Llombai

On naixen els records

AJUNTAMENT Llombai

Festes '26

EN HONOR A
SANT FRANCESC DE BORJA
DEL 14 AL 23 D'AGOST

On naixen els records

Aquesta portada naix de la màgia més pura: la dels xiquets. En ells habita la tendresa, la il·lusió i la mirada neta amb què es descobreix el món per primera vegada. Són el present que vibra i el futur que batega en les nostres festes.

Cada rialla, cada joc, cada tradició compartida es transforma en un record que arrela ben endins i que els acompanyarà sempre.

Perquè, quan som menuts, el nostre món és el poble: les places plenes de vida, la muntanya infinita, el riu que ens crida, els camins que ens conviden a imaginar. Espais que es converteixen en escenaris d'aventures senzilles, però eternes.

Aquesta portada és una fantasia de Llombai feta il·lustració, un reflex d'aquest univers tan pur, tan viu, tan nostre.

Dedicada a mon pare ❤❤

CORAL DISSENY

SUMARI

2 SALUDES

20 COL·LABORACIONS LITERÀRIES

68 ASSOCIACIONS CULTURALS

96 ASSOCIACIONS ESPORTIVES

118 REGINA FESTES 2026

120 PRESIDENT FESTES 2026

122 FESTERES 2026

123 PATGES

124 FESTERS 2026

128 PROGRAMACIÓ D'ACTES

135 GUIA COMERCIAL

Saluda

Ramón Gómez Bernabeu

ALCALDE DE LLOMBAI

Seguim millorant

Benvollgudes llombaïnes i llombaïns.

De nou arriba el mes d'agost i amb ell, les nostres festes patronals en honor a San Francesc de Borja.

Fa un any que escrivia ací per a totes i tots vosaltres. Hui, de nou, us torne a dedicar unes paraules.

Com sempre dic, és un orgull poder estar al capdavant d'una Corporació Municipal compromesa a millorar la vida de les nostres veïnes i veïns.

Ha sigut un any ple de reptes complits i els que ens queden per complir. Ha sigut un any de reconstrucció, però encara queden moltes coses per fer que prompte veuran la llum. Entre totes i tots ho farem possible.

Però ara és temps de gaudir d'unes festes, les nostres festes. Estic segur que la majoria de veïnes i veïns esteu desitjant que arriben. Alguns perquè serà la seua època de vacances i altres perquè seran deu dies de diversió, d'ajuntar-se amb sers estimats que, segurament fa temps que no veiem. De sopars a la plaça, de riures, de balls i sobretot de convivència.

Us convide a viure intensament cada moment: el pregó, les cercaviles, la música en la plaça, l'esport, les activitats infantils, els actes religiosos i les trobades que fan gran al nostre poble. Obriguem les nostres portes als qui ens visiten i mostrem, amb hospitalitat, el millor de la nostra terra.

Que estos dies ens servisquen per a reforçar el que ens unix: l'amistat, la cooperació, la cura mútua i l'amor pel nostre municipi. Continuem construint, entre tots, un lloc del qual sentir-nos orgullosos els 365 dies de l'any.

Com tots els anys, les festeres i festers són els verdaders protagonistes, i estic segur que, amb les seues activitats programades ens faran gaudir també d'unes grans festes.

Els migdies en la plaça de la Creu, festes d'espuma, d'aigua, "remember" etc. Moments que, crec que tots els recordem abans de poder fer una bona "siesta" o continuar amb la festa fins a la nit.

Des d'ací, vull agrair a tot el personal que farà possible que estes festes es duguen a terme amb tota normalitat. Personal de l'Ajuntament, cossos de seguretat, etc. Personal que és imprescindible perquè tot isca bé sense descurar els xicotets detalls que no es veuen.

A tot el personal que treballa darrere dels esdeveniments com la presentació de les nostres festeres i festers, les Jornades de música, etc.

En nom de l'Ajuntament, rebeu el meu agraïment i el meu desig sincer. Que visqueu unes festes alegres, segures i inoblidables.

VISCA LLOMBAI I LES SEUES FESTES.

CORPORACIÓ MUNICIPAL 2023-2027

EN RAMÓN GÓMEZ BERNABEU (PSPV-PSOE)
ALCALDE-PRESIDENT

EN SALVADOR CLIMENT PELLICER (IPL-COMPROMÍS)
1r tinent d'alcalde i regidor d'Urbanisme

VICENT BARTUAL SANZ (PSPV-PSOE)
2n tinent d'alcalde i regidor d'Agricultura i Serveis Socials

N' ELISA MORAGÓN LAHOZ (IPL-COMPROMÍS)
3a tinenta d'alcalde i regidora d'Educació, Cultura, Joventut i Igualtat

N' ENRIQUE DURÀ MIQUEL (PSPV-PSOE)
Regidor de Sanitat i Medi Ambient

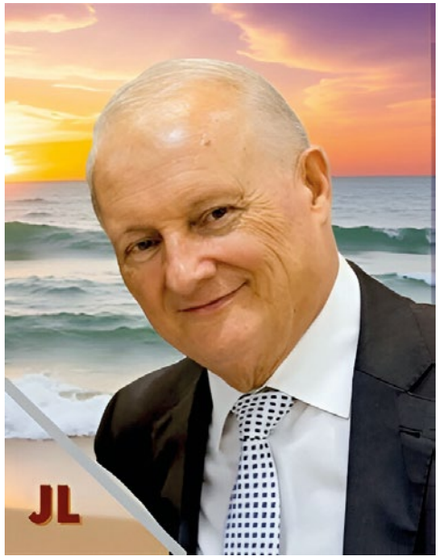
NA TRINITAT LLISO ESTEVE (IPL-COMPROMÍS)
Regidora de Comerç, Economia i Turisme

EN JOSÉ FORÉS SANZ Regidor (PP)
EN JOSÉ LUÍS CLIMENT CERVERA Regidor (PP)
NA SUSANA TRINIDAD QUEROL CONCHELL Regidora (PP)
NA VICTORIA CASES PARRILLA Regidora (PP)
EN JAVIER BISBAL GARRIDO Regidor (PP)

Saluda

Juan Manuel Lahoz Bono
JUTGE DE PAU

Benvolguts veïns i veïnes:

Amb motiu de les nostres festes patronals, vull aprofitar aquestes línies per a enviar-vos una afectuosa salutació i desitjar-vos que gaudiu d'uns dies plens d'alegria, convivència i emoció compartida.

Enguany, a més, tinc la satisfacció de complir nou anys com a Jutge de Pau de Llombai. Durant aquest temps he tingut el privilegi d'atendre molts veïns i veïnes en diferents moments de les seues vides, sempre amb la voluntat de servir al nostre poble amb proximitat, respecte i dedicació. Ha sigut una etapa d'aprenentatge i d'agraïment per la confiança que he rebut.

Les festes patronals són molt més que un programa d'actes. Són el reflex del que som com a poble: una comunitat que manté vives les seues tradicions per a reforçar els llaços que ens uneixen com a comunitat, per a retrobar-nos amb familiars i amics que es reuneixen entorn de les seues arrels i que saben compartir tant les celebracions com els moments importants de la vida quotidiana. Són dies per a compartir, participar i sentir-nos orgullosos de pertànyer a aquest poble.

Vull agrair la col·laboració de totes les persones, associacions, comissions i entitats que fan possible la celebració d'aquestes festes, així com l'esforç dels qui treballen perquè tot transcórrega amb normalitat i seguretat.

Que la il·lusió ens acompanye i ens ajude a continuar construint un Llombai unit, acollidor i ple de vida.

"Nou anys després, continue sentint el mateix orgull i la mateixa responsabilitat de servir al meu poble. Gràcies, Llombai, per la vostra confiança i proximitat."

Us desitge unes bones festes, plenes de salut, il·lusió i bons moments per a tots.

Rebeu una cordial salutació.

Informe anual del Cronista

Enguany ja és el tercer any en que, com a cronista del meu poble, tinc la felicitat i l'honor de poder desitjar a tot el poble de Llombai unes bones i merescudes Festes Majors en honor a Sant Francesc de Borja. Unes festes on regne l'harmonia, la germanor i les ganes de disfrutar de tots els actes. Aprofitant estes pàgines, i perquè es conega i quede memòria, vull donar a conèixer el meu treball al llarg d'estos mesos.

El divendres 18 de juliol de 2025 vaig ser un dels quatre seleccionats de la Facultat d'Història i vaig ser investit, en la vestimenta acadèmica, com a nou Doctor en Història Moderna, a l'Aula Magna de la Facultat de Medicina, per la Rectora de la Universitat de València Maria Vicenta Mestre Escrivà.

Després de l'estiu, el dimecres 24 de setembre i el dimecres 1 d'octubre, vaig participar en el documental "*Los archivos secretos del NO-DO*", que van ser televitzats en la 1 de TVE, en els capítols 4 i 5.

El diumenge 5 d'octubre vaig participar, en qualitat de cronista, en el **50 Aniversari de la Coronació de la Mare de Déu del Rosari**, la nostra patrona. L'acte va contar amb la presència del bisbe auxiliar de València, don Fernando Ramón, els canonges de la Seu don Arturo Climent i don Santiago Pons; l'arxipreste don Juan Sivera i els rectors don Jhon Emir Dugarte, don Vicent Cardona i don Timoteo Hatungimana. També assistiren les autoritats municipals: Ramón Gómez, Alcalde de Llombai; Pepe Forés, Diputat Autonòmic; els regidors Enrique Durà, Vicent Bartual, Salvador Climent, Elisa Moragón, Trini Lliso, Jose Luis Climent, Susana Querol, Victoria Cases i Javier Bisbal; el Diputat de Cultura Paco Teruel Machí, el Cabo de la Guardia Civil de Llombai Carlos Arias, el Cap de Protecció Civil Francisco Rafael Esteve, i el Cap de Policia Paco Cerrillo. A més a més, també estigueren presents les Falleres Majors i Fallerets com a representants de la Falla de Llombai; la Regina, el President i els festers i festeres, així com les Camareres de la Mare de Déu del Rosari i les Camareres d'Honor dels últims anys. Es va descobrir una placa ceràmica per a commemorar la celebració, la missa solemne va estar acompanyada per l'Orfeó d'Aldaia i, en un moment donat, des de la trona, jo vaig fer una **Exaltació a la Mare de Déu**.

El dijous 9 d'octubre vaig ser convidat a la **tertúlia** del programa **"***Amunt i avall***" d'À Punt Ràdio**, dirigida per Sergi Olcina, junt al cronista del Puig, Julio Badenes, per a parlar sobre la figura del rei Jaume I, el seu llegat i el 9 d'octubre.

Atenent a la petició d'Esther Pastor Lechiguero, directora del CEIP Sant Francesc de Borja, vaig **mostrar a l'alumnat de l'escola els claustres, l'església i l'escut** de Llombai. Els dies 14 i 15 d'octubre vingueren els grups de 6é i 5é, així com els de 1r i 2n de primària. I els dies 21 i 22 d'octubre foren els grups de 3r i 4t de primària i els grups d'infantil de 3, 4 i 5 anyets, sent una experiència nova i que permet que els xiquets i xiquetes comencen a conèixer i saber part de la nostra història i patrimoni.

El dissabte 25 d'octubre vaig participar en la **XXI Assemblea d'Història de la Ribera**, celebrada en la localitat de Montserrat i organitzada pel cronista Marcos Campos, on vaig presentar la meua comunicació: "*Paco Gabriel: pilotari alfarbí de llegenda*".

El diumenge 26 d'octubre, en l'últim acte programat pel 50 Aniversari de la Mare de Déu del Rosari, al final de la missa de campanya que es celebrà en la plaça Major, jo vaig ser convidat pel rector a dir-li una **poesia** a la nostra patrona i també assistirem a l'estrena de la peça musical "Rosa i estrela", composada pel músic i compositor llombaí Laureano Climent, i que per primera vegada va interpretar la Banda Unió Musical Protectora de Llombai.

El divendres 7 de novembre, a la sala polivalent dels baixos de l'Ajuntament (*el que antigament va ser l'església de Sant Joan*), vaig presentar el llibre de l'amic Adrián Hernández: "*Assassinat a l'alqueria*", junt a don Vicent Cardona. Una novel·la que te un dels seus capítols ambientats en el Llombai del segle XVI (*cal comentar que esta ha sigut la primera presentació d'un llibre en este lloc simbòlic, i ha sigut una bonica experiència*).

Els dies 5, 6 i 20 de novembre, continuant el treball que s'havia realitzat l'any anterior amb la col·locació de diferents panells en llocs significatius del nostre poble, dins del projecte de Memòria Democràtica, vam dur a terme unes **entrevistes a alguns veïns de entre 90 i 99 anys**, perquè quedara gravat el seu testimoni i poder incorporar-los i vore'ls a partir d'uns "**Qr's**" que estan en els **panells** de **l'antic Quartel de la Guardia Civil** (*actual Auditori*); **l'antic Refugi Antiaereri** (en el parque "on descansen els morts"); **l'antic Cine "***Unión del Marquesado***"** (*actual Llar dels jubilats*), **l'antiga Plaça de la República** (*plaça Major*) i en **la Fàbrica de la Farina** (*en la Fonteta*). Així, junt al tècnic Rafa Jordà i el càmera Lluc Avellán, recolzats per la regidoria de Turisme, vam entrevistar a:

- Carmen Viñuelas "*la Justa*" (91 anys).
- Pepe Martínez "*Guayavera*" (90 anys).
- Pepe Cervera "*Manilla*" (95 anys).
- Aurelia Bartual "*la Sardinera*" (99 anys).
- Anastasio Peris "*Astasio*" (97 anys).
- Amparo Puig "*la Polida*" (94 anys).

Així mateix, a mi també em van entrevistar en els claustres i en els vídeos que es poden vore i escoltar a partir dels "Qr's" es combina el meu testimoni i els dels entrevistats. I també en eixos dies es va col·locar **l'últim panell, el de l'antiga Fàbrica de la Farina**, al costat de la Fonteta, amb imatges i el seu text explicatiu.

El dissabte 15 de novembre vaig participar en una **Taula Redona,** al palau de la Diputació de Castelló de la Plana, per a parlar **sobre la figura del rei Jaume I** (“*Mite i realitat en el naixement de Jaume I*”), convidat per la presidenta del Forum Jaume I 2038 Susi Boix. En la taula estiguérem, moderats pel periodista Santiago Calaforra, Jaume Cristòfol, Cronista de la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, l’historiador Pablo Castellet i jo.

El dilluns 17 de novembre, per la vesprada, felicití i li vaig dedicar unes paraules a l’alfarbina Maria Sanz Diranzo, coneguda com la tia Maria “la d’Edmundo”, pel seus 100 anys. Posteriorment, també vaig assistir el diumenge 23 de novembre al concert de copla que li van organitzar els Jubilats en el seu honor. Concert cantat per Lola Ferrer, acompanyada per Manolo Tomàs al piano i Adrian Gaia al violí.

El 13 de desembre, i amb la col·laboració de l’Ajuntament de Llombai, s’organitzà en el nostre poble **l’Assemblea Extraordinària dels Cronistes Valencians**, en la que vingueren més de quaranta cronistes de València, Castelló i Alacant, en una jornada en la que jo vaig pronunciar una ponència titulada: *Devocions al marquesat de Llombai*, ja que el tema de l’assemblea versava sobre “*Patronatges i devocions als pobles valencians*”. En ella, a banda de presentar-se diverses comunicacions, fer una ruta guiada pels monuments i punts més singulars de la nostra localitat, també li férem un homenatge a la sra. Elia Gozálbez Esteve, qui fa ja uns anys va donar molta documentació sobre Llombai, documentació en la que s’hauria pogut plantejar ja fer un arxiu històric municipal, i qui també és autora del llibre: *Los vasallos moriscos del marquesado de Llombai en tiempos de don Juan de Borja y San Francisco de Borja: entre 1533 y 1539*.

A banda, el dia 19 de desembre vaig ser convidat a assistir a l’homenatge als majors de 85 anys que va organitzar l’Associació de Jubilats i Pensionistes de Llombai, en la que feren un berenar i els donaren un detall a: Amparo Bisbal “*la Taleca*”, Rosa Montiel “*la Sillera*”, Edelmira Peris “*Delmirín*”, Gerardo Bisbal “*la Pintora*”, Fineta Martinez “*la del Pilò*”, Pepica Garcia “*la Sabonera*”, Vicentica Sanchis “*la Leocadia*” i Pepita Castelló “*la Pitrala*” o “*dona de Pedro el de les vaques*”.

Ja començant el nou any 2026 es va llegir el **pregó** de Ses Majestats, els Reis Mags d’Orient, el qual jo vaig escriure, i també fou llegit pel patge reial l’any 2025. D’igual manera i com en anys anteriors, tornaren a llegir el meu **pregó** per a inaugurar el Mercat Renaixentista dels Borja.

Així mateix vaig realitzar, a l’igual que en anys anteriors, les **visites guiades** a l’església, capella i claustres durant el Mercat o Fira Renaixentista, que enguany es va haver de retardar i canviar de cap de setmana per la climatologia, encara que jo sí que vaig fer visites els dos caps de setmanes: el **23, 24 i 25 de gener**, i el **6, 7 i 8 de febrer**, a l’estar el que es visitava a cobert i en recinte tancat, i haver gent que ja estava en el poble esperant-me i demandant les explicacions.

El dia 24 de gener es va publicar en paper la revista **El Síndic**, **núm.4**, en Castelló (la Ribera), en la que apareix el meu article: “*Informes de pobresa i beneficència al marquesat de Llombai (1750-1803)*”. Un exemplar de la revista el podeu trobar en les biblioteques de Llombai i de Catadau.

El 16 d’abril vaig entrar i prendre possessió com **Acadèmic Corresponent per Llombai** en la recent creada Acadèmia Valenciana de Cronistes Oficials. Un acte solemne que es celebrà en el Saló del Consolat del Mar de la Llotja de València. En dita Acadèmia jo tinc el càrrec de Cap de Secció d’Història Moderna.

El 24 d’abril vaig tindre l’honor de fer una **ponència sobre la figura del rei Jaume I**, parlant del seu temps, el seu llegat i la seua importància; ponència celebrada en l’acte de presentació de les Jornades Jaume I i que tingueren lloc al palau de la Diputació de València, davant de distintes autoritats, com la Consellera Núria Martínez, el president de la Diputació Vicent Mompó, la presidenta del fòrum Susi Boix, i molts altres, així com en bona part de la societat civil valenciana.

El 8 de maig vaig ser entrevistat per Màxim Castillo i Paula Menero per al seu *podcast* “*Del Parpalló al Ventorro 1x16*” sobre *El marquesat de Llombai i altres anècdotes*. I uns dies després, el 14 de maig van vindre d’À PUNT Televisió per a conèixer un dels nostres dolços més típics: **el Mostatxó**. Ara bé, volien saber com es podia elaborar en casa i per a dita **filmació**, a banda de passar a comprar els ingredients per la botiga de Federico “el *Rull*” (*que enguany celebra els seus 80 anys des de que va ser oberta*), i fer-los en casa, vaig comptar en l’ajuda de ma tia Carmen Sáez “*la Templà*” (*i dona de Caxol*), qui sol elaborar-los en casa la majoria de vegades.

El 20 de maig, en directe en La Ribera TV, en Alzira, Àngel Crespo m’entrevistà en el programa “*Entre Comarques*”, on vaig parlar sobre Llombai, la seua història, monuments, festivitats i gastronomia; i on també vaig mostrar el meu llibre “*Crònica del Marquesat*” i el meu còmic sobre “*El Mostatxó*”. I

el 29 de maig vaig **presentar**, en la Casa de la Cultura de Catadau, junt a Oreto Miquel, regidora de Cultura i Àngels Simón, presidenta de l'Associació Gent per la Igualtat de Catadau, el **III Poemari titulat**: "*Desitjada libertat*", de l'amic J. Ramón Ibor Oroval.

També em convidaren a participar en les **III Jornades d'Història Local de Castelló** (la Ribera), que enguany parlaven sobre migracions, exilis i perifèries, i el dia 12 de juny presentí, al magatzem de Gil, la meua comunicació: *En busca d'oportunitats... cap a França, Cuba i Argentina des del Marquesat*. En ella vaig parlar d'alguns veïns i veïnes que, degut a la crisis de la fil·loxera de principi de segle XX, van haver d'emigrar i ja no tornaren mai més a estes terres.

El diumenge 14 de juny, convidat pel rector i els llauradors, vaig assistir a la festivitat de Sant Isidre i els Sants de la Pedra, que des de fa quatre anys es festeja conjuntament al Marquesat i este any tocava celebrar-se en Alfarp. També vaig assistir convidat a les exposicions de pintura de Julia Fernández Rebollo, el 5 de juny en València, i a la fotogràfica de Placer Forés Sanz, el 26 de juny, al celler del convent. Igual que també vaig acudir a una visita cultural explicada a l'església de l'Assumpció de Nostra Senyora de Carlet i a l'ermita de Sant Bernat, el dissabte 20 de juny.

El dijous 25 de juny vaig assistir a la cloenda del curs de l'Acadèmia Valencia de Cronistes Oficials, celebrada en la Sala Noble de l'ajuntament d'Alzira, on vaig tindre l'honor de fer la **Laudatio** de Jesús Huguet Pascual, secretari del Consell Valencià de Cultura i president de l'Acadèmia de Genealogia i Heràldica, qui entrava com a Acadèmic d'Honor de l'AVCO.

El diumenge 28 de juny presentí, junt a la regidora de Catadau Oreto Miquel, l'alcalde José Escuder i el president dels cronistes valencians i de l'AVCO, **l'Auca-Diari del 220 aniversari de la incorporació de Catadau a la Real Corona**, en la qual jo he elaborat el text i el guió i Natàlia Forés Solà ha dibuixat i pintat les il·lustracions seguint les directrius que li vaig marcar, en un acte dins de la festivitat de Sant Pere.

Per últim, el dijous 2 de juliol, el reporter Àngel Crespo, del canal Ribera Televisió, m'entrevistà en l'ermita de Llombai, i en alguns carrers i cases, per al programa "*Entre Comarques al carrer*", on també mostrarem, junt a unes veïnes del Raval, com fer la nostra "coca la reina". I el proper dilluns 6 de juliol tindrem una **reunió de cronistes** en el poble de **Real**, convidats pel seu cronista oficial Vicent Jorge.

Enguany també he pogut ajudar i donar informació i documentació a la llombaïna Ángela Cervera Corberà per al seu Treball de Fi de Màster, titulat: "*Carrers amb memòria. Una proposta didàctica de la Guerra Civil Espanyola des de la història local*", que ha obtingut una qualificació de 9, pel que també aprofite per a felicitar-la públicament.

I altre acte que celebrarem enguany, dins de la **commemoració del 750 aniversari de la mort del rei Jaume I**, serà una jornada acadèmica el dia 27 de juliol, dia en que va morir el rei Conqueridor, en la que tindrà lloc una conferència a l'Aula Magna de la Universitat de València, al carrer la Nau; seguidament es farà la inauguració d'una exposició a la Sala duc de Calabria de la Biblioteca Històrica de la Universitat; un homenatge civil per part dels cronistes acadèmics de l'AVCO a l'estàtua del rei Jaume per ofrenar-li una corona de llorer, i a continuació un acte litúrgic en la catedral, amb un *Te Deum* presidit per l'arquebisbe de València, monsenyor D. Enric Benavent, amb l'acompanyament del capítol.

A banda, al llarg d'estos mesos també he fet una publicació mensual al meu blog: "**Crònica del Marquesat**", recuperant fets i històries del passat. He escrit un article d'opinió mensual al **Periódico de Aquí**, edició la Ribera; he col·laborat en el Club de Lectura de Llombai, i intente, a partir del lloc de facebook: **Cronista Llombai Vite Sanz-Viñuelas,** difondre i informar sobre temes i notícies que pense poden ser d'interès o en les que he participat, ja que al final, de tot el que jo estiga enterat puc fer ressò i compartir-ho en les xarxes socials, quedant a la vegada escrit i registrat.

En definitiva, ací queda la meua aportació per a donar a conèixer i promoure el poble de Llombai i el Marquesat més allà del nostre terme, fet gratificant... però a l'hora de gran responsabilitat. I és que la figura del Cronista és una figura que pot ser molt beneficiosa per a qualsevol poble, i més perquè és un càrrec honorífic i altruista, on el major benefici és treballar i fer important i visible al nostre volgut poble.

Molt Bones Festes i Bon Estiu!!!

Dr. **Vicente Sanz Viñuelas**

Cronista Oficial de Llombai

Saluda

POLICIA LOCAL DE LLOMBAI

Un any més, celebrem les Festes Patronals en honor de Sant Francesc de Borja, uns dies especials per a tots els veïns i veïnes de Llombai, en què la convivència, la tradició i l'alegria tornen a omplir els carrers.

Com cada any, vull aprofitar estes línies per a expressar el meu més sincer agraïment a la Corporació Municipal per la confiança que continua dipositant en mi com a cap de la Policia Local de Llombai. És una responsabilitat que assumisc amb orgull, compromís i la ferma voluntat de continuar treballant per la seguretat i el benestar de tot el nostre poble.

Este últim any ha sigut especialment important per al nostre cos. Hem incorporat un nou vehicle policial, una millora que ens permet prestar un servei més eficient i adaptat a les necessitats actuals. Així mateix, continue desenvolupant les meues tasques com a instructor a l'IVASPE, una labor que compatibilitze amb la direcció de la Policia Local i que contribuïx a la formació dels futurs professionals i a la millora contínua dels cossos policials.

Pròximament, la plantilla experimentarà alguns canvis. Un dels nostres agents iniciarà una nova etapa professional en un altre municipi, a qui agraïsc la seua dedicació durant el temps que ha format part de la nostra plantilla. Al mateix temps, molt prompte comptarem amb una nova incorporació d'altre agent que permetrà continuar garantint un servei de qualitat als nostres veïns i veïnes.

De la mateixa manera, altra fita important per al nostre cos ha sigut l'adquisició de les armes de foc reglamentàries que formen ja com a part de la dotació dels funcionaris i funcionàries de carrera de la Policia Local de Llombai, complint així amb els mitjans materials necessaris per a l'exercici de les nostres funcions amb les màximes garanties de seguretat i professionalitat.

Per acabar, només em queda desitjar que tots disfruteu d'unes bones festes. Vos anime a participar en tots els actes, a compartir estos dies amb familiars i amics, i a fer-ho sempre amb responsabilitat, respecte i coneixement, perquè la millor festa és aquella que podem recordar amb satisfacció.

En nom de la Policia Local de Llombai, vos desitge molt bones Festes i un bon estiu.

Saluda

PROTECCIÓ CIVIL DE LLOMBAI

Desde la Agrupación de PC de LLombai queremos dar las gracias al Ayuntamiento por estas líneas en el libro de fiestas, también agradecer a policia local y guardia civil, así como a los funcionarios del Ayto por su colaboración, estamos siempre disponibles a cualquier colaboración en eventos que seamos solicitados en nuestro pueblo y en cualquier lugar siempre a trabes del Ayto, se necesitan mas voluntarios que estén dispuestos a colaborar ya que cada día tenemos mas servicios en nuestro LLombai y pueblos que lo solicitan, disponemos de material en caso de urgencia y emergencia como desfribilador etc y se renuevan los cursos cuando es necesario, y gracias al Ayto y la Exma Diputación tendremos nuevo vehiculo para los servicios, y las recomendaciones que tienen que seguir en caso de ola de calor ,episodios de lluvia etc siempre las tendrán en los bandos del Ayto asi como en redes sociales, protección cívil siempre estamos ahí para lo que se nos necesite . Quiero recordar a la gente más joven que, si tienen pensado opositar para bombero, etc., ser voluntario les ayudará, así que tienen las puertas abiertas para colaborar con la ciudadanía. Esperamos que tengan un buen verano, buenas fiestas y que, si no actuamos por emergencias, será una buena señal; el que ayuda a los demás se ayuda a sí mismo. Buen verano y felices FIESTAS.

Saluda

P. Jhon Emir Dugarte
RECTOR DE LLOMBAI

Llombai Alza la mirada

Conscientes de una historia grande que no es una referencia bibliográfica sino el ser y sentir de hombres y mujeres grandes en su fe y en su cultura, vuelvo a saludarles por fiestas en el gozo grande de mi corazón con la inspiración de aquel que ha dicho “No serviré nunca más a Señor que se me pueda morir” nuestro gran San Francisco de Borja. Así eres querido Llombai un pueblo consentido por Dios no con gozos de superficies sino de una verdad que habita en vuestra vida. Soy parte no solo de la fiesta externa de la vida sino de cada una de sus historias, es por esto que nuevamente me alegro en el Señor. Mi alegría no se reduce solo a una noche de concierto o a un pasacalle en el que despierto, sino en ver que detrás de todas sus noches hay Esperanza y una nueva mirada, así como cada día tu despertar sea calles que permanecen en la verdadera confianza.

Querido pueblo del que me siento y siempre me sentiré parte quiero con ustedes celebrar siempre la bondad de verles alzar la mirada, pero esto no se reduce a un lema del Papa sino a una vida que se atreva a vivir para dar Gracias. Vamos a alzar la mirada querida familia Llombaina dando gracias por los niños que han nacido, por los jóvenes que se gradúan y se casan, por quienes han conseguido trabajo, por quien casi estuvo a punto de divorciarse, pero no lo hizo ya que su amor le permitió levantar la mirada. Demos gracias por quienes se han vuelto a dar la mano y han

dicho no pasa nada, gracias damos por las familias que han superado diferencias y se han sentado en la mesa del amor y por ende el verdadero perdón.

Llombai de mi corazón sacerdotal alza la mirada y celebra en estas fiestas la presencia de aquellos que estuvieron cuando todos se ausentaron y contigo lloraron, vamos a reír y agradecer la bondad de aquellos abuelos que sin mucho dudar nos han dejado razones para luchar. Ojos y melodías de niños que se hacen jóvenes y jóvenes que se hacen adultos me hacen no dejar de pensar en las generaciones que he podido abrazar pero que hoy ya no están, pues son ellos los hacedores que nos hacen volver a decir Viva por siempre nuestro pueblo Llombai.

Alza la mirada Llombai para encontrar la identidad cristiana con niños bautizados que se convierten para este mundo necesitado en la presencia de Dios como un gran regalo. Alza la mirada para saber que una comunión no es solo la foto de ayer sino hombres y mujeres llenos del Pan de Vida en el hambre del mañana.

Alcemos todos la mirada y no solo digamos en estas fiestas que nos lo hemos pasado bien, sino que nuestra vida siempre será bondad, que no solo digamos que nos hemos divertido, sino que hemos aprendido a ser felices. Que nuestro alzar la mirada sea siempre abrazarnos en las buenas y en las malas. Son ya ocho años en este hermoso pueblo y me siento orgulloso y agradecido de tener en mi corazón las lagrimas que se han convertido en riachuelos de esperanza, así como las sonrisas que llegaran a ser proyectos de hoy y mañana. En estas fiestas quiero bailar, quiero brindar, quiero en compañía de los festeros y festeras hacer El Chupinazo tradicional pues mis felicitaciones a ustedes por lo que vamos a gritar Viva San Francisco de Borja el gran Marques de Llombai.

Felices Fiestas 2026

Saluda

AGENTS MEDIAMBIENTALS

Veïnes i veïns, arriben les nostres festes, dies d'alegria i celebració. I un altre any tornem a trobar-nos als espais que formen part de la nostra identitat, sent un d'ells l'entorn natural que ens envolta. M'agradaria aprofitar estes pàgines per parlar de l'estreta relació entre el nostre benestar i la conservació de la naturalesa, ja que perquè puguem gaudir de les nostres festes i perquè les generacions futures tinguen el mateix dret a fer-lo és necessari que cuidem hui allò que hem heretat.

Un dels majors desafiaments als quals ens enfrontem és la prevenció d'incendis forestals. Cada estiu, les nostres muntanyes, boscos i cultius es veuen sotmesos a condicions més extremes a causa de llargs períodes d'altes temperatures i aridesa. Un simple descuit pot provocar danys irreparables. La pèrdua de massa forestal afecta al paisatge, destruïx hàbitats, erosiona el sòl, altera el cicle de l'aigua i compromet la vida que en ell habita. La prevenció d'incendis és una responsabilitat de tots: evitar conductes de risc, respectar les normes, mantindre nets els entorns naturals i actuar amb prudència són gestos senzills i que marquen la diferència.

Vivim en un poble on moltes espècies compartixen espai i recursos. Al nostre voltant conviuen aus, mamífers, rèptils, insectes i multitud d'organismes amb funcions essencials per a l'equilibri dels ecosistemes, autoregulant-los i evitant plagues. La biodiversitat no és un luxe, és la base que sosté la vida. Quan desapareixen espècies o es degraden ecosistemes, les conseqüències ens afecten a tots. Es reduïxen els recursos, augmenta la vulnerabilitat enfront de fenòmens extrems i es deteriora la qualitat de vida de les persones. Per això, protegir la biodiversitat significa també protegir el nostre futur.

L'educació ambiental ocupa un lloc fonamental en este desafiament, és un procés que ens involucra a tots, independentment de la nostra edat. Els recursos naturals són compartits per nombrosos col·lectius que troben en el medi rural una part important de la seua forma de vida o del seu oci. Les nostres muntanyes i camps proporcionen aliments, aigua, paisatge, oportunitats econòmiques i espais recreatius. Són un patrimoni comú la conservació del qual beneficia al conjunt de la societat. Cuidar-los no significa impedir el seu aprofitament, sinó garantir que siga sostenible i puga mantindre's en el temps.

Les festes són una oportunitat per a recordar que la nostra prosperitat depén de la salut de l'entorn que ens envolta. Cada arbre, cada incendi evitat, cada espècie i cada gest responsable contribuïxen a construir un futur millor. Gaudim d'estes festes, però també amb consciència de que som custodis temporals d'un patrimoni natural que pertany igualment als qui vindran. Tenim l'obligació moral de deixar un territori ric en naturalesa, fauna i flora perquè les generacions futures tinguen en valor com els seus avantpassats van conservar el seu patrimoni natural. Només cuidant la naturalesa podrem continuar celebrant, any rere any, l'extraordinària sort de compartir este racó del món amb els qui ens envolten i amb totes les formes de vida que ho fan possible.

Bones festes i convivència amb el nostre entorn natural!

Clara, agent mediambiental

Agencia de lectura Municipal Sant Joan

Al llarg d'este curs a la biblioteca s'han dut a terme diferents **activitats infantils**; dos tallers un d'ells enmarcat en la Campanya espanta la por, una bebeteca musical, dos contacontes a més a més de la Campanya escolar d'animació lectora i la Formació d'usuaris en col·laboració amb el Col·legi Sant Francesc de Borja.

Campanya Espanta la por, octubre 2025

Conatcontes "La danza del colibrí"
Jorge Avante febrer 2026

Campanya escolar d'animació lectora
Eva Andújar març 2026

Bebeteca musical de Pepot, abril 2026

A l'octubre de 2025 dins del projecte intermunicipal Zona llibre zona lliure celebrarem el 24 d'octubre **Dia de les biblioteques** amb activitats per a totes les edats:

Club de lectura amb l'autora "Efervescència programada" Lourdes Toledo, Nit a la biblioteca amb Món animació i el lliurament de premis del Concurs de booktràilers a Almussafes.

Club de lectura amb l'autora « Efervecència programada » de Lourdes Toledo., octubre 2025 Zona llibre zona lliure

Al voltant del **2 d'abril dia internacional del llibre infantil** i el **23 dia internacional del llibre** la biblioteca va convocar el concurs fotogràfic de Bookface i a la Fira del llibre del poble es van lliurar els premis. A la Fira del llibre es va fer la presentació d'un llibre i contancontes per als menuts.

El club de Lectura també va participar en una sessió de clubs de lectura a la Fira del llibre de València. A maig vam gaudir d'un taller per a adults esta vegada de Literatura, vermut i true Crime.

Fira del llibre de Llombai, abril 2026

iurament premis Bookface

Presentació "Los ojos de moscú de Carles Senso

Contacontes Noemí Bernat

Taller d' Anna Moner « Literatura, vermut i True Crime" » maig 2026

El **Club de Lectura** ha realitzat 5 sessions al llarg de la temporada que culminà en l'assistència a la Trobada de Clubs de Lectura de la Ribera a Corbera al juliol.

Club de lectura "No hay luz bajo la nieve" de Jordi Llobregat, febrer 2026

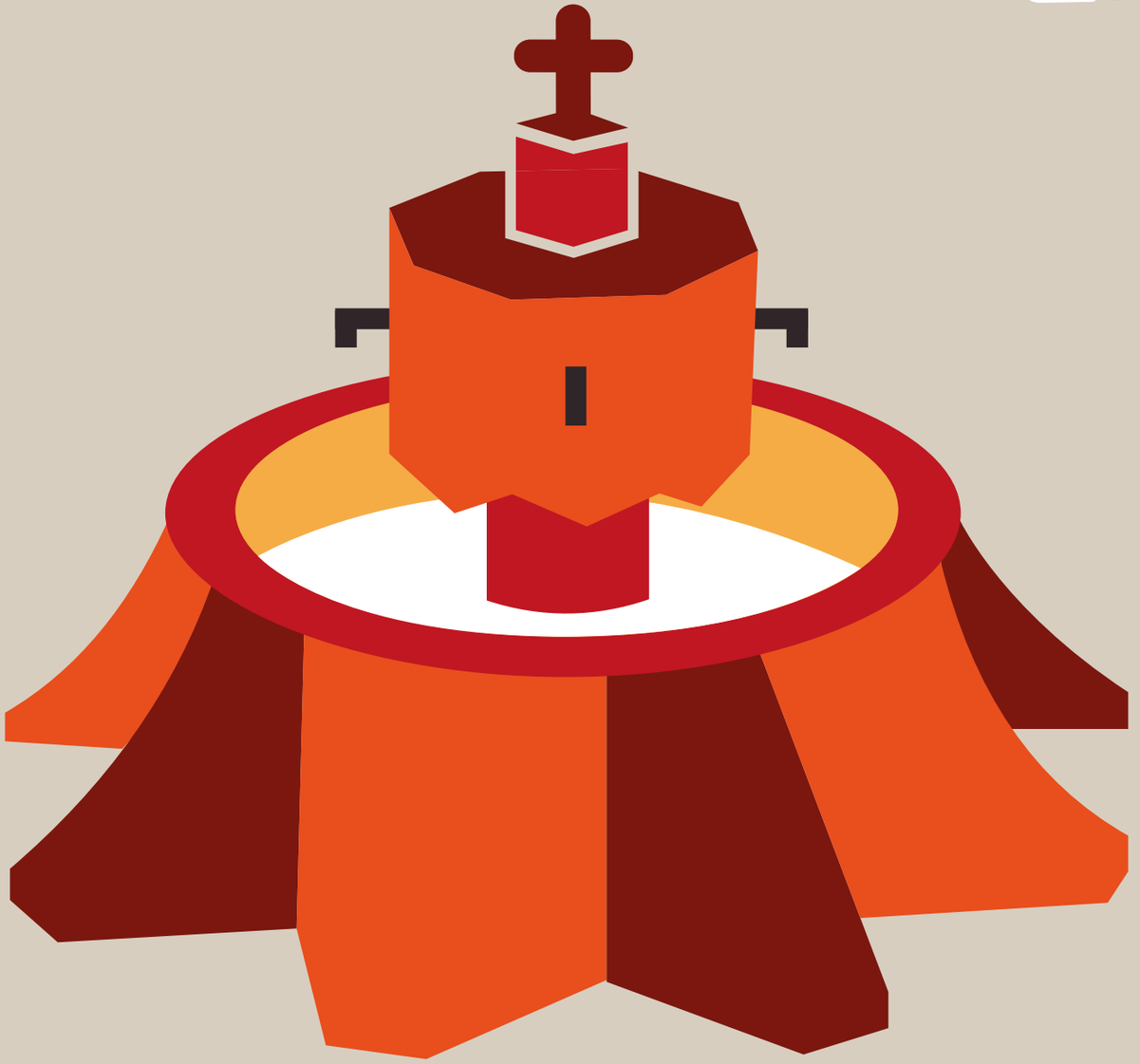
SELECCIÓ DE NOVETATS

Bones lectures i bones festes!

Teresa Esteve Guillén
Encarregada de la Biblioteca

COL·LABORACIONS LITERÀRIES

MEMÒRIA EN TEMPS DE SILENCI A LLOMBAI

Alfons C. Polo i Peris. Llombai, 2026

La clandestinitat no fou només una realitat de les grans ciutats o dels ambients universitaris. També existí als pobles menuts, entre carrers coneguts i silencis compartits. A Llombai, com en tants altres llocs, hi hagué persones que, des de posicions molt diverses, aspiraven a una societat en llibertat.

El relat que segueix recupera un episodi viscut en primera persona durant els darrers anys del franquisme. No pretén alimentar confrontacions ni remoure ferides, sinó contribuir a la memòria col·lectiva del poble i deixar constància d'uns fets que durant molt de temps romangueren en silenci.

1 d'octubre de 1972. Festa de la Mare de Déu del Roser

La nit de l'1 d'octubre de 1972 un grup de joves va realitzar una pamfletada i diverses pintades a Llombai. L'acció pretenia expressar una crítica a determinades formes d'entendre la vida pública i religiosa del poble.

La qüestió tenia també un rerefons històric. Tot i que la devoció a la Mare de Déu del Roser estava documentada a Llombai des de segles enrere i comptava amb una confraria pròpia, la seua festivitat no havia tingut tradicionalment el mateix caràcter popular que la de Sant Antoni, considerat pels llombains i llombaines el patró per excel·lència. Durant els anys seixanta i setanta es desenvolupà un moviment impulsat principalment per sectors conservadors de la població que pretenia reforçar el protagonisme de la Mare de Déu del Roser i aconseguir-ne el reconeixement com a patrona canònica de Llombai. Aquell moviment evocava també una determinada visió del passat local, fet que es faria encara més visible tres anys després, quan aquest mateix grup convidaria la marquesa de Llombai i duquessa d'Osuna, Àngela M. Téllez-Girón, descendent de la família Borja, a presidir els actes de la coronació de la Mare de Déu del Roser, celebrats l'octubre de 1975.

Aquelles pintades tingueren una significació especial perquè foren de les primeres manifestacions públiques de protesta política aparegudes al poble després de la Guerra Civil.

En aquella acció participaren Xavier Peris Bisbal, P.S.P., Vicent Josep Sanz Climent, conegut com «el Martellano», que moriria prematurament l'any 1974; Mac Gonzalvo i Joan Martínez, tots dos de València. El meu paper era molt més modest: conduir el vehicle utilitzat aquella nit. Com que jo tenia carnet però no disposava de cotxe, vaig utilitzar el vehicle que m'havia prestat l'amic i sacerdot Vicent Cardona. Aquella ajuda desinteressada li comportà també conseqüències, ja que fou interrogat per la Guàrdia Civil arran dels fets.

Malgrat haver estudiat els moviments habituals de la Guàrdia Civil, les coses no eixiren com estaven previstes i haguérem de dispersar-nos ràpidament. Durant la fugida vaig rebentar una roda del cotxe i vaig haver de refugiar-me a casa d'un familiar fins a l'endemà.

Poc després vaig ser detingut a València per membres de la Guàrdia Civil. El registre

domiciliari no va donar cap resultat perquè ma mare havia fet desaparéixer la documentació compromesa que jo conservava.

Mai no he oblidat les paraules que va pronunciar davant els agents: «En guerra vam patir dèsset registres dels rojos per ser catòlics, i ara hem de suportar-ne un altre d'aquesta dictadura». Aquella frase resumeix millor que cap altra la seua dignitat i el seu coratge.

L'interrogatori es prolongà durant hores. L'objectiu principal era identificar la resta de participants. Davant les preguntes insistents, vaig assumir tota la responsabilitat dels fets i vaig evitar implicar cap altra persona.

Posteriorment vaig ser traslladat a Carlet i, finalment, a Llombai per a noves diligències, lloc on vaig signar una declaració sota coacció, que no coincidia amb allò que havia manifestat.

Durant un temps vaig romandre sotmés a vigilància i haguí de presentar-me periòdicament davant la Guàrdia Civil. Anys més tard, després dels assassinats dels advocats d'Atocha, vaig ser requerit novament a la caserna de Patraix, (València), sense que mai arribara a saber-ne el motiu.

Aquells fets formen part d'una etapa històrica que hui resulta difícil d'imaginar per a les generacions més joves. Més enllà de les idees polítiques de cadascú, la dictadura va limitar drets i llibertats fonamentals i va deixar una profunda empremta de repressió, empresonaments, tortures i desaparicions en la vida de moltes persones.

A Llombai també hi hagué veïns i veïnes que, des de l'anonimat i sense pretensions heroïques, expressaren la seua discrepància amb aquell sistema. Recordar-ho no és un exercici de nostàlgia ni de venjança, sinó una manera d'entendre millor el nostre passat.

Fer memòria és, sobretot, un acte de justícia.

Nota: Les persones esmentades en aquest article han donat el seu consentiment per a l'ús dels seus noms o inicials.

SAN LUÍS BERTRÁN CUMPLE 500 AÑOS

Las huellas de san Luís en Llombai

Arturo Climent Bonafé, Canónigo de la Santa Iglesia Catedral de Valencia

He querido durante este año 2026 rendir homenaje a san Luís Bertán en el 500 aniversario de su nacimiento. Y ahora en esta revista de Festes d'Agost recalcar sus huellas en Llombai.

San Francisco de Borja funda en Llombai, su marquesado, un monasterio para la evangelización de los moriscos que habitan los cuatro pueblos: Llombai, Catadau, Alfarp y Aledua. La fundación es el 3 de diciembre de 1544, aunque la construcción comienza un año antes. El papa Pablo III nombra parroquia a la iglesia del convento y encarga la cura de almas a los dominicos. Trae de Gandía un buen arquitecto y con gran número de obreros inicia las obras que concluyen en 1548. En la vigilia de santo Domingo de Guzmán hace la entrega a los dominicos.

El cardenal Cien-Fuegos nos cuenta en su biografía de san Francisco de Borja lo que ocurrió aquel día dichoso para el marquesado de Llombai y sobre todo para el joven Francisco de Borja.

"Una de sus más ilustres hazañas de su magnanimidad, fue el convento, que fabricó en su villa de Llombai a la sabia, ejemplar, gloriosa Religión de santo Domingo, ordenamiento de la Iglesia, esplendor de uno y de otro mundo, que nació la estrella y creció el sol de la vida religiosa y de la teología.

Tenía el duque larga experiencia del espíritu de sus hijos, a quienes debió la primera luz en sus escrúpulos y los primeros santelmos en los miedos de sus naufragios. Deseaba traer a su Villa de LLombai tan grande ejemplo, y regar con luces aquel noble Campo para que diese flores: deseaba lo mismo la duquesa doña Leonor de Castro, trayendo ambos a la memoria el ejemplo de san Luís, rey de Francia, que mudó sus flores de Lis en estrellas; el que decía que en la limosna hecha a una familia sagrada, se juntaban muchas y uno como ramillete de virtudes distintas; ejemplo, que solía repetir el duque de Gandía, y que imitaba con especial cuidado la duquesa.

Trataron luego de dar principio a la fábrica, llevando aquella ejemplar Señora el consuelo de dejar echados los cimientos a la piedad, ya que no veo coronada de capiteles esta insigne Fundación.

El edificio fue muy capaz y acomodado y se pudo llamar suntuoso, ya que no soberbio. La renta suficiente al número que se había establecido: muchos y muy preciados ornamentos con ricas alhajas de plata y oro para el culto divino; y es hoy casa de estudios y la primera de aquella religiosísima provincia.

Deseó también el duque santo, que pasasen a ilustrar este nuevo convento el Venerable fray Juan Micó, su confesor antiguo, a quien la fama de sus milagros dio nombre y culto de beato en todo este Reino; y el extático prodigioso varón san Luís Bertrán, ambos devotísimos del duque de Gandía, ambos admiración y gloria del Reino de Valencia y ambos luceros, a cuya claridad e influjo debió mucho la Compañía en la Fundación del Colegio de Valencia. Fue, pues, electo Prior del nuevo convento de Llombai el milagroso fray Juan Micó, llevando consigo a san Luís Bertrán, joven en edad y en religión pero nevada en canas la prudencia, abrasado el pecho, ilustrada el alma y cimiento el rostro.

Estaba gozosísimo el marqués -duque de que aquella nueva esfera estrivase en dos polos tan ilustres, sublimes y amantes suyos por la semejanza en las costumbres, disposición misteriosa de la más alta sabiduría, que juntaba ahora los corazones del duque santo y san Luís Bertrán, para juntar después sus estatuas en un altar, pues los honró la Iglesia el mismo día, y aún dispuso, que sus fiestas o proezas se celebrasen juntas o inmediatas.

Pasó el duque a Llombai desde Gandía a reconocer su nueva Fábrica y a gozarse en el trato divino de aquella familia santa, que se trasladaba gustosamente al nuevo vergel.

Salió a recibirle toda reverente con su ilustre prior y puestas de rodillas en el suelo, esperaban a que se apease del caballo para venerarle, no como a ilustre Patrono, sino mucho más como a Santo. Hallóse tan corrido con esta demostración de tanto respeto, que se postró en tierra, besando el umbral sagrado de aquella casa; porfiaban repetidamente el Prior y el Duque, no queriendo ninguno ser el primero que se levantase, mirando este ejemplo los criados, los vecinos y los religiosos con rara ternura de afectos. Duraba ya mucho tiempo la contienda santa, que por tener profundo origen en la humildad de una y otra alma, supo ser discreta aun siendo obstinada porfía.

Comenzaron a cantar el salmo Domini est terra plenitudo ejus. Se dieron las manos, encendidos los semblantes, calientes los corazones. Pasó luego el duque a dar el abrazo al fiel amigo san Luís Bertrán que no pudo detenerse mucho tiempo en aquel convento en que fue Maestro de novicios".

Hasta aquí el relato del Cardenal Cien Fuegos.

El 14 de septiembre de 1548 san Francisco de Borja hizo publicar en la iglesia antigua de los santos Juanes de Llombai, la Bula que a instancia suya había despachado a favor del nuevo convento el Papa Pablo III. Gracias a esta bula, conservada en la parroquia de la santa Cruz, los dominicos podían regir por sí mismos o por otros sacerdotes la cura de almas del Marquesado de Llombai.

La anterior parroquia fue fundada por el obispo de Valencia don Ramón Gastón en 1312. Varios historiadores y profundos escritores como don Vicente Cárcel, don Francisco Benlloch, gobernador del marquesado, don Francisco García, investigador de temas llombainos, el muy querido don José Forés Lahoz, periodista y cronista oficial de Llombai y don Vicente Bisbal Delvalle, historiador en temas llombainos, todos ellos con profundidad y con un enorme cariño hacia su pueblo, desclosan estos momentos como muy importantes para a historia de Llombai. El obispo de Valencia dedica esta parroquia a los santos Juanes. Hoy todavía se recuerda el lugar llamado "Sant Joan" y muchos recordamos haber visto restos de capillas de esta antigua parroquia.

Fray Juan Micó, pues, lo tenemos como primer Prior del convento y Luís Bertrán como maestro de novicios. Un hermoso comienzo para la Fundación del santo Marqués de Llombai. Juan Micó era prior del convento de Valencia y Luís acababa de ser ordenado sacerdote; aquí se nota la influencia del duque de Gandía para lograr estos tan importantes nombramientos en el inicio de un nuevo convento.

Los comienzos del convento no pueden ser mejores. Grandes santos para grandes empresas. Y el objetivo está bien claro y la misión también: evangelizar a todas aquellas gentes y el marqués cree provechoso encargar a los hijos de santo Domingo el trabajo apostólico para el bien de su marquesado.

Diez religiosos acompañan a fray Juan Micó al nuevo convento de Llombai. De-

sarrolla una labor impresionante, con gran maestría pone en funcionamiento la nueva fundación y la organización de la parroquia de la santa Cruz con sus filiales para quienes nombra sendos religiosos, pero quiere ser él mismo el primer rector de la santa Cruz de Llombai y es célebre la frase que pronuncia en un sermón predicado en la parroquia:

"Si os obligáredes a creer como verdaderos cristianos, yo me obligo a resucitar al primer muerto que me traxéderes".

El venerable arzobispo de Valencia don José María García Lahiguera en la Carta pastoral con motivo del IV centenario de la muerte de san Francisco de Borja en 1972, hace un hermoso elogio de esta obra evangelizadora de Llombai.

En Llombai hay mucho trabajo pastoral; habitan varias familias de moriscos junto a cristianos viejos. Ahora el marquesado y sobre todo Llombai puede gozar de la presencia y del trabajo de varios religiosos entregados a la formación cristiana de la comunidad parroquial.

¿Cuál es la misión que desempeña san Luís en el convento?

Es nombrado maestro de novicios y aunque como ya he dicho, es joven en edad y en ministerio, está muy bien formado, goza de un entramado doctrinal teológico muy profundo, lo cual indica que tiene los materiales apropiados para ejercer la misión de maestro de novicios.

San Luís es el maestro de novicios eficaz y testimonio vivo, es un hombre de Dios y él lo tiene claro, exige a los novios una vida cristiana seria, les exige lo mismo que él se exige a sí mismo. No quiere frailes soberbios, satisfechos de su sabiduría, quiere hombres de fe entregados a Cristo sin fisuras.

San Luís vive al lado de fray Micó y de él ha recibido con particular fuerza la formación necesaria hasta llegar a ser la figura más representativa de los dominicos de aquellos años. Como maestro de novicios en Llombai actúa como celador de la vida espiritual de los jóvenes novicios, estimula a la oración viva, real, profunda, desea que sus jóvenes sean auténticos evangelizadores una vez que profesen y sean ordenados. Quiere sacerdotes de cuerpo entero y para eso trabaja sin descanso. Sabemos que fue seis veces más nombrado maestro de novicios durante su vida y sus biógrafos afirman que ejercitó este oficio con mucha religión y santidad, criando las plantas nuevas con vigor y esperanza para que después no se le hiciesen nuevos los trabajos de la Orden. Salieron los más virtuosos, observantes y doctísimos religiosos que tanto honraron los conventos dominicanos donde trabajó san Luís Bertrán.

El padre Antist, primer biógrafo del santo y discípulo suyo, no cesa de afirmar que a los novicios les infundía su espíritu que no era otro que el de san Vicente Ferrer. Luís quiere ser como Vicente Ferrer, por eso se lanza con seriedad a formar dominicos perfectos

Casa natalicia de S. Luis Bertrán

Imagen de San Luis en la parroquia

en virtud y con extraordinaria capacidad para el trabajo apostólico, no quiere frailes a medias de ahí que Antist cuenta que es riguroso en la formación que da a sus novicios.

¿Cuánto tiempo estuvo en Llombai?

No mucho. La noticia de la enfermedad de su padre, de la cual murió, obliga a san Luís a dejar el convento de Llombai y dirigirse a Valencia el 7 de noviembre de 1548, marcha a pié por la senda que sale de Llombai hacia la partida de la Cañá y por Picassent llega a Valencia. Su padre no puede superar la enfermedad y muere en brazos de su hijo sacerdote y en compañía del resto de sus hijos y familiares. Como ya apunté anteriormente, el padre ya moribundo le dijo: "Sabes el disgusto que me llevé cuando te fuiste fraile y ahora te digo que mi gran alegría es tenerte aquí como sacerdote, dame tu bendición, hijo mío".

El joven sacerdote le administra el sacramento de la santa Unción. Esta muerte es un golpe fuerte en su vida que sabe encajar con religiosa aceptación. El mismo Luís celebra la misa en sufragio del alma de su padre y consuela a toda la familia.

La estancia de fray Luís Bertrán en Llombai deja una huella que, a pesar de los muchos años que han pasado desde entonces perdura en la parroquia y en el pueblo. Yo siempre he defendido y he intentado demostrar con argumentos que la solera religiosa de mi pueblo sin lugar a dudas, se debe al trabajo que los dominicos realizaron desde el convento parroquia y sobre todo por los cimientos que dejaron bien puestos el prior Juan Micó y san Luís Bertrán, sin descartar la labor llevada a cabo por san Francisco de Borja.

Llombai ha sido y es hoy en día un pueblo religioso, a pesar de la secularización galopante que abarca a toda la sociedad, el convento de dominicos y la parroquia de la santa Cruz siempre ha sabido impregnar las costumbres, la cultura y el sentir social de un importante sabor cristiano que perdura a través de los siglos y es transmitido de padres a hijos.

Siempre estaremos en deuda con los Dominicos y con san Luís Bertrán y san Francisco de Borja, santos que sin duda alguna marcaron la historia de mi pueblo.

Entrega del convento por S. Francisco de Borja a los dominicos

Claustro

Mano derecha de San Luis, venerada en la Catedral

UN MIRACLE ATRIBUÏT A SANT LLUÍS BERTRAN. LLOMBAI, 1582

Gerard Juanes i Peris

Enguany commemorem el Vé centenari del naixement de sant Lluís Bertran (1526-1581). Als 18 anys va rebre l'hàbit de dominic i tres anys més tard va ser ordenat sacerdot i destinat al convent de Santa Creu de Llombai, recentment fundat, on només va residir dos anys. Va ser traslladat a València per assistir son pare en els darrers dies de vida i destinat al convent de Sant Doménec on va exercir de mestre de novicis i d'estudiants. Després de la seua mort la fama de la seua santedat era molt gran, sent beatificat el 1608 i canonitzat el 1671.

Sant Lluís Bertran. Sariñena.
Museu del Corpus Christi de València.

La investigació que he fet sobre la indumentària tradicional del Marquesat em portà a conéixer un fet sorprenent, un miracle ocorregut al Llombai de 1582 atribuït a sant Lluís Bertran on s'esmenta la *faltriquera* que era una bossa de llenç confeccionada amb sobres d'altres teixits que feia la funció de l'actual butxaca. Es lligava amb vetes a la cintura i es duia davall la falda. Servia per a guardar diners i objectes personals com la clau, el mocador de mà, el rosari...

Curiosament, aquesta primera menció de la *faltriquera* al Marquesat l'he trobada en l'obra "*Fama póstuma del Padre San Luis Bertran*" escrita per fra Vicente Mas on es descriu un miracle atribuït al sant dominic que va ocórrer al poble de Llombai. El relat sobre el miracle que es va produir un any després de la seua mort és el següent:

"Año 1582. Junio dia 11.

Ana Rosell, hija de Juan Rosell, labrador, natural de Camarena del Reino de Aragon, siendo de edad de 14 años, empezo a llenarse de ronchas, y oprimida de calentura, desde el dia de San Bernabe Apostol a 11 de Junio hasta 15 dias despues, no podia en alguna manera curar.

Vivia en Lombay. La hizieron tres visitas dos medicos, el uno conducido de Alzira, y el otro de Benimodo christiano nuevo, llamado Castellano. Desesperando estos de su salud, las tres veces afirmaron no podia vivir, porque la avian hallado ya muerta casi, con los ojos quebrados, y la lengua muy negra.

Viendola tan al cabo su abuela Violante Cortasa, mujer de Sebastian Ximenez, Corredor Ropero de viejo de Lombay, con grande devocion le aplico una porcion de habito del Santo fray Luis, que guardava en la faltriguera, y en el mismo momento empezo á tener grandissimo alivio. Dixeronla que implorase el auxilio del Santo. Hizo voto de hazer novena a su Sepulcro nueve dias continuos, y llevando siempre consigo la dicha reliquia, recibio de allí en adelante la salud entera. Y para señal del Milagro ofrecio traer al Sepulcro una mortaja".

La narració del miracle atribuït a sant Lluís Bertan l'hem de situar a finals del segle XVI quan a Llombai coexisteixen dues comunitats, els cristians vells i els moriscos, aquests obligats a una conversió forçosa. Al text s'observen llinatges històrics que podem rastrejar i que confereixen veracitat al relat. Apareix com a pare de la xiqueta malalta, *Juan Rosell* originari de Camarena (localitat de Terol). Segurament es tracta del patriarca de vàries generacions de Rosells al Marquesat. Al text no s'indica el nom de la mare de la xiqueta però sí que apareixen els avis materns que pertanyien a dues nissagues de cristians vells de Llombai: *Sebastian Ximenez,* indicant que tenia l'ofici de *corredor de viejo*, aquest llinatge encara perdura al Marquesat i *Violante Cortasa,* renom que cinc segles més tard continua present al poble de Llombai, el seu cognom era el d'Ortiz encara que els actuals Cortasses són Bisbal.

També s'especifica en el relat del miracle que dels dos metges que atengueren la xiqueta un era d'Alzira i l'altre, *un christiano nuevo, llamado Castellano,* de Benimodo. D'aquest segon metge si que en trobem notícies. En el desarmament dels moriscos que s'efectuà a Benimodo l'any 1563, ja trobem dos veïns amb el cognom Castellano: un *Johan Castellano* que lliurà *"una spasa y una ballesta"* i l'altre, *Luys Castellano* al que li requisaren *"dos spases"*. Onze anys després, en el procés inquisitorial efectuat a Benimodo arran de la visita que realitzà l'inquisidor Pedro de Zárate l'any 1574, foren interrogats 265 moriscos i morisques. En la relació figuren quatre veïns de la nissaga Castellano que encara són enregistrats amb el seu nom en àrab: *Acen, Homaymad, Meriem* i *Yceff*. Descartant el jove *Yceff* del qual es coneix l'edat, 22 anys, i *Merien* per ser dona, un dels dos primers podria ser el mateix metge que s'anomena en la descripció, però el que sí podem afirmar amb tota seguretat és que es tracta de membres de la seua família perquè entre aquest document històric de 1574 i el relat del miracle atribuït a sant Lluís Bertran el 1582 sols ha transcorregut un curt període de temps de huit anys.

Seguim trobant notícies sobre aquesta nissaga de moriscos de Benimodo l'any 1598 en el llibre 938 de la Inquisició on apareixen citats *Francisco i Josep Castellano* sospitosos de guardar el dejú del Ramadà però la seua condemna quedà suspesa perquè els testimonis no foren suficients per a sancionar-los.

D'aquest personatge històric també es va fer ressò el dominic Jaume Bleda quan relatava: "*En Benimodol, condado de Carlet, hubo en nuestros días un morisco medico llamado Castellano*".

En la narració del fet miraculós queden ben palesos alguns aspectes de la religiositat popular. La importància que se li donava a les relíquies, que en aquest cas era d'origen tèxtil, la promesa de fer una novena al sant demanant el guariment i el compliment de lliurar un exvot, en concret una mortalla, en senyal d'agraïment.

Un altre fet històric que relaciona el Marquesat amb sant Lluís Bertran va ocórrer a Alfarb. Estant a Bunyol en una reunió familiar em vaig trobar amb aquesta notícia: conten les cròniques de Bunyol que el 1875, com a conseqüència d'unes fortíssimes pluges, el barranc de Ripoll se n'isqué de mare, va destruir l'ermita i s'emportà la imatge de Sant Lluís Bertran riu avall fins que va arribar al terme d'Alfarb. Des d'ací, uns arriers portaren a Bunyol la imatge del seu patró i d'aquest fet són testimoni aquests versets que s'han conservat en la memòria popular:

"Ni que digas pares,
ni que digas nones,
río abajo se fue San Luis
dándose coscorrones,
a las huertas de Alfarb
allí fue a parar.
Después que lo trajeron
unos pobres arrieros
que tras mucho madrugar
los mandaron sin *almorsar".*

Imatge actual de Sant Lluís Bertran. Ermita de Bunyol.

Aquests dos fets, el miracle atribuït al sant a Llombai el 1582 i els versets que l'imaginari popular ha conservat a Bunyol sobre un fet ocorregut a Alfarb el 1875, posen de manifest el record d'aquest sant dominicà que passà pel convent de Santa Creu de Llombai.

DIOSCÓRIDES LEIVE GARCIA I LA SEUA RELACIÓ AMB LLOMBAI*

Vicent Climent i Ferrando

Fa ja uns quants anys, mirant documentació sobre la vida de Puig Espert, em van mostrar un parell de fotografies antigues on es podia veure un grup de gent durant una excursió a l'Estepar de Llombai. En el revers d'una d'elles es podien llegir els noms, escrits a mà, d'algunes de les persones que es veien, totes elles aparentment de Llombai. Però entre tots em va cridar l'atenció un nom: "Yoscorides". Vaig pensar, d'entrada, que podia ser un malnom, però vaig preguntar i no van saber-me donar raó de qui podia ser.

A l'esquerra, dalt Francesc Puig Espert i baix, Dioscórides Leive.

Anys després, casualment, vaig trobar un article publicat a *Las Provincias*, el 23 de gener de 1925, titulat "En el pueblo están de fiesta". L'autor parlava de les festes de Sant Antoni de Llombai i la bellesa que trobava en aquella senzilla i captivadora festa que no coneixia, d'un poble al qual acudia des de feia alguns anys. Firmava l'article Dioscórides Leive Garcia, un nom que em va fer recordar el "Yoscorides" que vaig trobar escrit al dors de la fotografia esmentada al principi d'aquest article i un cognom que em resultava molt conegut per raó de veïnatge. I efectivament es tractava de la mateixa persona.

Dioscórides Leive Garcia era fill d'un matrimoni procedent d'Hellín, a la província d'Albacete. El seu pare, Juan Pelegrín Leive Márquez havia nascut a Montizón (Jaén) l'any 1852, però es va traslladar a Hellín, el 1888. En aquell poble de la província d'Albacete havia aprovat uns exàmens per dirigir la Banda Municipal. Als dos anys d'instal·lar-se a Hellín, 1890, es casà amb la jove natural d'aquella població, Teresa García Tolsa. Durant els anys 90 del segle XIX, es va desfer la banda de música i Juan Pelegrín passà a ser mestre de capella de la parròquia de l'Assumpció, fins que el 1897 tornà a encarregar-se de la banda de música, novament creada, alternant-se alguns períodes amb un altre director, Alberto Prat. A partir del 1896, també va dirigir la Banda de Música de la Beneficència d'Albacete. En 1921 es traslladà a viure a València, al carrer de l'Estrella, amb la dona i els tres fills: Hortensia, Blanca i Dioscórides.

Dioscórides Leive García, era el tercer de tres germans i no coneixem quina formació tenia, però sabem per la premsa de l'època de la seua dedicació a l'escriptura, com a dramaturg i com articulista a la premsa

* En record de les filles i fill de Dioscórides Leive, amb qui he compartit amistat i bon veïnatge.

valenciana i espanyola. L'any 1921 estrenà, en el Teatre de la Princesa de València, amb èxit un drama en tres actes titulat *El sentir del pueblo*, escrita juntament amb Horacio Giménez de la Rosa

TEATRO DE LA PRINCESA

Estreno de "El sentir del pueblo"

Con un lleno, semejante al de las grandes solemnidades, pues no había ni una sola butaca vacía, se estrenó en este teatro el drama en tres actos, original de los señores Dioscórides Leive García y Horacio Giménez de la Rosa, titulado «El sentir del pueblo», que obtuvo un gran éxito.

La obra tiene un argumento que abunda en situaciones dramáticas de gran verismo, muy bien observadas y realizadas.

Su trama es de un alto interés social, y como arrancada á la misma vida.

Los señores Leive y Giménez pueden estar satisfechos del éxito conseguido, que debe servirles de estímulo para continuar en la labor emprendida en la que alcanzarán seguramente positivos resultados.

Al éxito contribuyó la interpretación que le dió la compañía que actúa en este teatro.

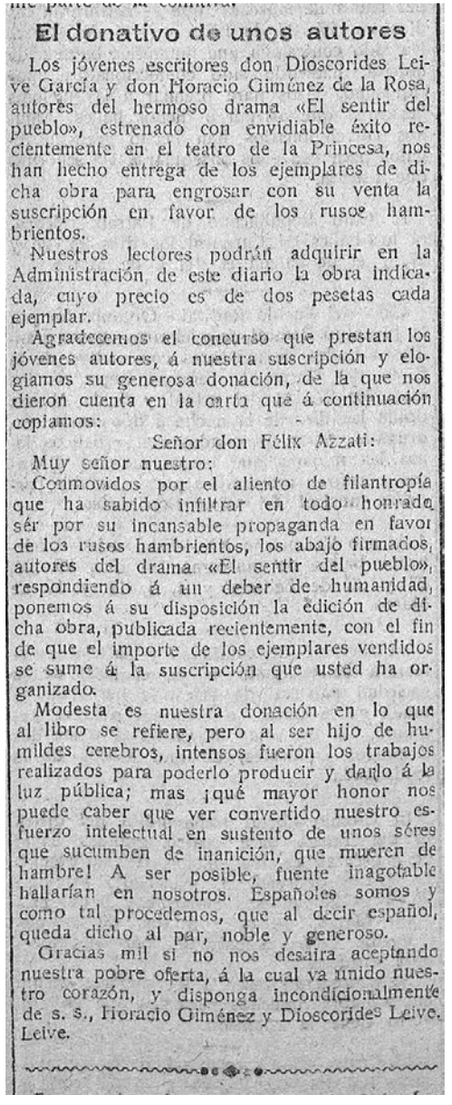
María Cónsul, en la «Lucinda», estuvo sencillamente admirable, emocionando á los espectadores con la gran vis trágica que en las obras dramáticas le es peculiar.

El señor Estrems estuvo ajustadísimo en el personaje de «León», siendo ovacionado, compartiendo los honores del proscenio cón la señorita Cónsul y los autores al finalizar la obra.

Los demás intérpretes cumplieron.

Crònica de l'estrena al diari *El Pueblo*

També sabem de la seua simpatia i militància en el republicanisme. L'any següent a l'estrena teatral, 1922, els dos autors Leive i Giménez enviaven una carta a Felix Azzati, director del diari *El Pueblo*, en què explicaven la donació que havien fet d'uns exemplars de la seua obra perquè es pogueren comprar en la redacció del diari republicà i donar els diners obtinguts a una subscripció en favor de les víctimes de la fam russa del 1921-1922. Una fam provocada per diverses causes: l'escassa producció agrícola d'aquell moment, els efectes de la primera guerra mundial, els efectes de la revolució del 1917 i de la guerra civil russa i també les llargues sequeres que va patir aquella terra.

El donativo de unos autores

Los jóvenes escritores don Dioscorides Leive García y don Horacio Giménez de la Rosa, autores del hermoso drama «El sentir del pueblo», estrenado con envidiable éxito recientemente en el teatro de la Princesa, nos han hecho entrega de los ejemplares de dicha obra para engrosar con su venta la suscripción en favor de los rusos hambrientos.

Nuestros lectores podrán adquirir en la Administración de este diario la obra indicada, cuyo precio es de dos pesetas cada ejemplar.

Agradecemos el concurso que prestan los jóvenes autores, á nuestra suscripción y elogiamos su generosa donación, de la que nos dieron cuenta en la carta que á continuación copiamos:

Señor don Félix Azzati:

Muy señor nuestro:

Conmovidos por el aliento de filantropía que ha sabido infiltrar en todo honrado sér por su incansable propaganda en favor de los rusos hambrientos, los abajo firmados, autores del drama «El sentir del pueblo», respondiendo á un deber de humanidad, ponemos á su disposición la edición de dicha obra, publicada recientemente, con el fin de que el importe de los ejemplares vendidos se sume á la suscripción que usted ha organizado.

Modesta es nuestra donación en lo que al libro se refiere, pero al ser hijo de humildes cerebros, intensos fueron los trabajos realizados para poderlo producir y darlo á la luz pública; mas ¡qué mayor honor nos puede caber que ver convertido nuestro esfuerzo intelectual en sustento de unos séres que sucumben de inanición, que mueren de hambre! A ser posible, fuente inagotable hallarían en nosotros. Españoles somos y como tal procedemos, que al decir español, queda dicho al par, noble y generoso.

Gracias mil si no nos desaira aceptando nuestra pobre oferta, á la cual va unido nuestro corazón, y disponga incondicionalmente de s. s., Horacio Giménez y Dioscorides Leive.

Leive.

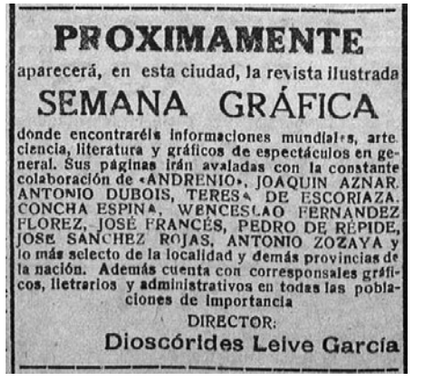
Un any més tard, el 1923, començà a treballar en l'administració de Justícia com a oficial del jutjat de districte de Serrans de València.

A partir d'aquell any començà a publicar columnes d'opinió a les pàgines del diari *El Pueblo* i a d'altres capçaleres de la premsa espanyola. Una de les primeres columnes publicades fou "Causas de decadencia", el 20 de març del 1923 en *El Pueblo*, en què parlava en favor dels llibres, de la lectura i d'una educació laica. Leive sentenciava en aquell article: «Los espíritus de los niños deben campar por sus respetos libremente y una vez hechos hombres que cada cual adopte ó abrace la religión que más le plazca».

Sota l'epígraf *Sociológicas*, publicà un parell d'articles, també a *El Pueblo*: "La razzia sigue" (2 d'abril de 1924) i "La espada de Damocles" (25 d'abril de 1924) en què parlava sobre la tutela dels menors i la seua protecció, una de les seues preocupacions. En "La bella Elena" (*Las Provincias*,26 de juny del 1924) parlava de la dona en el cinema americà. També va publicar sengles opinions sobre algunes dones escriptores, la francesa Sofia Risteau Cottin, en *La última hora* de Palma de Mallorca, 11 de desembre del 1924; i la britànica Ana Radcliffi en *El bien público*, 26 de febrer de 1925. A més, aquell any va publicar el conte titulat "El pinzas" en les pàgines de *Las Provincias*, el 18 de gener de 1925.

El Pueblo del 4 de juliol del 1924 publicava un anunci de la pròxima aparició d'una nova revista amb el títol *Semana gráfica*. Es tractava segons l'anunci d'una revista il·lustrada amb informacions de tot el món sobre art, ciència, literatura i altres temàtiques. Entre els col·laboradors apareixien Concha Espina, Wenceslao Fernández Flórez i altres escriptors. I com a director s'anunciava a Dioscórides Leive Garcia. No obstant això no hem pogut trobar cap referència més a eixa direcció. Si que hem pogut llegir[1] un text de Pablo Gil què podria explicar que Leive dirigirà aquella primera època de la revista i no haguera quedat cap exemplar en les hemeroteques:

> «El 26 de octubre de 1926 se edita en Valencia el primer ejemplar de una nueva revista, *La Semana Gráfica,* que informaría al público valenciano sobre la vida de la ciudad durante un periodo aproximado de seis años.
>
> Comenzaría su numeración con el *número 15,* probablemente lo hiciera de esta manera porque la revista habría tenido alguna etapa anterior, una primera edición, más y cuando en su portada se podía leer junto a la numeración, la indicación «*año II*». Aunque a día de hoy no existe ningún ejemplar ni referencia alguna a dicha primera época en bibliotecas o publicaciones periodísticas».

PROXIMAMENTE

aparecerá, en esta ciudad, la revista ilustrada

SEMANA GRÁFICA

donde encontraréis informaciones mundiales, arte, ciencia, literatura y gráficos de espectáculos en general. Sus páginas irán avaladas con la constante colaboración de «ANDRENIO», JOAQUIN AZNAR, ANTONIO DUBOIS, TERESA DE ESCORIAZA, CONCHA ESPINA, WENCESLAO FERNANDEZ FLOREZ, JOSÉ FRANCÉS, PEDRO DE RÉPIDE, JOSE SANCHEZ ROJAS, ANTONIO ZOZAYA y lo más selecto de la localidad y demás provincias de la nación. Además cuenta con corresponsales gráficos, literarios y administrativos en todas las poblaciones de importancia

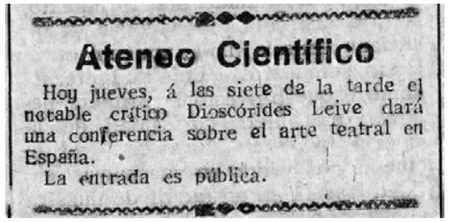
DIRECTOR:

Dioscórides Leive García

[1] https://pabloggil.wordpress.com/2017/10/06/la-semana-grafica-la-revista-de-la-region-de-levante-1926-1932/ [Consulta 23 de gener de 2026]

Altres articles publicats, l'any 1925, van ser: "De feminismo: errores crasos", (*El Pueblo*, 28 de febrer del 1925) sobre el vot femení; "Alrededor del teatro: Vidas rectas", (*El Pueblo*, 11 de juny del 1925) una crítica literària a l'obra de teatre de Marcel·lí Domingo; "Alas y garras" (*El Pueblo*, 10 de juliol del 1925) crítica literària d'un llibre de Marcel·lí Domingo sobre la situació política de Mèxic; "El Concurso Nacional de Literatura"(*El Pueblo*, 2 d'agost del 1925) en que criticava que s'haguera declarat desert la modalitat de teatre d'aquell important premi i un article "In memoriam Gómez Ferrer" que era un homenatge al prestigiós metge valencià, recordant la seua mort , en què deia que havia tingut un soterrar tan multitudinari com el del matador de bous Granero i afegia «siempre tuvieron en nuestros lares más adeptos los hombres de valor que los cerebros».

El 8 d'abril del 1926 pronuncià una conferència en l'Ateneu Científic sobre el teatre que va obtenir prou de ressò a la premsa.

Ateneo Científico

Hoy jueves, á las siete de la tarde el notable crítico Dioscórides Leive dará una conferencia sobre el arte teatral en España.

La entrada es pública.

Anunci i resum de la conferència de Dioscórides Leive sobre el teatre.

JEBLO

Ateneo Científico

—:—

Conferencia de Dioscórides Leive

El señor Gómez Martí hizo la presentación del conferenciante, quien comenzó por afirmar la importancia del teatro, que no sólo realiza una obra de arte, si que también una obra de educación social.

Hizo una erudita reseña del arte escénico desde la Edad Media hasta llegar á Lope de Vega, que considera el padre de nuestro teatro. A Lope siguieron Guillem de Castro, Pérez de Montalván, Vélez de Guevara, Tirso de Molina, Ruiz de Alarcón, Morelo, Rojas y Calderón de la Barca.

Reseñó los dramaturgos del siglo XIX: El duque de Rivas, Martínez de la Rosa, Larra, Zorrilla, García, Hartzenbusch, Quintana, Gutiérrez, Ventura de la Vega, Bretón de los Herreros, Narciso Serra, Vital Aza, Ayala, Guimerá, Rusiñol y Enrique Gaspar, haciendo breve consideración sobre cada uno de ellos.

Señaló como autores de la corrupción artística en el teatro, en el siglo XVIII, á Cornelles, y en el siglo XIX, primero á Rubí y Equílaz, á más del predominio que adquirió el género bufo, reaccionando con Echegaray, Galdós y Dicenta. Después se inicia de nuevo la decadencia, á la que contribuyen en nuestros días Muñoz Seca, García Alvarez, Paso, Luque y otros.

Se lamentó de nuestra decadencia después de un pasado tan glorioso, llegando por mercantilismo y degeneración á verse en el estado abúlico que permite el paso de «Las corsarias», y achacó dicha decadencia á la falta de protección, leyendo algunos párrafos de Larra sobre la creación de la Escuela de Declamación. Adujo que sólo disfruta protección el Real y el Español.

Criticó la forma en que se celebran los concursos anuales y reconoció que los impuestos que pesan sobre el teatro son excesivos, que exceden del 27 por 100, lo cual, unido á varias gabelas como el Montepío de Autores y Artistas, el pago de las nóminas, que ascendía de 600 á 900 pesetas diarias, hace ruinoso el papel de empresario. Aún así ganan las empresas, porque suben extraordinariamente el valor de las localidades, pero en cambio colocan el teatro fuera del alcance de las personas modestas, que tienen que contentarse con el cinematógrafo.

Y terminó, después de otras consideraciones, acusando á las empresas de no acoger más que las obras de firmas conocidas, despidiendo á los pretendientes noveles de poco nombre.

El conferenciante, fué muy aplaudido.

rudo golpe. Lo celebramos, porque el Naturismo resultaba ya, con su grotesca generalización y abusiva práctica, un escarnio para la ciencia médica.

Buzón

Hemos recibido el primer número de "Ciencias Médicas Valencianas", revista mensual que aparece en nuestra ciudad, bajo la dirección del doctor Royo Teruel; forman el comité de Redacción, los doctores Jiménez González, Jiméno Sancho, Herrero Aracil, Montoliu Volant y Narbona Crespo, quienes han compuesto un sumario interesante y de actualidad.

Agradecemos el saludo del nuevo colega y le deseamos larga y próspera vida.

G. B.

Ateneo Científico

Conferencia de Dioscórides Leive

Hizo la presentación el secretario del Ateneo señor Gómez Martí, que, después de ensalzar las grandes aptitudes del conferenciante, hizo notar la característica de su oratoria, que indudablemente se revelaría también en esta conferencia, la de sostener ideas muy radicales con un lenguaje y unos procedimientos muy moderados. El señor Gómez Martí fué muy aplaudido.

Hizo uso de la palabra el conferenciante, que comenzó por mostrar la emoción que le dominaba por ser aquella la primera vez que ocupaba la tribuna del Ateneo. Tuvo palabras elocuentes sobre la historia del Ateneo, y mostróse dispuesto a contribuir para que éste pudiera continuar su obra de cultura.

Mostró la importancia del Teatro, que no solo realiza una obra de arte, si que también una obra de educación social. Citó la opinión de Madame Steel, las pasiones despertadas en nuestros días por los dramas de Galdós y la conducta de la misma Iglesia, ya suprimiendo los escandalosos espectáculos teatrales del tiempo de los Césares, prohibiendo luego a sus ministros laborar en el Teatro, y luego más tarde variando de conducta y dando al Teatro los nombres gloriosos de Lope, Tirso y Calderón.

Hizo una erudita reseña del arte escénico desde la Edad Media, citando las representaciones en las iglesias, los juegos escénicos del abuelo del marqués de Santillana, los dramas de Juan de la Encina, Bartolomé Torres Navarro, los "Tratos" de Argel, de Cervantes, hasta llegar a Lope de Vega, que considera el padre de nuestro teatro. A Lope siguieron Guillem de Castro, Pérez de Montalván, Vélez de Guevara, Tirso de Molina, Ruiz de Alarcón, Moreto, Rojas y Calderón de la Barca.

Reseñó los dramaturgos del siglo XIX. El duque de Rivas, Martínez de la Rosa, Larra, Zorrilla, Quintana, García Gutiérrez, Hartzenbusch, Ventura de la Vega, Bretón de los Herreros, Narciso Serra, Vital Aza, Ayala, Guimerá, Rusiñol y Enrique Gaspar, haciendo breve consideración sobre cada uno de ellos.

Señaló como autores de la corrupción artística en el teatro, en el siglo XVIII a Comelles, y en el siglo XIX, primero a Rubí y Equilez, a más de predominio, adquirió el género bufo, reaccionando con Echegaray, Galdós y Dicenta. Después se inicia de nuevo la decadencia, a la que contribuyen en nuestros días Muñoz Seca, García Alvarez, Paso, Luque y otros.

Se lamenta de nuestra decadencia después de un pasado tan glorioso, llegando por mercantilismo y degeneración a verse el estado abúlico, que permite el paso de "Las corsarias".

Achaca la decadencia a la falta de protección, leyendo algunos párrafos de Larra sobre la creación de la Escuela de Declamación. Adujo que solo disfrutan protección el Real y el Español.

Criticó la forma en que se celebran los concursos anuales, y reconoció que los impuestos que pesan sobre el teatro son excesivos, que exceden del 27 por 100, lo cual, unido a varias gabelas, como el Montepío de autores y artistas; el pago de las nóminas, que ascendía de 600 a 900 pesetas diarias, hace ruinosos el papel de empresario. Aún así ganan las empresas, porque suben extraordinariamente el valor de las localidades; pero en cambio colocan el teatro fuera del alcance de las personas modestas, que tienen que contentarse con el cinematógrafo.

Hay que tener presente—añadió,—que el público es frívolo, y se pretende justificar a los autores con aquella redondilla de Lope que termina...

como lo paga el vidgo, es justo
hablarle en necio para darle gusto.

A eso opone el señor Leive la opinión del eminente sociólogo Giovanni Boria, que, refiriéndose a la infancia, dice que, según la huella que en ella se imprime, así será el hombre. Leive considera al público como un niño grande, y su depravación, su mal gusto, es consecuencia lógica de las obras que le representan.

Defiende al público, que dice no ha perdido el corazón ni la cabeza. Lo prueba el que se entrega sin reservas apenas vislumbra un destello genial.

Explica la ausencia del público de los teatros por la mediocridad de las obras que se representan.

Los pocos autores que hay de talento reconocido, como Benavente, los Quintero y Linares Rivas, se agotan por exceso de producción. Esto trae consigo la inversión del teatro extranjero, predominando el francés vodevillesco, con las porquerías que nos sirven en los escenarios y relajan el gusto artístico.

Acusa a las empresas de no acoger más que las obras de firmas conocidas, despidiendo a los pretendientes noveles de poco nombre, como si los autores de fama salieran con ella del vientre de sus madres.

Por otra parte, cada español cree llevar dentro un autor dramático. Es ta superabundancia perjudica, porque las empresas se asustan y cierran la puerta a la pléyade de solicitantes que todos los días se le presenta con el libro debajo del brazo pidiendo estreno.

Hay un empresario en París que no solo lee cuanto le presentan y representa todo lo que considera aceptable, sino que además busca y descubre los dramaturgos.

Cita el caso del autor de "Ha entrado una mujer", que, gracias a su holgada posición, logró representar su obra haciéndose empresario. Lo mismo tuvo que hacer el orador el año 22 para que le estrenaran en la Princesa un drama que escribió con Horacio Martínez de la Rosa.

Citó los últimos fracasos de nuestros primeros autores y la pobreza de nuestra producción lírica, terminando con escitaciones a la juventud para que aporte cosas nuevas, viriles, grandiosas, apartando la carroña, que determina nuestra decadencia, dando nuevos rumbos a la nave teatral para sacar al público de su aletargamiento.

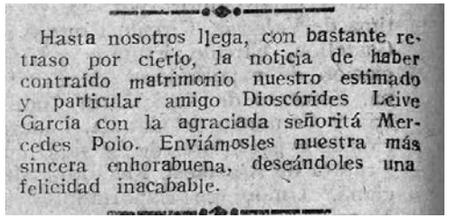
Grandes aplausos premiaron la meritísima labor del señor Leive.

Los artistas le felicitaron cordialmente, haciéndole prometer que volvería a ocupar la tribuna de la docta casa.

Mañana jueves, a las siete de la tarde, dará una conferencia el secretario de la Corporación, el joven doc

Crònica de la conferència de Dioscórides Leive sobre el teatre en *La Correspondencia de Valencia*

De l'any 1926 , hem trobat alguns articles a *El Pueblo*: "Los hombres del porvenir" del 8 de juliol del 1926, en què criticava una tipologia d'hòmens molt determinada que eren rudes i incapaços de portar endavant una conversa sobre humanitats, història, literatura o qualsevol altra disciplina relacionada amb les arts i les lletres. També va publicar l'article "El teatro en España" el 8 de setembre del 1926, un repàs del gènere literari que considerava, després de la poesia, la manifestació més important de la literatura espanyola.

Hasta nosotros llega, con bastante retraso por cierto, la noticia de haber contraído matrimonio nuestro estimado y particular amigo Dioscórides Leive García con la agraciada señoritá Mercedes Polo. Enviámosles nuestra más sincera enhorabuena, deseándoles una felicidad inacabable.

Però quina relació va tindre Dioscórides Leive, aquest articulista culte i preocupat per temes humanístics, amb Llombai ? Doncs que el 25 de novembre del 1926 es va casar amb la jove Mercedes Polo, de Llombai. Mercedes Polo era la tercera filla del matrimoni format per Gonzalo Polo Catalá, metge de Llombai des de l'any 1888, i Tadea Tórtola Ausina, jove d'una família benestant del poble. Sembla que el casament fou un acte discret, perquè més d'un mes després, el diari *El Pueblo* publicava un breu en què donaven la notícia i advertien que el fet els havia arribat amb un cert retard.

El matrimoni format per Dioscórides i Mercedes[2] van viure a Llombai uns anys i després, a partir del 1929, es van traslladar a València.

Dioscórides Leive, a més de trobar la seua esposa en aquella família del metge de Llombai, Don Gonzalo Polo, va trobar l'amistat d'un cunyat seu i company de militància republicana, Pedro Polo, conegut com a Pedro el de Don Gonzalo. Una de les persones que apareixien en una altra fotografia de l'excursió a l'Estepar de la qual parlàvem en iniciar aquest article.

Dioscórides Leive, primer per l'esquerra i el segon, Pedro Polo, "el de Don Gonzalo".

La mare de Dioscórides Leive, Teresa García Tolsa, va morir el 4 de novembre del 1927 a la seua casa del carrer de l'estrela de València.

LA SEÑORA

Doña Teresa García Tolsa

Falleció ayer, a las tres de la tarde

R. I. P.

Sus desconsolados viudo don Juan Pelegrín Leive Márquez, hijos Hortensia, Blanca y Dioscórides; hijos políticos Santiago Reiz Martínez, Mercedes Polo Tórtola, tios, primos y demás parientes, participan a sus amistades tan dolorosa pérdida y les suplican asistan a la conducción del cadáver, que se verificará hoy, a las 3'30 de la tarde, desde la casa mortuoria (Est ella, 7, principal), hasta la plaza de San Agustín, donde se despedirá el duelo.

2 Per a més informació sobre la família: https ://cronicadelmarquesat.wordpress.com/2022/05/31/a-don-gonzalo-el-metge/ [Consulta 23 de gener del 2026]

Dioscórides Leive continuà treballant com a oficial de justícia i publicant articles en el diari *El Pueblo* i en altres capçaleres de tot l'Estat espanyol. El 1928 publicà "El caso eterno" en *La Correspondencia de Valencia* del 6 d'agost, on comentava la influència del cinema en els menors d'edat; "Caballería andante" publicat en *El Dia* d'Alacant del 26 d'octubre, una crítica al costum espanyol de llançar floretes (piropos) a les dones , de vegades amb no massa respecte i elegància; "Historia de cómicos" crítica literària de la novel·la d'Anatole France del mateix nom publicada en *El progreso* de Lugo; el conte "El buen pecador" publicat en el *Heraldo de Madrid*, l'11 de setembre del 1929; "Dos Aguas, rambla seca", publicat a *Las Provincias* el 3 d'agost del 1930, sobre el poble de la Foia de Bunyol ; "La isla de los Santos", crítica literària del llibre de Ricardo Baeza sobre Irlanda, publicada en *El Pueblo* el 28 de novembre del 1930.

Aquell any 1930, el seu pare viatjà a Hellín durant l'estiu amb una filla i en aquella població va morir, el tres de gener del 1931

El cunyat i correligionari de Dioscórides Leive, Pedro Polo va estar en el front de Terol i, després de passar per la presó, es va exiliar a Brasil, d'on ja no va tornar a Espanya.

L'any 1934 trobem Dioscórides Leive García en una notícia a la premsa com a president del Hogar Manchego de València. Laboralment acabaria treballant com a oficial al Tribunal Tutelar de Menors, d'on fou depurat després de la guerra per no haver acceptat el "glorioso movimiento nacional" i acabà en la presó[3] de Sant Miquel dels Reis de València.

Servisquen aquestes línies de record de la seua obra periodística, que tret d'alguns detalls que acusen els més de cent anys que han passat, certament era una obra avançada al seu temps. Com a testimoni de la seua obra periodística lligada al nostre poble, reproduïm en aquestes pàgines l'article que va publicar sobre les festes de Sant Antoni de Llombai.

AL CORRER DE LA PLUMA... EN EL PUEBLO ESTÁN DE FIESTA

A orillas del nada caudaloso río Magro, y en la vertiente de pequeñas montañas, allá en la hondonada se eleva, circundado de fértil campiña, el noble y bonito pueblo de Llombay, con sus casitas blancas como la nieve, el pueblo rústico y sencillo fundado por San Francisco de Borja, duque de Gandía, sobre lo que fue el marquesado de Lombay, perteneciente a la casa de Osuna, y que estaba formado por tres masías[4]: Lombay, Alfarte (sic) y Catadau, hoy tres villas del partido judicial de Carlet, que son Llombay, Alfarp y Catadau. Celebra

3 NUQ, Amélie. *Péchés de jeunesse: Déviance, marginalité et rééducation dans l'Espagne franquiste*. Rennes, Presses universitaires de Rennes, 2024. En línia: https://books.openedition.org/pur/238372 [Consulta 23 de gener del 2026] : En revanche, Dioscorides Leive García, qui avait été nommé dans un service administratif par le « Gouvernement rouge », est en prison : sa désaffection au « Glorieux Mouvement National » étant prouvée, il est exclu de son poste.

3 Creiem que volia dir *alquerías*.

Este hermoso y pintoresco Llombay, como casi todos los pueblos valencianos, es dado a festejos, que celebra siempre con esplendor y atrae gran contingente de forasteros; pues estas genuinas “festetas” son la manifestación del alma de los vecinos, gente noble en su mayoría por el corazón, y sirven para sacar a oreo a las garridas mozas.

La festividad mayor del pueblo, cuando se echa el resto, es el día de San Antonio Abad. Tiene este Santo una pequeña ermita allá en la cúspide de una montaña, a la que conduce una alameda pina y pedregosa, cubierta por el palio que forma el firmamento con el apiñado ramaje de enhiestos y perfilados cipreses que la bordean, alameda coronada por una meseta, desde la cual se vislumbra en lontananza, formando horizonte, el enorme peñón de Cullera, semejante al cuerpo de un gran cetáceo.

El día 16, cuando la noche comienza a tender su manto sobre la tierra, sube la comitiva a la ermita, y en medio de cohetes, «trons» y salmos -cánticos que imponen en la huerta solitaria,- los mozos, que momentos antes abandonaron la azada, bajan en andas al Santo y lo depositan en la iglesia. Hermosa iglesia, que fue convento de Dominicos, en la cual se encierran algunas obras de arte, sobresaliendo entre ellas el magnífico retablo de la capilla eucarística, de autor desconocido. ¡Lástima que esté tan derruida exteriormente ¡

Una vez el Santo en la iglesia, ya es todo algazara, en las calles de la villa -oscuras y solitarias en el resto del año,- profusamente iluminadas invadidas por jóvenes y viejos en alegre camaradería, que cantan, bromean y ríen con locuacidad infantil, hasta que, después de la media noche. Fatigados y somnolientos, desfilan. A poco, el pueblo entero duerme.

o O o

Apenas amanece el 17, la banda de música, compuesta por trabajadores de la tierra, que tocan por afición, ¡ y tocan bien!, recorre las calles de la población, ejecutando pasodobles sin cesar en alegre «despertá».

A media mañana cuando el sol caldea las calles, voltean las campanas en toque de llamada a los feligreses, y una muchedumbre abigarrada y heterogénea se dirige hacia la iglesia, en traje dominguero, para asistir a la función religiosa que, con toda solemnidad y pompa <, se celebra todos los años en conmemoración al santo milagro realizado por San Antonio, librando al pueblo de la peste bubónica, según unos, y de la langosta, según otros. A esta función asisten todas las autoridades del pueblo; hay misa cantada, con orquesta y buenos cantantes contratados en Valencia, y sermón encomendado al mejor predicador de la comarca; y la nota de novedad hace al pueblo escuchar con religiosidad, y con más unción que en el resto del año.

Por la tarde, después de la serenata, durante la cual mozos y mozas se asaetean en tropel, obsequiándose mutuamente con el clásico «porrat», es sacado el Santo y, acompañado por todo el pueblo, vuelve a su rústico santuario, lejos del mundanal ruido… ¡ Y hasta el año que siguiente!

Por la noche, juegan su papel los pirotécnicos. Hermosos y artísticos castillos artificiales son quemados en la plaza Mayor -esa plaza Mayor de casi todos los pueblos, que por regla general suele ser la más pequeña- entre los gritos de las mujeres que sienten miedo «als trons grosos» y las risotadas de los hombres. Antiguamente se hacía la «cordà», la típica «cordà», de la que recuerdan los viejos con lágrimas en los ojos y que ha sido sustituida por el artístico castillo a la moderna.

Después se rinde culto a Talía. Una compañía de zarzuela, el género que más agrada a estos honrados labriegos, representa las obras más en boga del género lírico en un salón grande, com pretensiones de teatro. Y es de ver la franca satisfacción de estas humildes gentes y los gestos de admiración ante los algarapes de tiples, tenores y partiquinos.

A la salida del teatro, algunos adoradores de Baco cantan, pesada y monótonamente, a la Diosa de la Noche, haciendo verdaderos ejercicios de equilibrio. No es raro. Esto lo he visto en casi todos los pueblos.

o O o

Estoy yendo varios años a esta villa de Llombay, madre de hombres honrados y mujeres hermosas -esas mujeres de quienes dijo el valenciano García Sanchiz que tienen por rostro una perla- y nunca había presenciado estas fiestas sencillas y encantadoramente cautivadoras; pero me prometo no ser la última vez que las vea…

DIOSCÓRIDES LEIVE GARCÍA

LAS PROVINCIAS

Al correr de la pluma...

En el pueblo están de fiesta

A orillas del nada caudaloso río Magro, y en la vertiente de pequeñas montañas, allá en la hondonada, se eleva, encumbrado de lejos, el campiña, el noble y bonito pueblo de Llombay, con sus casitas blancas como la nieve, el pueblo rústico y sencillo fundado por San Francisco de Borja, duque de Gandía, sobre lo que fué marquesado de Lombay, perteneciente a la casa de Osuna, y que estaba formado por tres masías: Llombay, Alfarb y Catadau, hoy tres villas del partido judicial de Carlet, que son: Llombay, Alfarp y Catadau.

Este hermoso y pintoresco Llombay, como casi todos los pueblos valencianos, es dado a festejos, que celebra siempre con esplendor y atrae gran contingente de forasteros; pues estas genuinas «festetas» son la manifestación del alma de los vecinos, gente noble en su mayoría por el corazón, y sirven para sacar a oreo a las garridas mozas.

La festividad mayor del pueblo, cuando se echa el resto, es el día de San Antonio Abad. Tiene este Santo una pequeña ermita allá en la cúspide de una montaña, a la que conduce una alameda pina y pedregosa, cubierta por el palio que forma el firmamento con el apiñado ramaje de enhiestos y perfilados cipreses que la bordean, alameda coronada por una meseta, desde la cual se vislumbra en lontananza, formando horizonte, el enorme peñón de Cullera, semejante al cuerpo de un gran cetáceo.

El día 16, cuando la noche comienza a tender su manto sobre la tierra, sube la comitiva a la ermita, y en medio de cohetes, «trons» y salmos—cánticos que imponen en la huerta solitaria,—los mozos, que momentos antes abandonaron la azada, bajan en andas al Santo y lo depositan en la iglesia. Hermosa iglesia, que fué convento de Dominicos, en la cual se encierran algunas obras de arte, sobresaliendo entre ellas el magnífico retablo de la capilla eucarística, de autor desconocido. ¡Lástima que esté tan derruida exteriormente!

Una vez el Santo en la iglesia, ya es todo algazara, en las calles de la villa—oscuras y solitarias en el resto del año,—profusamente iluminadas invadidas por jóvenes y viejos en alegre camaradería, que cantan, bromean y ríen con locuacidad infantil, hasta que, después de la media noche, fatigados y somnolientos, desfilan. A poco, el pueblo entero duerme.

* * *

Apenas amanece el 17, la banda de música, compuesta por trabajadores de la tierra, que tocan por afición, ¡y tocan bien!, recorre las calles de la población, ejecutando pasodobles sin cesar, en alegre «despertá».

A media mañana, cuando el sol caldea las calles, voltean las campanas en toque de llamada a los feligreses, y una muchedumbre abigarrada y heterogénea se dirige hacia la iglesia, en traje dominguero, para asistir a la función religiosa, con toda solemnidad y pompa, se celebra todos los años en conmemoración al gran milagro realizado por San Antonio, librando al pueblo de la peste bubónica, según unos, y de la langosta, según otros. A esta función asisten todas las autoridades del pueblo; hay misa cantada, con orquesta y buenos cantantes, contratados en Valencia, y sermón encomendado al mejor predicador de la comarca; y la nota de novedad hace el pueblo escuchar con religiosidad, y quizás con más unción que en el resto del año.

Por la tarde, después de la serenata, durante la cual mozos y mozas se asaetean en tropel, obsequiándose mutuamente con el clásico «porrat», es sacado el Santo, y, acompañado por todo el pueblo, vuelve a su rústico santuario, «lejos del mundanal ruido...» ¡Y hasta el año siguiente!

Por la noche juegan su papel los pirotécnicos. Hermosos y artísticos castillos artificiales son quemados en la plaza Mayor—esa plaza Mayor de casi todos los pueblos, que, por regla general, suele ser la más pequeña,—entre los gritos de mujeres que sienten miedo «als trons grosos» y las risotadas de los hombres. Antiguamente se hacía la «cordà», la típica «cordà», de la que recuerdan los viejos con lágrimas en los ojos, y que ha sido sustituida por el artístico castillo a la moderna.

Después se rinde culto a Talía. Una compañía de zarzuela, el género que más agrada a estos honrados labriegos, representa las obras más en boga del género lírico en un salón grande, con pretensiones de teatro. Y es de ver la franca satisfacción de estas humildes gentes y los gestos de admiración ante los algarapes de tiples, tenores y partiquinos.

A la salida del teatro, algunos adoradores de Baco cantan, pesada y monótonamente, a la Diosa de la Noche, haciendo verdadero ejercicios de equilibrio. No es raro. Esto lo he visto en casi todos los pueblos.

* * *

Estoy yendo varios años a esta hospitalaria villa de Llombay, madre de hombres honrados y mujeres hermosas—esas mujeres de quienes dijo el valenciano García Sanchiz que tienen por rostro una perla,—y nunca había presenciado estas fiestas sencillas y encantadoramente cautivadoras; pero me prometo no ser la última vez que las vea...

DIOSCÓRIDES LEIVE GARCÍA

EL PROBLEMA DE

150 ANYS DE LA DEMANDA DEL "*PUESTO*" DE LA GUARDIA CIVIL DE LLOMBAI

Dr. Vicente Sanz Viñuelas, Cronista Oficial de Llombai

Hi ha anys que tenen dates significatives per a recordar, i això passa en este any 2026 per a la nostra localitat. En primer lloc, este any es commemora el 750 aniversari de la mort del rei Jaume I, fundador del Regne de València, qui ha sigut un dels personatges més importants i transcendentals per a tot el poble valencià. També enguany es compleixen els 600 anys en que una reina va fer nit a Llombai, en temps del baró Eimeric de Centelles (*però açò ho guardem per a altra ocasió*); així com es compleix el 500 aniversari del naixement de Sant Lluis Bertran, sant valencià de gran fama i record, patró de Colòmbia... i primer Mestre de Novicis del Convent de Santa Creu en 1548, el qual va conviure amb els primers frares dominics de Llombai, presidits pel prior fra Joan Micó, i va conèixer i mantindré relació en el nostre primer marqués, i també sant, Francesc de Borja i Aragó.

Però a banda d'estos fets, que ja dic que son significatius... enguany vull destacar una data i una petició feta per un alcalde en agost de 1876, fa ara **150 anys**, i que va condicionar a este poble, donant major seguretat i tranquil·litat a tota la seua gent i a la dels pobles veïns. Esta petició no va ser altra que la de demanar que instal·laren un *puesto* de la Guardia Civil en Llombai.

El dia 26 d'agost en el *Diario español* i *el Mercantil Valenciano* va eixir la següent notícia:

Los robos y asesinatos cometidos recientemente en el marquesado de Llombay han causado tal pánico en el vecindario de aquella población, que todo el mundo se abstiene en lo posible de salir a visitar sus posesiones, y el alcalde, en una extensa y razonada comunicación, en la que se ocupa del particular, ha pedido el establecimiento de un puesto de Guardia Civil en el citado pueblo.

I en el diari madrileny *La Paz*, a més d'esta notícia, afegien que l'alcalde havia dit, entre altres consideracions: ***-Si esto ha sucedido en el verano, ¿que podemos esperar en el entrante invierno?***

A l'endemà, 27 d'agost, es feia ressò de la notícia el diari *El Imparcial* d'esta forma:

El alcalde de Llombay ha pedido el establecimiento de un puesto de la Guardia Civil, efecto de los frecuentes robos y asesinatos que se cometen en aquel marquesado.

El detonant d'esta inseguretat, malestar i alarma havia sigut l'assassinat de dos pastors de porcs, naturals d'Albatera, que van ser assaltats en el barranc de l'Almaguer el diumenge 23 de juliol d'eixe any de 1876. En la baralla van matar al pastor **Pascual Martínez Serna** i feriren de gravetat a l'altre pastor, **Domingo Serna Bascañana.** Els guardes de camp, Vicente Corberà Mínguez i José Climent, van ser els que els trobaren i els portaren a Alfarp, on ho declararen en l'Ajuntament, manifestant que la mort de Pascual havia sigut "***hecha por bandidos***". Per la seua banda, Domingo va ser assistit pel metge però no ho va superar, i va morir de les ferides a les dos de la vesprada de l'endemà, 24 de juliol. Els dos eren casats: Pascual en Gertrudis Martínez, i Domingo, qui tenia 25 anys, en Asunción Bernat. D'avant estos fets, el jutge municipal d'Alfarp va dictaminar que soterraren els cadàvers en el cementeri (e*l que hui és la zona del Calvari, al costat de l'Estufa*), i com a testimonis actuaren don Francisco Tomàs, el mestre d'escola, i José Añó Corberà.

El motiu de l'atac als dos pastors va ser, com va recollir el periodista Manel Arcos en un dels seus treballs, el robatori de 3.000 pessetes, davant aquest fet estos es van resistir i enfrontar als assaltants, i per això acabaren un mort i l'altre malferit. El robatori fou executat per un grup d'emmascarats, entre els quals estava **Pauet** i ***el Roig*** (*o el Blauet*), dos bandolers ben coneguts per estes terres.

Davant este acte criminal les autoritats van demanar a la Guardia Civil de Carlet que actuara i, uns dies després, déu veïns de Llombai, entre els quals es trobava l'ermità de Sant Antoni, foren detinguts i interrogats pel jutge de Carlet com a sospitosos d'haver participat en este assalt i robatori.

Pauet era realment Ricardo Royo Bisbal, però com son pare s'anomenava Pau Royo, qui era el veterinari de Llombai, a ell el coneixerien com a Pauet. I conten que este va ser un roder molt mal i que va estar implicat en moltíssimes malifetes, fins el punt que es va traure la frase: - ***Eres més mal que Pauet!!!*** – per a referir-se, principalment, a persones o xiquets quan eren molt mals o revoltosos... i que en el meu cas, en alguna ocasió encara li sentia dir a "*m'aue-la*" Pepica. I Pauet va fer societat i molta amistat en Josep Cerezo Alcàsser, natural de Riba-Roja de Túria i nebot d'uns bandolers coneguts com "els Blaus", motiu pel qual a ell li deien "el Blauet", encara que ací en el Marquesat era més conegut com "el Roig". Estos dos bandolers s'amagaven per la Colaita i també per terme d'Alfarp... i durant molt de temps van actuar alterant la tranquil·litat de la zona.

Però a més a més, en aquells anys també per ací havia actuat altre bandoler de gran renom, que és conegut com el tio **Joan de la Marina** (e*ncara que "m'auelo" Vicente es referia a ell com "el tio Juan"*).

Estos tres foren uns bandits de "llegenda" que camparen pels voltants del nostre poble, raptaren a persones, extorsionaren, robaren i mataren. Però no foren els únics, encara que sí els més recordats. I els dos primers foren els responsables de que, ja farts i necessitats d'una solució i una major seguretat, l'alcalde de Llombai demanara un *puesto* de la Guardia Civil per al poble, ja que sinó haviem de dependre del de Carlet, on estava "la Línea", el qual estava a uns 7-8 km i no era el mateix que tindre als guardes en la mateixa població.

La petició va ser acceptada pel governador Civil de la Província, ja que s'anhelava la calma en eixos primers anys de la Restauració Borbònica (c*al recordar que en 1876 també finalitzaria la 3ª Guerra Carlina*), i a partir d'eixe moment, Llombai va tindre un "*puesto*" que junt als de Real, Alginet i Benifaió, depenien del de Carlet, on estava com ja hem dit "la Línea".

La primera Casa-Quarter de la Guardia Civil va estar situadat en Llombai, en el carrer Piqueres, en aquell temps en el número 5 (e*l que és hui la casa de Mari Carmen Osca "la Llumenereta"*). Allí va estar fins

l'any 1911, quan es va traslladar al carrer Eufemiano Solà número 16 (*en una part de l'antic Molí, on està hui el local de Rosarito i Rafael l'Hortisà*), passant al poc de temps al carrer del metge don Ramon Serrano Vicens, en el que hui és l'Auditori Municipal, on va estar fins l'any 1982.

Anecdòticament, des del primers anys i fins 1934, la plantilla del Quarter estava composta per **1 Cabo** i **4 Guardies Civils**. En l'epidèmia del Còlera de 1885 un Guardia Civil va morir en el carrer Piqueres, en la primera caserna. Durant els primers mesos de la Guerra Civil, el "nou" quarter (*actual Auditori*) va ser assaltat per un grup d'anarquistes llombaïns, qui incautaren les armes de foc, requisaren i cremaren els arxius i els registres existents, i inclús li "furtaren" les botes al Cabo A. Soler, en octubre de 1936; Durant eixos anys de guerra ací es van produir interrogatoris i es van tancar a alguns veïns durant diferents dies per diversos motius (alguns d'ells, de marcada ideologia de dretes, en un determinat moment foren empresonats, segons conten, per a lliurar-los dels "Catalans", uns milicians que venien en un camió per a matar "fascistes" dels diferents pobles de la Ribera, de forma que quan vingueren ací no els van poder localitzar i estos salvaren la vida). Posteriorment, al final de la Guerra, també es convertiria en lloc de repressió, interrogatoris i d'empresonament de molts dels membres del Comité de la CNT, així com de republicans, abans d'enviar-los a Carlet, o a la presó "Modelo" o a la de "Sant Miquel dels Reis" en València.

Acabada la Guerra, des de 1939 fins a 1944 el Quarter o Caserna de la Guardia Civil va dependre de la Línia de Torrent i la companyia de Llíria. A partir de 1944 tornà a dependre de la Línia de Carlet, 6ª Companyia de Sueca, sense variar la plantilla. De febrer de 1954 a octubre de 1968 va dependre de la Línia de Picassent, de la 8º Companyia de Sueca, i en **1957** es va augmentar la plantilla en **un guàrdia més**. Posteriorment tornà a dependre de Carlet en novembre de **1968**, de la 6º Companyia d'Alzira, i augmentaren la plantilla en un guàrdia més, comptant ara en **un cabo i 6 guàrdies**.

El 12 de setembre de **1977** es va crear el càrrec de **Sergent**, suprimint-se el de Cabo, quedant la plantilla amb **un Sergent i set guàrdies**. En abril de 1978 s'atorgà un cotxe per a poder patrullar i un guàrdia conductor, ampliant-se novament la plantilla.

En l'any **1982**, es va fer el **trasllat** al **nou emplaçament de la Casa-Quarter** de la Guardia Civil, on està actualment, i en eixe any este puesto va passar a pertànyer a la Companyia de Sueca, quedant la plantilla composada per **un sergent, cinc guàrdies i un guàrdia conductor**; Ara bé, en 1983 augmentarien la plantilla en tres guàrdies més. En març de 1987, a banda del sergent i 8 agents, venen 3 auxiliars, i en 1992 ja son 10 els Guàrdies Civils destinats a Llombai.

L'1 d'octubre de **1992** es suprimeix el *puesto* de Real i 3 dels seus Guàrdies Civils s'incorporen a la plantilla de Llombai, la qual quedà ara amb **1 sergent, 13 agents** i, a partir de juliol de 1993, en **2 auxiliars** més.

Ací vull fer un incís, ja que la nit del **27 de gener de 1993** un fet impactant afectà al quarter de la Guardia Civil de Llombai, primer lloc on portaren els cossos de "les xiquetes d'Alcasser" després de trobar-los en el paratge de "la Romana". Segons conten eixa nit allí no va dormir ningú... donada la tràgica situació.

I altre notícia significativa és que en Llombai, durant sis anys, va servir l'agent Juan Manuel Piñuel Villalón, qui després d'anar-se'n d'ací seria assassinat per la banda terrorista ETA, el 14 de maig de 2008. Un succés que també va commocionar a molta gent.

La vinculació i col·laboració de la Guardia Civil i Llombai sempre ha sigut bona i, com a homenatge, en l'any **2011** a un dels nous carrers que s'havien obert, paral·lel a l'avinguda de Sant Antoni, se'l va retolar com **Carrer de la Guardia Civil**, on també va rebre un emotiu reconeixement l'anteriorment citat agent mort per una bomba d'ETA.

En l'any **2014** el Quarter de Llombai va canviar de ser "*puesto* Ordinari" a "***Puesto* Principal**", quedant al front d'ell **1 Tinent** (*com a Comandant del puesto*), **2 sergents i 2 cabos,** això a banda la plantilla dels Guàrdies Civils.

Entre el 2025 i el **2026** s'ha dut a terme la renovació de la Casa Quarter i ara ja podem contemplar el seu nou aspecte, així com una sèrie de millores que s'han dut a terme en ell, adequant-se a la nova categoria que ara tenim.

Molts son els sergents que han passat pel nostre poble i, encara que alguns simplement estan un temps i després canvien de destí, altres, junt a les seus famílies, s'han instal·lat en Llombai creant llaços familiars i d'amistat que perduren en el temps. A més a més, en les grans festivitats sempre es pot comptar amb la Guardia Civil, i els agents solen acudir, convidats per l'Ajuntament i participant de forma significativa en la festa de "*la Pilarica*", el dia 12 d'octubre, en la missa solemne que es celebra en l'església de la Santa Creu.

En definitiva, ací queda contada la història de com per una petició d'un alcalde, fa ara 150 anys i després de dos assassinats en l'Almaguer, ens van concedir el poder tindre en el nostre poble un Quarter de la Guardia Civil. Un fet rellevant i que ens diferència de molts altres pobles que no en tenen, ja que implica, en principi, garantia d'ordre i de seguretat, aspectes ben necessaris per a la qualitat de vida de la societat... i que en el mes d'octubre d'enguany serà celebrat en distints actes que es faran públics al seu temps.

MOR DONYA ÁNGELA DE SOLÍS-BEAUMONT I TÉLLEZ-GIRÓN, XVII MARQUESA DE LLOMBAI

Dr. Vicente Sanz Viñuelas, Cronista Oficial de Llombai

El passat 7 de juliol d'este 2026 va faltar en Madrid, a conseqüència d'una llarga malaltia, donya Ángela de Solís-Beaumont i Téllez-Girón (1950-2026), qui des de l'any **2015**, en que va faltar sa mare, va heretar els títols ducals d'Osuna, Benavente i també el de marquesa de Llombai.

Filla de l'aristòcrata Pedro Solís-Beaumont i Lasso de la Vega i de la duquessa d'Osuna Ángela María Téllez-Girón i Duque de Estrada, esta dona, de caràcter discret, ostentava un dels quatre grans ducats d'Espanya, posseïa al voltant d'uns quaranta títols nobiliaris i va tindre certa vinculació en el nostre poble.

La primera vegada que va vindre a Llombai va ser en l'any **1962**, junt a sa mare, i en març de **1963** la Junta Local Fallera de la Falla la va designar com a **Fallera Major de Llombai**, actuant en la seua presentació com a mantenidor l'advocat i, en aquell temps, capità del Cos Jurídic de l'Exercit de l'Aire, don Francisco Blay Villasante. La seua germana, donya Maria de Gracia, duquessa de Plasencia, va ser la primera dama de la seua Cort d'Honor. La presentació es va fer en el Cine "*Unión del Marquesado*" (e*l que és hui la Llar dels Jubilats*).

I eixe mateix any de 1963, el dia 20 d'octubre, donya Ángela tornaria en companyia de la seua germana Maria de Gracia, per a apadrinar a la llombaïna Maria Adelina Piquer Climent, filla de Lourdes i Manolo, en representació de la marquesa.

Se comentava en la premsa i entre els que la conegueren que, a banda de persona molt discreta, tenia una forta personalitat, era

independent, allunyada dels convencionalismes i era una persona apassionada per l'estudi, la història, la història de l'art, la música, els viatges, muntar a cavall, la natació i els bous; també conten que el seu caràcter era altruista i la seua gran passió i afició era l'òpera. A més a més, disfrutava reunint a familiars i amics, on es mostrava culta, espontània i vital.

Va contraure matrimoni en tres ocasions, encara que finalment cap dels tres va arribar fins el final. I del seu primer casament van nàixer dos filles: Ángela Maria i Maria Cristina, que asseguraven la successió per a sa Casa.

En els últims anys la seua salut s'havia deteriorat, i la seua vida social s'havia limitat molt. En l'estiu de l'any passat, com a Cronista Oficial de Llombai, em vaig ficar en contacte en Sa Casa per a convidar-la al 50 Aniversari de la Coronació de la Mare de Déu del Rosari, però la seua filla, donya Ángela Maria, duquessa de Gandia, em va comunicar que degut al seu delicat estat de salut no li era possible assistir, però que s'alegrava de la invitació i que guardava bons records de Llombai.

La notícia de la seua mort ens va arribar el dia "de la Sang" per mig de diversos diaris i, a banda d'enviar un missatge de condol a la família, també vaig atendre a una periodista de la cadena de ràdio Onda Cero per a fer un breu comunicat sobre la mort de la "nostra" marquesa.

Ara, amb la seua mort, als 76 anys d'edat, desapareix una de les últimes representants d'una generació de nobles aristòcrates que va entendre la noblesa com un llegat històric més que com un *escaparate* social. I a partir d'este moment els títols de duquessa d'Osuna, Benavente i el de XVIII marquesa de Llombai, se sumen al que ja ostentava com a duquessa de Gandia la seua filla primogènita i hereva, donya Ángela Maria de Ulloa i Solís-Beaumont, qui ara queda al front d'estes antiquíssimes i històriques Cases nobiliàries.

LES XIQUES DE LA BARRINA

Josep Enric Forés Rossell

La Barrina: una finca modèlica a la dècada dels 60

A la finca la Barrina de Carlet, que en l'època que tractarem era propietat de Joaquín Sendra Com, s'accedix des de la carretera de Tavernes de la Valldigna a Llíria (CV-50). A l'entrada es trobava una zona poblada d'arbres i plantes, on hi havia la vivenda dels amos, un xalet molt ben condicionat; una ermita, lloc on se celebraren algunes cerimònies religioses de la família propietària; i una casa per als casers, que s'encarregaven del manteniment de la casa i del jardí. Els casers eren Agustín Quilis Calatayud i Teresa Serrano Millet, eren d'Otos (la Vall d'Albaida) i tenien dos filles: Teresa, la major, que també treballava al magatzem, i Amparo.

Un poc més avant, hi havia la casa on residia la família que s'encarregava del funcionament del motor de reg i de l'organització de les faenes del camp. I, a la vora, les naus on es fabricaven els envasos de fusta i cartó per a comercialitzar la fruita, els magatzems on es triava i s'encaixava i les cambres frigorífiques on s'emmagatzemava la fruita per a, posteriorment, confeccionar-la i transportar-la als mercats. I, al costat de totes estes edificacions estava l'extensa explotació agrícola, composta per una bona quantitat de fanecades de tarongers, que es regaven amb les aigües d'un motor propi de la finca.

A finals de la dècada dels 50, Joaquín Sendra va decidir ampliar i millorar les instal·lacions de la Barrina; de manera que va manar construir unes grans cambres frigorífiques, a fi de poder conservar millor la fruita i escalonar la seua comercialització. En eixes obres intervingué un jove nascut a Llombai, Rafael Escribá Quiles (Llosa), que començava a treballar d'obrer i que en el futur crearia la seua pròpia empresa de construcció.

Els treballadors i les treballadores de Catadau i Llombai

Per aquella època Enrique Sabater Bonafé i el seu fill, Antonio Sabater Gil, de la família dels Peluts de Catadau, ja anaven al camp per als amos de la Barrina. L'any 1961, començaren a treballar en el magatzem la seua filla, Asunción Sabater Gil, i la seua futura nora, Vicentica Climent Bono (la Barreta).

A finals d'octubre de 1963, a les instal·lacions de l'empresa hortofrutícola la Barrina de Carlet necessitaven dones per a treballar en el seu magatzem. De manera que encomanaren a Asunción Sabater Gil que en buscara. Asunción va contactar amb Matilde Sanchis Boix i li va demanar que l'ajudara. I entre les dos reclutaren un bon grapat de xiques de Catadau i de Llombai.

De Catadau, a Asunción Sabater i Vicentica Climent, s'afegiren Matide Sanchis Boix, Vicentica Briz Palacios (la Lliriana), Ana Bono (la Capeta), Vicentica Gil Solá (la Cosma), Amparín Serrano Sabater (filla d'Amparo la Tona), Mari Carmen González Mur, Pepiqueta Álvarez Bono (la Lliberata) i Vicentica Caballero Climent (la Peixa).

I de dones més majors: les germanes Amparo Osca Sanantón i Carmen Osca Sanantón (les Dragones); Vicentica Palacios

Domingo, la mare de la Lliriana; Carmen Belenguer Mercader, casada amb Pepe el Rejoler, que vivien en l'avinguda Santa Bàrbara; Lola Celda Bono (la Celda), del carrer Major i Mercedes Climent Llorens (la Barreta), del carrer sant Roc o carreró de Potan.

Després s'hi incorporà José María Climent Canet (el de la Patrícia). I el 1965 començà Miguel del Álamo Vega (el seu nom verta-der era Juan), que portava les cambres frigorífiques i el 1973 ho va deixar per a ser "municipal" de l' Ajuntament de Catadau. I més avant entraren Enrique Juanes Barberá (Rabote) i Vicent Bisbal Casanova (Vicent de Felip), que es van fer càrrec del funcionament de les cambres frigorífiques.

De Llombai, anaven a la Barrina: Amparo Álvarez Perpiñá (la Melera), Mari Carmen Roig Climent (la d'Arinyo), Tere Cardona Bartual (la Sardinera), Amparo Sanz Martínez (la Raua) i les germanes Rosario Osca García i Amparo Osca García, filles del tio Toni el Dragó.

Posteriorment també hi treballaren María Ángeles Miquel Climent (la Monya); Lola Sanz Martínez (la Raua); Amada Rutia Martínez (Amadita), que entra l'any 1968 i ho deixà el 1970 per a incorporar-se a Cucci Internacional (una fàbrica de prendes de pell que s'instal·là a Llombai); Rosa Miquel Climent (la Monya), de 1970 a 1973; Práxedes Mínguez Pons; Clara Sabater Muñoz (cunyada d'Amadeo Tomata); Rosa Climent Alemany (la Pedrenya), Consuelo Martínez Pastor (Paela), filla de Pep de Maria, de 1972 a 1974, que es va casar; Consuelo Martínez Bono (la del Coeter) i Josefa Navarro Flordelís (Pepita la Sopes).

Hi havia molts treballadors i treballadores de Carlet i Villarubia i uns quants de l'Alcúdia. Durant el període que estigueren al magatzem de la Barrina, tingueren diferents encarregats, que procedien de Carlet, Borriana o Castelló de la Ribera. El primer encarregat que tingueren era de Carlet i li dien Batiste i, a la primera encarregada, Carmen. En total, en plena temporada, hi treballaven un centenar de persones.

Anaven amb bicicleta, l'autobús de línia o amb furgoneta

Començaren a treballar en el magatzem de la Barrina el 28 d'octubre 1963, (a l'endemà del dia de sant Rafael). Anaven amb bicicleta i es posaven a les 7 del matí. Les dones majors anaven en l'autobús de línia. I elles, les jóvens, a voltes també anaven en l'autobús de la Juanita, que eixia a les 6:45 hores. A vegades llogaven a Joaquín Donat (Ximo el Porró), de Llombai, per a que les duguera a la Barrina amb la seua furgoneta, sobretot en hivern; perquè quan entraven a treballar encara era de nit i en plena temporada, quan hi havia més faena, a voltes acabaven a les dotze de la nit.

En una ocasió de tantes que tornaven de la faena amb bicicleta, les va agarrar una forta tronada i començà a diluviar. A l'altura de la planta transformadora de *Red Electrica Española*, on es partixen els termes de Catadau i Carlet, hi havia un camp de garrofers grans i davall d'un d'aquells garrofers es van arrecesar. Però caigué un llamp prop d'on estaven i els faltà el temps per a pujar a la bicicleta de nou i enfilar el camí cap al poble, tot i que plovia d'aquella manera. Això sí, quan arribaren a casa, les podien escórrer.

A principis dels 70 deixaren d'anar amb bicicleta. Una furgoneta conduïda per un operaride l'empresa arreplegava les treballadores en Llombai i Catadau i les duia a la Barrina i, en acabar la jornada, les tornava al poble.

Treballaven de dilluns a dissabte dos temporades anuals i sobretot feien poma

El producte estrela era la poma i, en segon lloc, la taronja. A banda també confeccionaven llima i pruna (ciruelo), encara que amb un volum molt inferior. I algun estiu també treballaren raïm.

Les pomes procedien de les finques que els amos de la Barrina tenien en el terme de Villena. Les principals varietats de poma eren la Red Golden i la Red Delicious. A més, estaven la Reineta, la *Verde Doncella* i una infinitat d'altres varietats, encara que en menor quantitat. La marca principal de l'empresa era Sol-Dado. Però també comercialitzaven la fruita amb altres marques, com ara Pagoda i Aurora.

Solíen fer dos temporades: una, d'agost a Nadal; una altra, començava en passar Nadal fins al final de la primavera o començament de l'estiu. L'època més forta de treball era d'octubre a Nadal.

Començaven amb la poma a finals d'agost o principis de setembre. A tall que les pomes entraven en el magatzem, anaven classificant-les, posant-les en caixons i guardant-les a les cambres frigorífiques. Alhora treballaven la taronja, a tall que anaven entrant-ne, si hi havia demanda. La que no confeccionaven immediatament també la guardaven en les cambres frigorífiques, però sense triar. I en algunes ocasions també feren llima.

Després de Nadal, feien una segona temporada amb les pomes que s'havien emmagatzemat a les cambres frigorífiques. I hi hagué uns quants anys que, a l'estiu, també treballaren el raïm i la pruna (el ciruelo). Algun any arribaren a empalmar les dos temporades.

Treballaven de dilluns a dissabte. I, quan feien l'entrada de la poma, hi havia dos torns: un, de 6 del matí a les 14 hores del migdia; un altre, de 15 del migdia a les 22 hores de la nit. A banda de les hores extres.

Categories laborals i alta en la Seguretat Social

En el magatzem hi havia tres categories laborals: aprenents (jóvens sense experiència), triadores i encaixadores. Anaven al jornal i la jornada era de huit hores, la resta eren hores extra, que es pagaven més cares. I les van donar d'alta en la Seguretat Social, cosa que no feien en totes les empreses. Quan es casaven tenien una paga extra de 5.000 pessetes i, quan tenien un fill, la paga extra era de 3.000 pessetes.

Grup de treballadores

Brodat logo principal marca comercial de la Barrina

Les faenes consistien, bàsicament, en triar la fruita, fóra poma, taronja o el que fóra, i encaixar. La faena més laboriosa i més exigent era la d'encaixar, perquè cada peça de fruita anava embolicada amb un paper de seda on anava l'anagrama de l'empresa i la marca comercial. I, si la remesa en qüestió no s'havia d'embolicar, aleshores posàvem una "pegatina" xicoteta amb la marca comercial. A voltes, en el cas de la taronja, en comptes d'embolicar-la o posar-li una pegatina, es posava un segell amb la marca comercial a cada peça.

Matilde Sanchis comenta: -"Nosaltres entràrem com a aprenents, lògicament, perquè érem jóvens i no hi teníem experiència. I cobràvem unes 1.000 pessetes a la setmana, que en aquell temps eren diners. Però precisament perquè érem jóvens i volíem aspirar a més, en el temps que ens sobrava per a dinar, féiem pràctiques d'encaixar. I mira si ens vam espavilar que acabàrem la temporada treballant d'encaixadores i cobrant el jornal corresponent."

Com va repercutir en les seues vides treballar i tindre una font d'ingressos pròpia?

Començaren cobrant 1.000 pessetes a la setmana, a vegades més, si feien hores extres. En aquella època, el jornal es donava en casa. I el "pico" del jornal anaven posant-lo en una vedriola, que era un fons comú per a fer un viatge al final de la temporada.

Evidentment contribuir a l'economia familiar amb una aportació significativa les posava en peu d'igualtat amb els hòmens de la casa. I el fet que les donaren d'alta en la Seguretat Social va fer possible que algunes es jubilaren abans de complir els 60 anys, perquè havien començat a treballar molt jóvens i havien cotitzat prou com per a poder jubilar-se.

Faena i festa.

L'ambient entre les persones que treballaven a la Barrina era molt bo. Un any compraren una imatge de Sant Nicolau, la col·locaren en un altar que feren uns fusters de Carlet i la posaren en el menjador dels treballadors. I un diumenge feren una festa que va consistir en la benedicció de la imatge, que la va beneir el reverend Don Enrique Arnal Laparra, qui de 1963 a 1967 va ser rector de les parròquies de Catadau i Alfarb. Actuaren com a padrins de l'acte Juan, l'encarregat, (que era de Vilanova de Castelló) i Matilde Sanchis. I Vicentica Briz (la Lliriana) feu de comare, com si es tractara d'un bateig. Feren un esmorzar i repartiren caramenls i s'ho passaren d'allò més bé.

I cada any, al final de la temporada, feien un viatge. El més sonat va ser el de Madrid i Toledo, on entre molts altres llocs visitaren el Mercat de Legazpi, on els amos de la Barrina tenien un "*puesto*". Al viatge també anaren alguns nóvios o amics de les treballadores.

Per a l'ocasió, l'empresa els va regalar un mocador gran amb la marca *Sol-dado* que tot el món portava lligat al coll. El mocador en qüestió els el va brodar Carmen Bono Zapata (la Rellongera) de Catadau. I en la visita al Mercat d'Abastos de Legazpi deixaren nom: entraren amb el mocador al coll i cantant i tot el món va acudir a vore què passava. En el mateix viatge que van fer amb un autobús de Cánovas, que conduïa Manolo Cánovas, també visitaren la ciutat de Toledo.

Altres anys anaren a visitar Albarracín (Terol), les Coves de Sant Josep a la Vall d'Uixó (Castelló), a la platja de Gandia, etc.

Durant tots aquells anys de convivència es forjaren grans amistats que han durat tota una vida i fins i tot algun matrimoni, com és el cas de Miguel (Juan) del Álamo Vega, que es posà a festejar amb la filla major dels casers, Teresa Quilis Serrano, i es van casar.

Nota de l'autor:

És possible que m'haja passat per alt el nom d'alguna persona. No era la meua intenció, simplement no n'he tingut notícia.

Per altra part, vull agrair la col·laboració de totes aquelles persones que han aportat el seu granet d'arena perquè este article fóra possible. Especialment a Matilde Sanchis Boix, que té una memòria prodigiosa i m'ha facilitat la major part de la informació i les fotos.

Voldria que este escrit servira com a recordatori de les persones que treballaren a la Barrina i fora un senzill homenatge a este grup de dones de Catadau i Llombai que en la dècada dels 60 i principis dels 70 foren pioneres en la incorporació de la dona al món del treball amb totes les de la llei.

Viatge a Madrid i Toledo

UNA ESCOLA PÚBLICA, DE QUALITAT I EN VALENCIÀ SÍ ÉS POSSIBLE

Esther Pastor Lechiguero

Des de ben menuda, he sigut una xiqueta activa, desperta i un poquet xarradora, que mostrava predilecció per aprendre. Però segons passaren els anys, em vaig adonar que encara m'agradava més ensenyar, ensenyar a xiquetes i xiquets menuts, a aquells que cursen ensenyaments obligatoris. Pensava que ensenyar al que vol aprendre, al qui estudia voluntàriament, era una tasca massa fàcil. Per este motiu, quan algú em preguntava "Què vols ser de major?" jo sempre responia que volia ser mestra, però no de qualsevol centre. Volia ser mestra d'una escola i pública.

Per escola pública s'entén una escola la titularitat de la qual és un ens públic. Així l'educació pública és el sistema educatiu gestionat per l'estat o l'administració pública per tal que tots els seus ciutadans puguen gaudir d'una educació gratuïta. Es manté gràcies als impostos i abarca diversos nivells acadèmics considerats obligatoris.

Així que per poder ser mestra d'una escola pública calia matricular-se a la facultat de magisteri. El meu primer dia de classe a eixa facultat, a la meua motxilla no només hi havia llibres, sinó que duia també un bon grapat d'il·lusions i somnis que anaven en camí de fer-se realitat.

Només acabar la carrera de magisteri vaig trobar feina en una escola concertada de València. Així i tot, vaig continuar estudiant per obtindre diverses especialitats i, a més a més, m'apuntava a tots els cursos que podia. Pensava que a més coneixements, més podria ensenyar al meu alumnat. Però com el que realment volia era treballar a una escola pública, em vaig preparar oposicions mentre continuava treballant a l'escola concertada, estudiant amb tantes ganes que prompte vaig aconseguir el meu somni. Començ ensenyant a les xiquetes i xiquets de les escoles públiques de dos pobles menudets de la província de València i, encara que estaven prou lluny de ma casa, pensava que mereixia la pena fer eixe trajecte diàriament.

Després, durant díhuit anys, vaig treballar com a mestra a l'escola de Catadau ensenyant a un bon grapat de xiquetes i xiquets d'Educació Infantil, època de la que guarde un grat record mantenint encara el contacte amb bona part del meu alumnat, famílies i professorat amb el que vaig compartir eixos anys.

I per circumstancies de la vida, l'any 2016 em vaig incorporar al claustre del CEIP Sant Francesc de Borja de Llombai com a mestra de primària. El primer que vaig pensar és quan orgullosos estarien, com a llombains que eren, els meus iaios i els meus pares si hagueren pogut compartir i celebrar amb mi eixa gran notícia. Després de cinc cursos com a tutora d'alumnes de primer i segon cicle de primària, des de l'1 de juliol de 2021 he estat al cap davant de l'escola de Llombai com a directora.

Tot i ser uns cursos molt intensos i complicats (post pandèmia, reformes i obres al centre, inundacions per la DANA, canvi de llei educativa, augment de la burocràcia a les escoles, cinc inspectors d'educació...) considere que he tingut molta sort per les persones de la comunitat educativa del Sant Francesc de Borja de Llombai amb les que he recorregut este camí. Crec que gràcies a la implicació de tota la comunitat educativa hem arribat a fer un excel·lent equip, un equip que ha fet gran esta escola pública amb qui he compartit estos últims deu anys de la meua vida laboral convertint-los en inoblidables.

Una escola pública ha de buscar una formació de qualitat que proporcione al seu alumnat les ferramentes necessàries per a continuar aprenent al llarg de tota la seua vida. I per poder aconseguir-ho, l'escola s'ha d'obrir i interaccionar amb el seu entorn, tant dona si és una ciutat, un poble o un barri. Els i les llombaines teniu la grandíssima sort de viure en un poble envoltat de paratges naturals com el Tello, els Cerros i la Colaita; i amb diferents edificis que ens recorden la nostra història com la Torre Alèdua del segle XII, l'església-claustre de la Santa Creu (antic Convent dels Dominics) del segle XVI, l'ermita de Sant Antoni Abad del segle XVII, la Font i la Torre-campanar o Torre del Rellotge, on es va col·locar el primer rellotge mecànic al segle XVIII, les restes de l'església dels Sants Joans, la Font de la plaça de la Creu de principis del segle XX... També cal destacar la proximitat a la ciutat de València que ens permet gaudir de tots els avantatges i servicis que ens ofereix com a capital de la nostra comunitat. A més a més, cal destacar i valorar que Llombai ha mantés tant les costums com la forma de viure d'un poble menut i el valencià com a llengua viva emprada en el dia a dia.

El principal objectiu de l'educació pública és l'accessibilitat de tota la població a l'educació. Així, l'administració pública es fa càrrec tant de les instal·lacions, com del personal i materials necessaris per a dur a terme una educació de qualitat. Una escola pública oberta a tota la població d'un país ha de defendre valors com la solidaritat, el respecte, la coeducació, la diversitat ideològica, cultural, lingüística, religiosa, de sexe, de raça... i, per tant, ha de ser inclusiva i acollidora, i ha de buscar el complet desenvolupament del seu alumnat, de les seues capacitats i competències necessàries per al seu futur i potenciar les seues habilitats.

Així doncs, per a que la part teòrica de la definició d'escola pública es complisca només ens queda que les persones encarregades de que siga una realitat, és a dir, el personal docent i no docent, les famílies de l'alumnat, l'administració local i de la comunitat valenciana, creguen en eixa escola pública, lluiten dia a dia i no s'escatimen esforços, ja que invertir en educació és

invertir en l'únic projecte col·lectiu que té capacitat de transformar de veritat les condicions de vida de les persones.

En primera línia ens trobem amb la implicació dels i de les docents de l'escola de Llombai, que coneixen de primera mà la situació del centre educatiu, les necessitats del seu alumnat i a les seues famílies. I diàriament, carregats d'il·lusió i ganes, lluiten per aconseguir una formació de qualitat amb els mitjans existents al centre. També hi ha que destacar la tasca no menys important del personal no docent, com educadores, monitoratge de menjador i personal de cuina. A més a més, a l'escola de Llombai, es treballa colze a colze amb les famílies representades per l'associació de famílies de l'alumnat, coneguda com AMPA. Ara toca el torn de l'administració, amb la funció de garantir que qui educa tinga les condicions materials, institucionals i emocionals per a fer-ho amb dignitat. Són els que han de vetlar per unes instal·lacions adequades als centres educatius, per millorar els materials així com per adequar i actualitzar les normatives. Respecte a l'administració local, la més propera, a l'Ajuntament de Llombai ens trobem amb persones molt implicades i a favor de la nostra escola, oferint millores en les instal·lacions i apostant pels xiquets i xiquetes com a futur del poble.

Així que només ens queda que la part de l'administració que correspon a la conselleria d'educació reconega socialment el valor de la tasca diària d'un/a docent i dote als centres públics dels recursos humans i materials necessaris per a funcionar, ja que la inclusió mal implementada porta a escoles sobrecarregades en les que l'alumnat amb necessitats específiques rep una atenció fragmentada, discontinua i insuficient, mentre la resta del grup veu com el ritme de l'aula es ressent. A les aules ens trobem alumnat amb necessitats educatives molt diverses sense els recursos tant humans com materials suficients, sense el temps necessari per a coordinar-se el professorat tutor amb els equips d'orientació i sense la reducció de ràtio que faria mínimament viable atendre eixa diversitat amb l'atenció que es mereix. Es va prometre una escola per a tots i totes, però no es va dotar de tots els mitjans necessaris. Per tant, es necessari una millora en la dotació de professorat, garantir l'estabilitat de les plantilles per tal que els projectes pedagògics puguen desenvolupar-se en el temps adequat i una reducció de les ràtios a les aules fins uns nivells que permeten una atenció real, per tal de poder atendre adequadament les necessitats de tot l'alumnat. Ja que entre totes i tots fem l'escola gran.

En gener de 2026, després de 40 anys dedicats a una de les professions més boniques del món, com és la docència, i que m'ha fet immensament feliç, m'arribà l'hora de dir adeu.

Per això, abans de finalitzar, vull animar-vos a continuar lluitant per la vostra escola pública, el CEIP Sant Francesc de Borja, eixa escola que portarem al cor al llarg de la nostra vida; per la nostra llengua, el valencià, i per la qualitat de l'ensenyament per als vostres fills i filles com alumnat del centre i futur de Llombai. També vull donar les gràcies a l'alumnat, al professorat i educadores, al monitoratge de menjador i personal de cuina, a les famílies i a l'AMPA del CEIP Sant Francesc de Borja, així com a l'Ajuntament, al personal de neteja i altres institucions de Llombai per la vostra col·laboració, suport, paciència i estima, per acompanyar-me en este camí de vegades complicat però també molt gratificant.

Estic convençuda de que una escola publica, de qualitat i en valencià sí és possible i al CEIP Sant Francesc de Borja de Llombai tenim l'exemple.

Gaudiu d'estos dies festius i de retrobament amb familiars i amics.

Fins sempre!

AULA DE NATURALEZA
La biodiversidad del “Marquesat”

Francisco Medina Lloret

Llombai a vista de pájaro.
¡Cuidado que vuelan! ¡Los pájaros de nuestro pueblo…!

Este año abrimos la ventana del Aula de Naturaleza mirando al cielo y la calles de Llombai. Vamos a caminar por el pueblo y sus alrededores para intentar identificar las aves que vemos u oímos con una guía exprés para curiosos y paseantes.

Seguro que esta mañana te has despertado escuchando un canto o que, al salir de casa, has visto un pajarillo y has pensado: «Ya está este bicho otra vez». Pues bien, ese bicho tiene nombre.

NUESTROS VECINOS CON ALAS.

Esta pequeña guía te invita a descubrir las aves que comparten nuestro día a día en Llombai. Para conocerlas no hace falta ser científico ni viajar a lugares lejanos. Los cielos, tejados, calles y caminos de nuestro pueblo albergan una sorprendente variedad de aves que a menudo pasan desapercibidas entre las prisas cotidianas.

Está pensada para quienes disfrutan caminando sin prisas y observando sin reloj; para quienes levantan la vista al escuchar un trino, se preguntan qué ave canta en el tejado del vecino o simplemente sienten curiosidad por esos vecinos con plumas que nos acompañan cada día.

Los árboles, las casas antiguas, la iglesia, el convento y otros edificios tradicionales ofrecen refugio a una rica avifauna local. Además, en Llombai la convivencia con las aves es, por fortuna, tranquila y equilibrada.

En las siguientes páginas encontrarás algunas de las especies más comunes de nuestro entorno. Ojalá despierten tu curiosidad y te animen a mi rar con otros ojos a estos pequeños habitantes que siempre han estado entre nosotros.

ENTRE TEJADOS Y CALLES

TEULADÍ (*Passer domesticus*).

Gorrión común. **“**El vecino más fiestero”.

Es, probablemente, el pájaro más sociable del pueblo. Salta de acera en acera en busca de migajas y rara vez se le ve solo. Vive en grupo, tanto para alimentarse como para descansar y pasar la noche. Poco exigente con la comida, aprovecha casi todo lo que encuentra a su alcance.

Teuladi hembra

Descripción: Mide unos 15 cm. El macho es marrón con listas negras, "boina" gris y un característico "antifaz" y "babero" negros. La hembra tiene tonos marrones más discretos.

Reproducción: A veces varios machos compiten por la misma hembra (fíjate en el árbol de la plaza de la Cruz). Puede criar hasta tres veces al año. Hace el nido en agujeros, tejados o canalones, utilizando plumas y otros materiales blandos.

¡Socorro, un pollito en el suelo!

Si encuentras un polluelo en el suelo, colócalo en un lugar alto y seguro, lejos de coches y gatos. No te lo lleves a casa: sus padres suelen estar cerca y continuarán alimentándolo.

Refrán: *«Per Nadal, un pas de pardal.»*
A finales de diciembre los días empiezan a alargarse poco a poco.

Acertijo: *«Nace, crece y vive, pero no anda. ¿Quién es?»* El gorrión, que casi siempre se desplaza a saltitos.

¿Dónde encontrarlo?

- En el árbol de la plaza de la Cruz, esperando alguna migaja.
- En las palmeras de la avenida Marqués de Llombai y la plaza de la Iglesia.
- En el patio de las Escuelas y el parque de la Comunidad Valenciana (Jocs).
- En el parque del Hipopótamo.
- En los Pinets de la Petanca y de Sant Antoni.

El concierto del jardín

Los patios con árboles y plantas son sus lugares favoritos para dormir. Cuando se reúnen al atardecer forman auténticos coros: algo ruidosos, pero llenos de vida.

Un problema moderno

Los cristales de las pistas de pádel pueden ser invisibles para muchas aves y provocar choques accidentales. Por eso es importante respetar los adhesivos que se colocan para hacerlos visibles y proteger a nuestra fauna.

ESTORNELL NEGRE (*Sturnus unicolor***)**

Estornino negro. *«Tord de campanar»*, como se le conoce en muchos pueblos.

El imitador del campanario

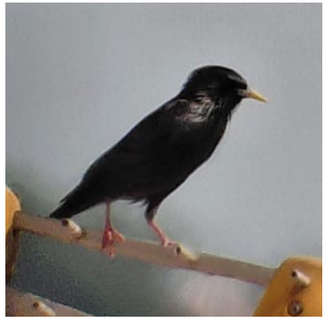
Lo vemos durante todo el año, aunque no siempre es fácil localizarlo: suele moverse por tejados, campanarios y cables eléctricos, bajando al suelo principalmente para alimentarse.

Descripción: Más grande que el gorrión (unos 21 cm), tiene un plumaje negro con reflejos azulados y un pico fino.

Alimentación: Aunque se alimenta sobre todo de insectos, en invierno siente debilidad por las aceitunas. Si encuentras huesos de oliva en tu terraza, ya tienes un posible culpable.

Reproducción: Aprovecha grietas, agujeros y huecos bajo las tejas para criar, acomodando el nido con materiales blandos.

Canto: El macho es un auténtico imitador. Para atraer a la hembra puede copiar cantos de otras aves, silbidos e incluso sonidos urbanos. ¡Cuanto mejor imita, más posibilidades tiene de conquistarla!

¿Dónde encontrarlo?
Al amanecer y al atardecer suele verse sobre los tejados. Durante el día se reúne en grupos en los cables de la luz de la antigua Apesa y la Cooperativa, antes de salir a alimentarse a los campos. Es un ave muy desconfiada y difícil de acercar.

Arte en el cielo
En invierno llegan sus parientes del norte de Europa, los estorninos pintos (*Sturnus vulgaris*). Juntos forman enormes bandadas que dibujan figuras cambiantes en el cielo, uno de los espectáculos más sorprendentes de la naturaleza. En Llombai se reparten en varios dormideros, por lo que no suelen causar grandes molestias.

Refrán
«Anar en bandó com l'estornell»
Se dice de quienes siguen al grupo sin cuestionar el rumbo.

COLOM DE COLOMBICULTURA (*Columba guttuosa*)

Paloma de competición. "*El atleta del cielo".*

Es imposible no verlas cuando surcan los cielos de Llombai, con sus vistosas plumas y su vuelo ágil, siguiendo a la hembra marcada durante el vuelo.

Fruto del cruce de distintas razas de buchones, destacan por su variedad de colores y su extraordinaria habilidad para el vuelo.

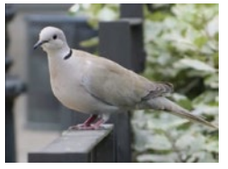

Los socios del club de colombicultura las cuidan y entrenan para competiciones, convirtiendo el cielo del pueblo y sus alrededores en un auténtico espectáculo de persecución y cortejo.

Quienes visitan Llombai suelen quedarse sorprendidos al contemplar sus elegantes vuelos y acrobacias, una tradición muy arraigada que forma parte de la identidad del pueblo.

TORTORA MALEIDA (Streptopelia decaoto)
Tórtola turca.

El nombre de "maleïda" viene de cuando se agrupan en grandes bandadas y pueden llegar a hacerse notar… ¡y bastante!

Llegó a Europa a mediados del siglo XX y ha demostrado una gran capacidad de adaptación a los entornos urbanos. En la Comunidad Valenciana se expandió sobre todo en los años 70 y 80. En Llombai todavía no forma grandes poblaciones, a diferencia de Catadau, donde es habitual verla bajar desde la Lloma Molina y la Lloma Paga.

Identificación: Mide unos 32 cm, algo menos que un palomo. Su plumaje es color café con leche, con partes inferiores más claras. Su rasgo más característico es un pequeño collar negro en el cuello. Su vuelo es rápido, alternando aleteos y pequeños planeos.

Alimentación: Principalmente granívora, aunque aprovecha casi cualquier alimento disponible. Esta dieta poco exigente explica en parte su éxito y expansión.

Reproducción: Puede realizar entre 3 y 5 puestas al año. Construye nidos sencillos y algo desordenados en árboles y arbustos, demostrando que no todas las aves son grandes arquitectas. *Los pollos comienzan a volar entre los 18 y 20 días.*

Nido de Tortola

¿Dónde encontrarla?
Es frecuente observarla en zonas arboladas como el parque de Jocs y el parque del Hipopótamo, así como en el polideportivo y la urbanización de Sant Antoni.

SOLLIGER (*Falco tinnunculus*) – Cernícalo
MUSSOL (*Athene noctua*) – Mochuelo

Estos dos rapaces son visitantes ocasionales del casco urbano de Llombai. De vez en cuando pueden verse sobre los tejados de la iglesia o alrededor del campanario, vigilando el pueblo desde las alturas como auténticos guardianes alados.

LAS AVES QUE NOS LLEGAN EN PRIMAVERA Y VERANO (dentro del pueblo).

Con la llegada del buen tiempo, algunas especies migratorias regresan para acompañarnos durante unos meses. Son aves que anuncian la primavera y llenan nuestros campos y calles de vida, canto y movimiento.

¡Los 3 Mosquiteros!

En esta guía vamos a conocer tres pequeños guardianes del aire, muy parecidos entre sí y con una misión común: ¡mantener el pueblo libre de mosquitos!

Aquí os presentamos al mosquitero más conocido de los tres:

La oroneta (*Hirundo rustica*) – Golondrina

Después del gorrión, es probablemente el ave que todo el mundo reconoce.

Tradicionalmente, su llegada a principios de marzo anunciaba el inicio de la primavera. Hoy, con el cambio climático, su llegada es más escalonada a lo largo del mes, pero su visita nunca falla.

Es el primero de nuestros "mosquiteros": un ave esbelta, del tamaño de un gorrión pero mucho más elegante (17–21 cm). Su cola en forma de horquilla es más larga y vistosa en los machos.

Traje de etiqueta: dorso negro, vientre blanco y una característica garganta rojiza.

Fieles a su hogar: las golondrinas suelen regresar cada año al mismo lugar donde nacieron o criaron. En ciencia esto se llama filopatría, pero en el pueblo se conoce como amor a su tierra.

Importante: no deben retirarse sus nidos. La sabiduría popular dice que romper un nido de golondrina trae mala suerte… y, además, son aves protegidas.

Oroneta construyendo nido

A diferencia de los estorninos, las golondrinas son auténticas artistas de la construcción. Tardan entre 6 y 8 días en fabricar un nido perfecto con

forma de media taza abierta. ¿Su secreto? Mezclan bolitas de barro con su propia saliva y pequeñas raíces, creando una estructura muy resistente.

Recogiendo barro junto a las escuelas

Hacen dos puestas al año, y hasta tres si hay abundancia de insectos y buenas condiciones climáticas.

Guardería familiar: la hembra incuba los huevos, y los polluelos permanecen en el nido unos 20 días. Lo más curioso es que son alimentados tanto por el macho como por la hembra, e incluso por las crías semiadultas de la primera nidada.

El mejor insecticida biológico del pueblo: su alimentación es impresionante, llegando a consumir entre 800 y 1000 insectos al día. Son un escudo natural y gratuito contra moscas y mosquitos.

¿Dónde encontrarlas en el pueblo?

- A primera hora, en los cables de la luz, cantando mientras esperan el calor del sol.
- En plena actividad, volando a gran velocidad cuando los insectos empiezan a moverse.
- En sus rincones favoritos: antiguamente en las "cambras" con ventanas abiertas, y hoy en porches o entrando y saliendo de casas de campo y granjas abandonadas a las afueras.

Refranes:

«De marzo a abril, la golondrina viene y el tordo se va» (migración estacional).

«Golondrina de bajo vuelo, agua recelo» (relacionado con la humedad y la actividad de los insectos).

«Las golondrinas quitaron a Cristo las siete espinas» (alusión a la mancha rojiza bajo el pico).

«Para el 15 de marzo, da el sol en la umbría y canta la golondrina».

Y así podríamos seguir: es una de las aves con más tradición popular y literatura a su alrededor.

ORONETA DE CUA BLANCA (*Delichon urbicum*)

Avión común. ¡El vecino de la fachada!

Es el segundo de los mosquiteros, pero con un estilo de vida mucho más urbano y callejero. Le encanta la vida en la calle.

¿Cómo lo reconocemos? Es más compacto, pequeño y rechoncho que la golondrina (entre 12 y 14 cm). El truco está en el obispillo blanco, visible en vuelo, que parece un pequeño "pañal" en la parte baja de la espalda.

A diferencia de la golondrina, la oroneta de cua blanca siempre construye su nido en el exterior de las fachadas, justo bajo aleros y balcones.

Casas blindadas: su nido es de barro, pero completamente cerrado. Tiene forma de esfera casi perfecta, con un único orificio de entrada y salida.

Nidos de oroneta cua blanca

Hace el mismo número de puestas que su prima la golondrina, ayudando a llenar el pueblo de "mosquiteros".

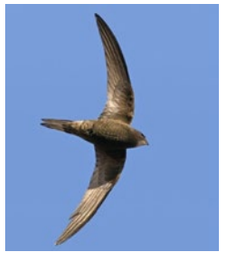
¡Mosquitos a la cazuela! Se alimenta exclusivamente de moscas, mosquitos y pulgones. Como su cola es más corta, no tiene tanta agilidad para perseguir insectos en vuelo acrobático, por lo que los captura en el aire y los lleva en pequeñas bolitas dentro del pico para alimentar a sus polluelos.

¿Dónde encontrarla en el pueblo? Nada más salir de casa es fácil verla revoloteando por las calles. Con un poco de suerte, incluso puedes tener uno de sus nidos en la fachada de tu propia casa: un insecticida natural justo en tu ventana.

Para cerrar la trilogía de los "Tres mosquiteros", llega el más misterioso de todos:

LA FALCIA (*Apus apus*) – Vencejo**.**

Su nombre en valenciano le viene perfecto, ya que sus alas tienen forma de hoz (*falç*). Si la golondrina y el avión ya parecen rápidos, este juega en otra liga: puede alcanzar entre 160 y 200 km/h persiguiendo insectos en vuelo.

Algunas curiosidades…

El vencejo (*Apus apus*) pasa casi toda su vida en el aire: come, se empareja e incluso duerme volando. Para descansar, asciende a unos 2000–3000 metros y reduce la actividad de su cerebro, manteniendo solo lo esencial en modo "piloto automático".

Cuando llegan los grandes temporales, pueden subir aún más alto para evitarlos y desaparecer temporalmente hasta que pasa la borrasca. Durante estas situaciones, los polluelos reducen su ritmo cardíaco y respiratorio para poder resistir sin alimento durante unas horas.

Un físico de atleta: mide entre 17 y 19 cm, es completamente oscuro con la garganta blanca y tiene un "problema de diseño": sus patas están tan atrofiadas que apenas las usa, por lo que si cae al suelo le cuesta mucho volver a volar.

Vida en altura: no construye nidos como otras aves, sino que ocupa grietas, huecos en fachadas o bajo tejas. Las parejas entran y salen a gran velocidad de pequeños orificios, ofreciendo un espectáculo continuo en el aire.

Bocaza de embudo: es totalmente insectívoro y el que vuela a mayor altura. Captura insectos en vuelo con la boca abierta, como si fuera un embudo. Al amanecer y al atardecer forma grupos ruidosos que se comunican para evitar choques y marcar territorio.

Cerca de nosotros: existen colonias de cría visibles en lugares como el final de la calle Piqueres, la finca de C'Federico y zonas próximas al instituto de Catadau y el Cuartel, entre otros.

Reproducción: realizan una sola puesta al año. Sus polluelos tardan alrededor de un mes en volar, y si caen al suelo antes de tiempo quedan indefensos.

Destruir los nidos de cualquiera de nuestros tres "mosquiteros del aire" no solo supone un daño para el ecosistema, sino que además está castigado con sanciones económicas.

NOTAS FLASH DEL CAMPO

¿Qué pasa este año en nuestro término?

¡Cigüeñas despistadas!

Los graves incendios del verano pasado en el norte de España alteraron algunas rutas migratorias con destino a África. Por ello, este año se han podido ver bandos de cigüeñas sobrevolando nuestro cielo, algo totalmente inusual en la zona.

Alhcolera de Real

El tejón del Portixol

Verlo es casi un milagro, ya que es un animal nocturno y muy tímido. Sin embargo, en la subida del Portixol se dejó ver un ejemplar impresionante: del tamaño de un zorro, pero mucho más robusto y macizo.

Tejón en plena carrera

Ave del año 2026

El **"Ave del Año"** es una campaña de sensibilización de SEO/BirdLife que cada año elige una especie para llamar la atención sobre su estado de conservación y los problemas que enfrenta en la naturaleza.

En esta edición, la protagonista es el **jilguero europeo** (Carduelis carduelis) **cagarnera**. Es un ave muy familiar en el campo mediterráneo, pero precisamente por ser tan común suele pasar desapercibida… hasta que sus poblaciones empiezan a mostrar signos de presión.

Un ave "común" pero valiosa

Que sea frecuente no significa que esté a salvo. Su papel es importante en el ecosistema porque:

- Ayuda a controlar y dispersar semillas de plantas silvestres.
- Indica la salud de los ecosistemas agrarios.
- Forma parte del equilibrio de la fauna de campo abierto.

»»»

Como siempre, desde este Aula de Naturaleza nos despedimos deseando unas felices fiestas, con nuestro lema:

"Cuanto más se conoce nuestro entorno, más se puede proteger".

Os esperamos en la próxima actividad para seguir descubriendo la riqueza de nuestro entorno natural.

LLOMBAI CAMINA

Per iniciativa de l'Hospital de la Ribera i amb la col·laboració del CAP de Carlet i l'ambulatori de Llombai, es va iniciar en octubre de 2021 l'activitat esportiva "Llombai Camina" amb l'objectiu de fomentar la salut i el benestar.

Esta proposta es va publicitar en la televisió valenciana "A punt" i en altres mitjans de comunicació i ha vingut realitzant-se ininterrompudament fins al present. Actualment participen unes 18 persones de diverses edats, que fan diferents rutes els dilluns i dimecres de 9 a 10 del matí.

Cada any, al final de la campanya i abans de l'estiu, se celebra una trobada denominada "La Ribera Camina", on s'ajunten les persones que participen en els grups dels pobles de la comarca. Es tracta d'una jornada lúdica i festiva on es duen a terme activitats físiques i socials de manera col·lectiva. Enguany ha sigut Alberic la població de la Ribera que ha acollit l'aplec anual.

L'Ajuntament de Llombai subvenciona el transport i proporciona les camisetes amb el logotip "Llombai Camina". Per la seua part, el personal sanitari de l'ambulatori

de Llombai du a cap la revisió mèdica dels components del grup.

És una activitat que millora l'estat físic i mental i crea vincles d'amistat. Per això resulta molt recomanable i és necessari el seu manteniment.

Agraïm la implicació de tots els col·laboradors i animem a incorporar-s'hi a totes les persones que ho desitgen.

Per últim, volem felicitar a la Reina de les Festes, Cort d'Honor, acompanyants, festers i les famílies respectives. Que passeu molt Bones Festes!

MESA DE SALUT DEL MARQUESAT

El Marquesat és salut! Bones festes i bona salut!

QUI SOM?

La Mesa de Salut del Marquesat és el primer òrgan participatiu comunitari que ajunta als tres pobles. Està formada per veïnat, associacions, regidores i regidors de Llombai, Alfarb i Catadau, a més de personal tècnic de la Mancomunitat del Marquesat.

QUÈ VOLEM FER?

Volem millorar la salut de tota la població del Marquesat, creant entorns vitals que afavorisquen les conductes saludables des d'una perspectiva d'equitat en salut.

QUÈ HEM COMENÇAT A FER?

Hem començat:

- a dissenyar carrers i places més netes, verdes, amables i saludables.
- a escoltar la veu del veïnat per saber com millorar l'espai públic, on plantar arbres i posar bancs per descansar i parlar.
- a donar a conèixer el nostre patrimoni natural a infants i adolescents perquè puguen estimar-lo i en tinguen cura.
- a crear una aplicació mòbil per afavorir la mobilitat sostenible.
- i moltes coses més...

ENS AJUDES? Pots participar en la Mesa de Salut del Marquesat escrivint-nos a: administracion@marquesat.es o telefonant al **962 553 043**

MESA DE SALUT DEL MARQUESAT

EN PASSAR LES FESTES, T'ESPEREM!
ARA, BONA SALUT I BONES FESTES!

QUINTA DEL 76

Festa dels 50

Veïnes, veïns i amics, aquells xiquets i xiquetes que corríem descalços pels carrers de Llombai, que jugàvem a l'amagatall darrere de les cases i que tornàvem a casa quan sentíem la veu de les mares cridant-nos per a sopar. Estem ací, junts , cinquanta anys després,. Una xifra, que s'assaborix, perquè darrere de cada any hi ha una historia i un poble sencer que ens ha vist créixer.

I ací estem, més durs que les pedres del Castell d'Aledua. Per a esprémer el dia, ens sobrava una corda o una pilota. Ens vam deixar les cervicals jugant al xurro, dominàvem les altures amb el salt a la goma i el mocador. Això sí que era esport d'alt risc. Gravàvem cançons de la ràdio resant perquè el locutor no parlara i l'art de rebobinar la cinta amb un bolí Bic per a estalviar piles del walkman. Érem creatius,enginyosos i, sobretot, érem lliures

Llombai no és només un punt en el mapa. Llombai és nostra casa, identitat, el nostre origen. Ací vam fer els primers passos, els primers amics. Els seus carrers guarden les nostres petjades, les seues places han sigut el nostre camp de joc i, moltes vesprades, el nostre refugi. Hem vist transformar-se el poble. El que no ha canviat és el calor de la gent.

Complir 50 anys no és fer-se major; és acumular vida. Hem aprés que la verdadera riquesa no està en el que tenim, sinó en les persones que han caminat al nostre costat. Hem aprés que un amic de la infància val més que qualsevol tresor. Hem aprés que tornar al poble és tornar a casa.

Hui alcem la copa i brindem: Per la infància que ens va fer forts. Pels amics de sempre i els nous. Pels pares i mares que ens van criar amb mà ferma i cor immens. Pels anys viscuts, pels anys que ens queden, perquè als 50 comença una nova etapa amb més saviesa, més calma i més ganes de gaudir.

La Quinta del 76 esta amb la mateixa energia i il·lusió de retrobar-se en la plaça com cada estiu. Perquè mig segle de vida es mereix una gran celebració i no és només nostra: és de Llombai nostre estimat poble, de les nostres famílies, de tots els que han format part d'esta història col·lectiva. Visca la Quinta del 76!! Visca l'amistat que no entén d'anys!

Alcem els gots, que batege el cor i amunt la festa. Tot això, com sempre, ho fem junts i hui volem compartir amb vosaltres la nostra celebració.

BONES FESTES, VEÏNS DE LLOMBAI
QUINTA DEL 76, SEMPRE ENDAVANT

QUINTA DEL 2001

Hi ha llocs que, per molts anys que passen, sempre ens acompanyen. Per a nosaltres, eixe lloc és Llombai.

Ací és on vam créixer, on vam fer les primeres amistats i on vam viure eixos moments que, sense adonar-nos-en, acabarien convertint-se en records per a tota la vida. El col·legi, els carrers del poble, les vesprades al poliesportiu i als parcs, els estius... Xicotets instants que hui són part de qui som.

Han passat 25 anys des d'aquells primers passos compartits. Un quart de segle ple de vivències, de camins diferents i d'històries que cadascú ha anat escrivint a la seua manera, però amb un mateix punt de partida.

Amb els anys, cadascú ha anat trobant el seu camí. Els estudis, el treball i les oportunitats ens han portat a llocs diferents, que ens han fet créixer i canviar. Però hi ha una cosa que continua intacta: el vincle amb el poble que ens ha vist nàixer i amb les persones amb qui hem compartit tants moments.

Perquè hi ha llocs que no s'obliden mai. Llombai sempre serà molt més que el poble on vam nàixer; serà el lloc on tot va començar i on, cada vegada que ens retrobem, recordem que compartim una part de la mateixa història. Perquè sempre hi haurà un motiu per tornar a Llombai, retrobar-nos i recordar que, abans de seguir cadascú la seua història, tots vam començar escrivint-la junts.

ASSOCIACIONS CULTURALS

AECC DE LLOMBAI

L'Associació Espanyola Contra el Càncer (AECC) de Llombai vol expressar el seu més sincer agraïment a totes les persones que, amb la seua col·laboració i les seues donacions, fan possible que continuem treballant en la lluita contra el càncer.

La vostra solidaritat és fonamental per a continuar donant suport als pacients, a les seues famílies i impulsant la investigació.

Volem felicitar a la Regina de les Festes, al President i tota la seua Cort d'Honor, desitjant-los que gaudisquen d'este any tan especial i representen amb orgull el nostre poble.

Des de l'AECC de Llombai vos desitgem que disfruteu d'unes molt bones Festes en honor a Sant Francesc de Borja, plenes d'alegria, convivència i bons moments.

AGRUPACIÓ CORAL DEL MARQUESAT

Esta Agrupació Coral va celebrar l'any passat, 2025, el seu 30é aniversari. I ho va fer oferint els tradicionals concerts de fesfes d´estiu als tres pobles del Maequesat. Així com tres recitals dedicats a cançó espanyola i lírica en la tardor. Enguany s'estan preparant les actuacions amb un repertori de peces de pel·lícules musicals famoses seleccionats i arreglats pel director Juan Manuel Lahoz Bono.

Com és habitual acomiadarem els companys i companyes que per diversos motius han deixat la coral i als que agraïm els anys que hem compartit. Així com també donarem la benvinguda als qui s'han incorporat recentment.

Perquè formar part d'un grup coral promou una concepció personal més positiva i desenvolupa noves habilitats. Per altra banda el cant millora la capacitat pulmonar, la memòria i la concentració. També afavorix la freqüència cardíaca i és antidepressiu, Cantar en cor fomenta l'amistat, la sociabilitat i allunya els sentiments d'aïllament i soledat. Desenvolupa el treball en equip, la sicronització i l'atenció. En definitiva la música millora el benestar emocional, la qualitat de vida i reduix l'ansietat.

Per tot això i més continuarem mentre pugam exercint esta activitat tan beneficiosa que ens dona bones satisfacciions i que compartim amb tots els que ens escolten.

És la raó per la qual esta Agrupació col·labora des de l'any 2024 amb la iniciativa de "Xarxa Salut" promoguda per la Mancomunitat de la Ribera Alta.

No falten motius per animar totes les persones que ho desitgen a acompanyar-nos en esta aventura.

Felicitem la Reina de les festes, Cort d'honor, Feters, acompanyants i famílies. I agraïm a l'Ajuntament que haja comptat de nou amb nosaltres.

BONES FESTES

ASSOCIACIÓ DE JUBILATS I PENSIONISTES DE LLOMBAI

Espanya és un dels països amb una major esperança de vida del món, amb 84,01 anys de mitjana. Per sexes la xifra és de 86,53 anys per a les dones i de 81,38 per als hòmens. Això junt amb una millor qualitat de vida i un major poder adquisitiu fan que en la vellesa es puga gaudir de nombroses activitats.

L'Associació de Jubilats i Pensionistes de Llombai, que va renovar la seua junta en maig de 2025, està duent a terme accions per a fer-ho possible. Explicarem les més significatives:

- S'ha realitzat una actualització del cens i a dia de hui compta amb 369 socis.
- S'han adaptat els Estatuts (amb el consens de l'Assemblea General) per a poder accedir a subvencions i esta reforma ja consta en el registre de la Conselleria.
- S'ha procedit a la informatització de la documentació relacionada amb els organismes oficials i entitats bancàries.
- S'ha instaurat un canal de comunicació directe amb els socis via Whats App.
- S'ha col·laborat amb el programa de "Xarxa Salut" de la Mancomunitat de la Ribera.
- S'han celebrat les Assemblees Generals pertinents per a donar comptes i tractar assumptes d´interés.
- Es col·labora interactivament amb l'Ajuntament de Llombai i altres associacions del Marquesat.
- En la Llar de Jubilats es duen a terme activitats diverses com bingo, gimnàstica, tallers de cerà-mica i manualitats de la Mancomunitat del Marquesat, i també compta amb aparells d'entrenament gimnàstic a disposició dels socis.

-Tots els dilluns de 17 a 19 hores es fa atenció al públic per part de la Junta.

Activitats realitzades:

- Viatges a Guadalajara (novembre 2025), Portugal (setembre 2025) i Puy du Fou Toledo (abril 2026) amb gran èxit de participació.
- Festa del Rotllo (Sant Blai febrer 2026) amb xocolatada i ball.
- Berenar homenatge als socis que complien 85 anys amb lliurament de diplomes. Obert a tots els socis.
- Berenar de germanor, ball i lliurament de detalls per a Nadal amb assistència, a més dels socis, de representants de l'Ajuntament i convidats d'associacions del Marquesat.

Projectes per a 2026

- Celebració del Dia de la Sang (8 de juliol) amb un viatge a Jorquera.
- Visita a l'exposició immersiva del Titànic en Bombas Gens i dinar en restaurant a València. Autobús patrocinat per l'Ajuntament (juliol).
- Excursió al Celler de Florentino Pèrez en Casas de Juan Núñez, Albacete el 3 de setembre.
- Viatge a Còrdova, ruta colombina i l'Algarve portugués del 13 al 18 de setembre.
- Homenatge als socis de 85 anys en octubre.
- Berenar de germanor i lliurament de detall nadalenc en desembre.

La Junta Directiva agraix l'acollida i la col·laboració de tots els socis i organismes oficials i felicita la Reina de les Festes, Cort d'Honor, Festers, acompanyants i famílies i desitja a tots i totes

BONES FESTES

CÁRITAS PARROQUIAL DE LLOMBAI

AGRAÏMENT DELS VOLUNTARIS
DE CÀRITAS PARROQUIAL DE LLOMBAI

Amb motiu de les festes del nostre poble, des de Càritas Parroquial de Llombai volem expressar el nostre més sincer agraïment a tot el veïnat per la seua generositat, solidaritat i compromís.

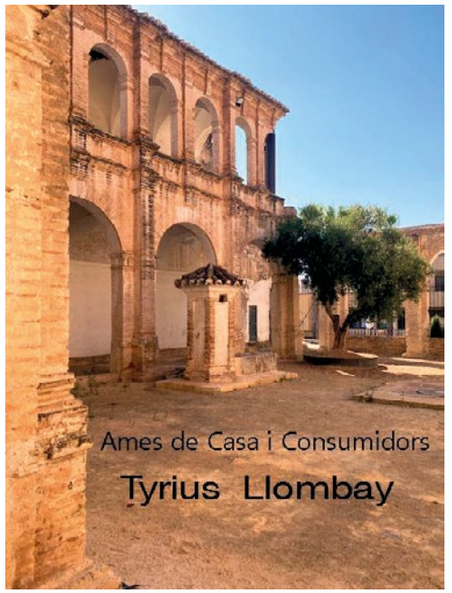
Gràcies a la vostra ajuda, siga mitjançant donatius, col·laboracions, voluntariat o qualsevol gest de suport, podem continuar acompanyant i atenent les persones i famílies que més ho necessiten. Cada aportació, per menuda que semble, es convertix en esperança i ajuda per a qui travessa moments difícils.

La solidaritat és un dels valors que millor definix el nostre poble, i és un orgull comprovar, dia rere dia, que Llombai respon sempre amb estima i responsabilitat davant les necessitats dels altres.

Vos desitgem que gaudiu d'unes molt bones festes, plenes d'alegria, convivència i germanor.

Gràcies, Llombai, per fer possible esta tasca.

AMES DE CASA TYRIUS

La gratitud es la clave para una vida plena.

Aquellas personas que están agradecidas por lo que tienen, y que ayudan desinteresadamente al prójimo, al final son recompensadas.

La vida presenta dos lados en cada situación. Depende de en qué nos enfocamos, si en las dificultades y la carencia, o en apreciar lo que tenemos y compartirlo con los demás.

Nuestro destino es moldeado por las elecciones que tomamos.

Un principio fundamental es ser buenas personas. La bondad que das al mundo, siempre regresará a ti con creces.

Las semillas de amabilidad que plantes hoy, florecerán en bendiciones mañana.

Cuando estamos conectadas con la realidad de nuestro entorno, todo fluye, toda acción se enfoca en el bien común.

La Asociación cobra vida a través de las personas que la conformamos en nuestro día a día, proyectos, decisiones, entusiasmo… por todo ello, el futuro que proyectemos será la consecuencia de todos los momentos presentes.

La Fe es elemento primordial de la mente. Esa misma Fe nos llevó a implicarnos, y a dar los primeros pasos para crear la Asociación. El viaje es siempre hacia adelante. Creímos en las personas de nuestro pueblo, y el proyecto echó a andar, fundamentado en el respeto mutuo y la búsqueda de la Verdad.

La sabiduría no ejerce ninguna autoridad. Es inspirar, nunca imponer, es facilitar que cada persona siga su propio camino. Es sugerir, y estimular, pero nunca decirle a nadie lo que tiene que ser o hacer. Entre otras cosas porque la Verdad no es algo que se enseña, sino algo que se descubre.

“Vivir es descubrir por uno mismo aquello que es verdadero” - Krishnamurti

El éxito es la mentalidad por lo que todo acaba funcionando razonablemente bien.

Un proyecto ilusionante necesita un equipo brillante. El pilar de la Asociación ha sido, y es, la implicación y el apoyo de la buena gente. Cada una tan diversa como las demás, y tan esencial para el enriquecimiento mutuo. Todas ellas aportando sus habilidades sociales con las que creamos equipos, y construimos entusiasmo.

Es lo que nos diferencia, y nos hace únicas. Originales en esencia. Con visión de la realidad desde un enfoque abierto y flexible. Teniendo por objetivo desarrollar la creatividad y darle una utilidad práctica.

Robert Frost, en su poema El camino no tomado, relata… “Dos caminos divergían en el bosque, y yo tomé el menos transitado, y eso hizo que todo fuese diferente”

Así es nuestra personalidad, con la sencillez de vivir una vida con propósito.

Esta energía vital que nos mueve, es la fuente de creatividad que nos impulsa a alcanzar la Verdad, en estar por las personas contribuyendo a la convivencia alegre y pacífica en nuestro pueblo. Esa energía, tan necesaria a todos los niveles, es lo que debemos preservar, al igual que nuestra independencia y nuestra libertad.

Como asociación de mujeres y consumidores, tenemos la labor de alzar la voz en aspectos que nos afectan a diario. En nuestro día a día, se requiere de fuentes de energía para mover el mundo, pero sobre todo la vida cotidiana del entorno familiar.

La disponibilidad de energía a un futuro próximo, se presenta como un reto para las familias. La ya multipresente AI en todos los aspectos de la vida, avanza con una celeridad más rápida que las soluciones energéticas que exige para implantarla. Es su descomunal demanda de energía, de los Centros de Datos, la que pone en jaque el suministro de energía para el ámbito familiar. Como Amas de Casa y Consumidores tenemos el derecho, y la obligación de exigir a quien corresponda, blindar y garantizar el consumo de las personas en sus hogares, frente a los megaproyectos AI que las élites nos quieren implantar.

Libertad energética, libertad alimentaria, y libertad de expresión. Tres aspectos cotidianos de nuestra sociedad que damos por sentados,

pero por los que tenemos que velar , si o si, a diario.

Somos lo que comemos. Como Asociación creemos que el producto de proximidad es lo que garantiza crear riqueza entre nosotros, y cuidar el medio ambiente. Lo que tenemos y producimos cerca, minimiza su huella de carbono. No hacen falta consignas, el sentido común prevalece siempre. Es nuestra responsabilidad vivir en armonía con el entorno natural próximo.

Nuestra energía y enfoque, nos confieren un carácter y actitud, con los que alcanzamos el equilibrio necesario para leer los patrones de éxito reales de nuestro entorno.

Ganamos nuestro lugar en medio de nuestro pueblo a base de Fe, trabajo, cordialidad y entusiasmo.

Cerca de 50 años, siempre presentes entre las mujeres y en nuestro amado Llombay. El avance, con el valor de la gente, que ama sin complejos a las personas de nuestro pueblo.

La noción del tiempo, durante estas 5 décadas, va aparejada a los años dorados del comercio, y emprendedurismo de éxito que posicionaron el nombre de Llombay adonde le corresponde, en lo más alto.

Mi buen terruño, el tuyo y el de todos. Una villa privilegiada, grata y muy amada, nuestro lugar de paz y alegría terrenal.

Próspero pueblo donde los haya. Vivo por su noble gente, sencilla, alegre, y diversa. Rico en fiestas y tradiciones que hermosean la región.

Privilegio de muchas generaciones ha sido vivir, y convivir bajo el azul intenso del cielo de Llombay. Ancestros que nos han transmitido ese amor, y pasión por todo lo que es Llombay. Es el arte de fluir en libertad, y emoción en esta bendita tierra, remanso de paz y oportunidad.

Felices fiestas.

AGRUPAMENT ESCOLTA MARQUESAT

Un any més, amb l'arribada de l'estiu, l'Ajuntament ens brinda l'oportunitat de dirigir-nos a tots i totes vosaltres i volem aprofitar-la.

L'escoltisme és un moviment juvenil i internacional que persegueix la formació de persones lliures, crítiques i compromeses, així com també potenciar la seua capacitat d'estimar i de viure en grup. En un món on la tecnologia avança veloçment, el moviment escolta aposta per les activitats a la natura, adaptades a les diferents edats i dies conjunts que permeten donar-li importància al contacte persona-persona i on poder aprendre grans de menuts i menuts de grans.

Com cada any, el passat octubre va començar la nostra Ronda Solar, és a dir, el curs Scout. Des d'aleshores, hem estat fent tota una sèrie d'activitats basades en valors com el respecte, el diàleg i l'honestedat entre altres, amb els xiquets, xiquetes i joves que formen part d'aquesta gran família, des dels 5 fins als 18 anys.

A més, per a celebrar l'arribada del Nadal, vam anar a Navalón d'acampada junt al nostre agrupament germà, l'A. E. Alcalans, i en tornar, ens vam encarregar del repartiment de la Llum de la Pau als tres pobles que formen el Marquesat.

No podem acomiadar-nos sense contar-vos que enguany el nostre agrupament complix 30 anys! I per això, abans d'acabar ens agradaria enviar un agraïment ben fort a totes aquelles persones que d'alguna manera han format part de l'agrupament al llarg d'aquests anys. L'escoltisme és un voluntariat, i per tant, tota persona que decideix dedicar-li part del seu temps ho fa de manera completament altruista.

A tots els kraals (conjunt de monitors i monitores scout), comités i joves, als que van treballar de debò per a crear l'agrupament i als que han fet possible que continue endavant, MOLTES GRÀCIES!

Ara només ens queda desitjar-vos a tots els veïns i veïnes que gaudiu d'unes festes plenes d'alegria, harmonia i bons valors.

BON ESTIU I BONES FESTES!
El Kraal de l'A. E. Marquesat

AMPA CEIP SANT FRANCESC DE BORJA

Curs 2025-2026

Un any més, des de l'AMPA volem agrair a totes les famílies associades la seua confiança i col·laboració. Gràcies a les quotes dels socis i al treball conjunt de moltes persones, hem pogut dur a terme diferents iniciatives destinades a millorar la vida escolar dels nostres alumnes i contribuir a una educació de qualitat.

A l'inici del curs vam organitzar una festa de benvinguda amb unflables i jocs per a tota la comunitat educativa. Durant aquesta jornada es van repartir les agendes escolars, un detall per a l'alumnat d'Infantil i les samarretes per als alumnes de les famílies que s'incorporaven per primera vegada a l'associació. A més, es van entregar xecs regal de 3 € per a la compra de material escolar.

Durant el curs, l'AMPA ha finançat un programa d'educació emocional dirigit a tot l'alumnat del centre, amb l'objectiu de fomentar habilitats tan importants com l'autoconeixement, l'empatia i la gestió de les emocions.

També hem col·laborat en moments molt especials per als nostres estudiants, assumint el cost de les orles de graduació de l'alumnat de 3r d'Infantil i de 6é de Primària.

Per a tancar el curs, vam celebrar una festa de final de curs amb música, convivència i rifes, compartint una vesprada plena d'alegria amb les famílies i l'alumnat del centre.

Ara és moment de gaudir de les Festes Patronals de Llombai, de compartir temps amb la família, els amics i els veïns, i de recarregar energies després d'un curs intens i ple d'activitats.

Des de l'AMPA del CEIP Sant Francesc de Borja vos desitgem unes molt bones festes. Esperem que aquests dies siguen una oportunitat per a gaudir, descansar i crear nous records, abans de retrobar-nos al setembre amb la mateixa il·lusió i les mateixes ganes de continuar treballant junts per la nostra escola.

Bones Festes i fins al setembre!

CEIP SANT FRANCESC DE BORJA

Confiem en una educació que transforma persones i construeix futur. Per això, el nostre centre treballa cada dia per oferir als vostres fills i filles un espai segur on aprendre i créixer i us agraïm sincerament la confiança que ens demostreu en formar part del seu camí educatiu.

Per a poder millorar la nostra escola, cadascú hem de posar-hi de la nostra part. En primer lloc, hem de ser autoexigents i tindre clar que el compliment de les nostres obligacions ha d'estar per damunt dels nostres drets. Si cada persona compleix les seues obligacions, podem afirmar que els drets de totes i tots estaran amplament garantits.

Creiem fermament que Llombai enamora per la seua gent, per la seua manera de viure, per les seues tradicions i la seua història, i també per una escola que forma part de la seua identitat.

Per això, el curs 2025-2026 ha estat dedicat als Borja i el seu context històric i moltes de les activitats realitzades han girat al voltant d'aquesta temàtica: benvinguda al curs, panell expositor, carnestoltes, Dia de la Dona, etc.

L'actual equip directiu inicia una nova etapa il·lusionant, plena de nous reptes, després de la jubilació d'Esther Pastor Lechiguero, qui ha sigut un referent per a nosaltres. Assumir la direcció del centre és una gran tasca i una responsabilitat encara major; però treballar amb un equip de persones que s'hi implica plenament, i comptar amb la col·laboració de l'Ajuntament, de l'AMPA, de les famílies i de les entitats locals, fa que aquesta labor siga molt més senzilla.

Aquest curs, també hem alçat la veu per a reivindicar aquelles millores i recursos que considerem imprescindibles per a continuar oferint una educació de qualitat.

Les setmanes de vaga han estat dures per a tota la comunitat educativa, marcades per la incertesa, l'esforç constant i el desgast emocional que comporta una situació tan excepcional. Hem procurat que l'impacte sobre l'alumnat fora el mínim possible, intentant garantir en tot moment la millor atenció educativa dins de les circumstàncies excepcionals que hem viscut.

No volem deixar de posar en valor les necessitats i mancances reals del nostre centre, que continuem reclamant per garantir una educació pública de qualitat:

- La disminució de les ràtios d'alumnat per aula, amb l'objectiu de poder oferir una atenció més personalitzada i adequada.
- L'augment de la plantilla docent per donar una resposta més efectiva a les necessitats educatives especials.
- La renovació del mobiliari i l'actualització de la infraestructura tecnològica, especialment del cablejat d'internet.
- La realització de les reparacions necessàries per millorar i mantenir en bones condicions les instal·lacions del centre.
- La incorporació d'un/a conserge que permeta atendre les diverses tasques i necessitats quotidianes de l'escola.
- Un increment dels recursos econòmics per garantir una gestió més estable i una situació financera equilibrada.

Desitgem per al proper curs que es faça realitat l'aprovació del nostre PIIE, una proposta d'innovació educativa que hem elaborat amb molta il·lusió.

Nosaltres assumim el repte de seguir creixent i consolidant-nos com una escola pública en valencià, de referència i compromesa amb una educació de qualitat

Hi ha qui diu que l'amor mou muntanyes. Nosaltres diem que «la il·lusió ens porta a aconseguir els reptes que se'ns presenten al llarg de la vida».

Bones festes a totes i tots!

Acompanyem el nostre escrit amb unes imatges on es mostra un recull d'activitats realitzades al curs 2025-2026.

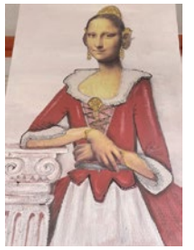

Les festes del Marquesat constitueixen un espai de trobada, celebració i convivència que reforça els vincles socials i la identitat col·lectiva de la nostra comunitat. Des de l'IES Mestre Ramon Esteve, desitgem sumar-nos un any més a estes celebracions i expressar el nostre agraïment per la possibilitat de participar en un moment tan significatiu per al conjunt de la ciutadania.

El nostre centre educatiu es configura com a referent de l'educació pública per als municipis que integren el Marquesat, mantenint una participació activa en la vida local. Més enllà de la funció estrictament acadèmica, l'institut és un espai de formació integral, convivència i compromís social. L'alumnat que es forma a les nostres aules representa tant el present com el futur del nostre entorn, compartint amb la societat els valors, la il·lusió i l'arrelament a les nostres tradicions.

En l'actualitat, l'educació pública a la Comunitat Valenciana afronta reptes significatius, entre els quals destaquen l'adaptació contínua als canvis normatius, l'atenció a una diversitat creixent d'alumnat, la necessitat de recursos adequats, la integració de les noves tecnologies i la promoció del benestar emocional tant de l'alumnat com del professorat. Estes circumstàncies exigixen una dedicació constant, així com la col·laboració estreta entre tots els agents implicats en el procés educatiu.

Malgrat estes dificultats, el nostre centre continua desenvolupant amb determinació diversos projectes educatius, culturals i socials orientats a enriquir la formació de l'alumnat i a reforçar el seu vincle amb l'entorn. En este sentit, cal destacar el projecte ***"Aprenem de la Pluja"***, impulsat en l'àmbit de la Formació Professional en col·laboració amb la Mancomunitat del Marquesat i la Fundació COTEC. Este projecte ha permès a l'alumnat del cicle formatiu de grau mitjà de Sistemes Microinformàtics i Xarxes dur a terme tasques de reparació i reacondicionament d'equips afectats per la DANA, així com oferir serveis gratuïts de diagnòstic, instal·lació, configuració i assessorament tecnològic a la ciutadania dels municipis d'Alfarb, Catadau i Llombai.

Esta iniciativa ha contribuït de manera significativa a la reducció de la bretxa digital i a la promoció de pràctiques d'economia circular, alhora que ha evidenciat el potencial transformador de l'educació com a eina de resposta davant situacions d'emergència. La rellevància del projecte ha sigut reconeguda amb la invitació al nostre centre per a participar en la 9a Trobada d'Aprenentatge Servei de la Comunitat Valenciana, celebrada el 16 de maig a Aldaia, on es van compartir experiències educatives amb centres de tot el territori. Per al pròxim curs, es preveu donar continuïtat a esta iniciativa, ampliant el servei a tota la ciutadania del Marquesat.

Des d'esta perspectiva, reafirmem la nostra convicció que l'educació pública és una responsabilitat compartida que requerix la implicació conjunta de tota la societat. Volem expressar el nostre agraïment a les famílies, als ajuntaments i a totes les entitats i persones que col·laboren amb el centre, contribuint a consolidar l'educació com un pilar fonamental del nostre desenvolupament social.

Finalment, desitgem a tota la ciutadania unes festes plenes d'alegria, convivència i respecte, i reiterem el nostre compromís amb una educació pública de qualitat, arrelada al territori i orientada al futur.

Bones festes.

L'equip directiu de l'IES Mestre Ramon Esteve

EFA TORREALEDUA

Enseñanza concertada de calidad en el medio rural

Desde la **EFA Torrealedua** queremos agradecer de corazón la oportunidad que se nos brinda un año más para asomarnos a estas páginas. Aprovechamos este espacio tan entrañable para saludar afectuosamente a todo el pueblo de Catadau y desearles unas muy felices fiestas patronales.

Nuestra escuela sigue trabajando día a día con el mismo entusiasmo de siempre, buscando ofrecer a nuestros jóvenes una formación personalizada donde ellos —junto a sus familias— sean los verdaderos protagonistas de su propio éxito formativo. Somos un centro educativo abierto, centrado en la persona y firmemente comprometido con valores como la libertad, el sentido crítico, la igualdad, la tolerancia, la convivencia y la paz, inspirados en el humanismo cristiano y el respeto a la pluralidad cultural.

Un año de solidaridad, esfuerzo y crecimiento

Este curso nos deja momentos de profunda satisfacción y orgullo por el compromiso demostrado por toda nuestra comunidad educativa:

- **Compromiso ante las adversidades:** Este año, la labor y el apoyo de la escuela tras las consecuencias de la DANA han sido reconocidos oficialmente por FECEVAL, un galardón que premia la solidaridad y el esfuerzo de nuestro alumnado y profesorado.
- **Éxito solidario:** Celebramos con gran ilusión la consolidación de la **VI Carrera per la Joventut**, en la que logramos reunir a los estudiantes de la comarca y recaudar más de 1.000 € destinados a la lucha contra el cáncer infantil.
- **Formación sin fronteras:** Continuamos apostando por la proyección internacional siendo centro oficial de los exámenes *Trinity College London* y ofreciendo becas de movilidad **Erasmus+** para que alumnos y profesores realicen prácticas en el extranjero.

Nuestra oferta educativa

Seguimos consolidándonos como el referente socio-sanitario de la zona con una propuesta adaptada a las necesidades actuales:

- Una línea de **ESO** concertada.
- **Formación Profesional Básica**.
- Ciclos de Grado Medio de **Atención a Personas en Situación de Dependencia** (presencial y semipresencial).
- Ciclo de Grado Medio de **Cuidados Auxiliares de Enfermería** (presencial y semipresencial).
- Ciclo de Grado Superior de **Imagen para el Diagnóstico y Medicina Nuclear** (presencial y semipresencial).

El desarrollo del medio rural y el futuro de nuestros jóvenes es el motor que nos impulsa a renovarnos constantemente en un ambiente de cercanía, confianza y cariño. Queremos reiterar que la EFA Torrealedua está, hoy y siempre, al servicio de Catadau para colaborar en todo lo que esté en nuestra mano.

Os invitamos a seguir toda nuestra actualidad y novedades a través de nuestra web renovada: **www.torrealedua.org**.

¡Felices fiestas a todos!
Mª Dolores Bañuls Sendra

SOS ANIMALADES

Des de SOS Animalades volem aprofitar aquestes festes per a felicitar a tot el poble i, al mateix temps, compartir una part del treball que es realitza al llarg de l'any per a millorar la vida dels animals del nostre entorn.

Durant aquest 2025 hem continuat treballant en el control de les colònies felines mitjançant el mètode CER (captura, esterilització i retorn), una tasca possible gràcies a la col·laboració de l'ajuntament, de Conexió Felina, de les persones voluntàries i alimentadores, i de totes aquelles persones que, d'una manera o altra, ajuden cada dia.

Gràcies a aquest esforç conjunt, s'han pogut esterilitzar prop de 200 gates i gats, contribuint així a reduir el creixement descontrolat de la població felina i a millorar les seues condicions de vida.

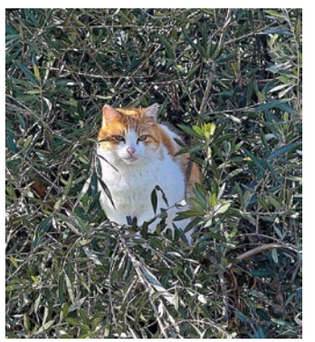
Tot i això, és molt important recordar que la responsabilitat amb els animals comença a casa: esterilitzar, identificar amb xip i no abandonar són accions fonamentals per a evitar el sofriment animal i complir amb la normativa vigent. Sense la implicació de tota la societat, aquesta problemàtica continuarà existint.

Des de SOS Animalades volem animar a tot el veïnat a continuar construint un poble més respectuós, conscient i empàtic amb els animals.

Vos desitgem unes festes plenes d'alegria, convivència i solidaritat. Molt bones festes per a tots i totes!

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DE LLOMBAI

Reflexionem i actuem

En els temps que corren no podem deixar de banda el greu problema dels residus. Cada vegada se'n produeixen més, per l'augment de la població del planeta, i ja sabem com de greus són les conseqüències en tots els ecosistemes.

És necessari que prenguem consciència que, si bé les grans indústries i els estats tenen una gran responsabilitat, no és menys important la nostra col·laboració.

La normativa europea (Directiva UE 2025/1892 del Parlament Europeu i del Consell d'Europa de 10 de setembre de 2025) obliga a la manipulació dels residus de manera que no causen impacte negatiu en el medi ambient i en la salut de les persones. I planteja una sèrie de mesures d'obligat compliment per als estats membre de la Unió Europea i la ciutadania europea.

Així una de les mesures que contempla és la coneguda regla de les 3 R: reduir, reciclar i reutilitzar, amb una recollida per separat de les diferents classes de residus.

El transport, transformació i tractament així com la classificació dels residus (orgànics, reciclables i perillosos).

La depuració de les aigües residuals i el seu reaprofitament en un cicle de l'aigua que retorne bona part d'eixes aigües negres en aigües aptes per al reg i fins i tot per a l'ús domèstic. El reciclatge de gasos i productes fitosanitaris, etc.

El tractament i reciclatge dels residus inerts, piles, electrodomèstics, lubricants, etc.

La reducció d'envasos contaminants, especialment els plàstics.

La descontaminació dels residus hospitalaris i la seua eliminació i el tractament dels residus radiactius.

A Llombai i al Marquesat tenim el sistema de recollida "porta a porta", que facilita totes les premisses citades i que resulta còmode. A més de comptar amb les illes d'emergència, d'ús esporàdic, l'ecomòbil i l'ecoparc.

Per tant, no és gens complicat assumir la nostra responsabilitat amb el planeta que habitem. Per motius de salut i també d'estètica, és preferible que el nostre entorn estiga net i lliure de contaminació. Pel bé de tots i pel futur de les noves generacions, vos convidem a reflexionar i actuar.

Que passeu unes bones festes!

VEÏNS LA PONDEROSA

Acomiadament festes locals Llombai 2026

Ja arriva el mes d'Agost i, amb ell, la Festa Gran del nostre poble Llombai.

Després de temps de temors i incerteses, s'acosten dies d'alegria i diverti-ment.

Des de l'Associació de Veïns de la Ponderosa, volem desitjar a totes les llombaines i llombains que gaudeixen d'unes festes ben divertides després d'un any de projectes i esforç.

Així mateix, felicitem i donem la benvinguda a la nova Corporació Municipal amb la seguretat de noves i il·lusionants col·laboracions.

Bones festes Llombai!!!!

La Presidenta de l'Associació de Veïns
"LA PONDEROSA"

ORGULL RURAL

Fer comunitat per a construir pobles més lliures

Des de la nostra associació LGTBI+, que desenvolupa la seua tasca als pobles d'Alfarb, Catadau i Llombai, volem aprofitar este espai per reflexionar sobre la importància del treball comunitari i la necessitat de continuar avançant cap a una societat més respectuosa amb la diversitat.

Caca vegada escoltem més el discurs de que no és necessari organitzar-se com a

col·lectiu, que les persones LGTBI+ haurien de ser considerades simplement com a individus i que les sigles només servixen per a dividir. Però esta idea partix d'una premissa equivocada. Les sigles no existixen per a separar, sinó per a donar nom a realitats diverses que han sigut invisibilitzades durant molt de temps. Posar nom a les experiències de lesbianes, gais, bisexuals, persones trans, intersexuals i altres identitats és una manera de reconéixer-les, protegir-les i garantir que ningú quede enrere.

La història ens ensenya que els drets no s'han aconseguit des de l'aïllament, sinó des de la comunitat. Quan les persones s'organitzen, compartixen experiències i creen xarxes de suport, es genera un espai on la por disminuïx i la dignitat creix. Fer comunitat no és excloure; és oferir refugi, referents i oportunitats a aquelles persones que, massa sovint, encara es troben soles.

També és important recordar que ser una persona LGTBI+ no és una ideologia. No es tracta d'una opinió, una creença política o una doctrina que es puga acceptar o rebutjar. Les persones LGTBI+ existixen en totes les famílies, professions, ideologies i entorns socials. El que està en joc no és un debat d'idees, sinó el reconeixement de la dignitat, la igualtat i els drets humans de persones reals. Ningú hauria de veure qüestionada la seua existència ni haver de justificar qui és. De ahí el lema de l'orgull 2026 del Marquesat **LA IDENTITAT NO ES DEBAT**.

Malauradament, hi ha qui pensa que la discriminació forma part del passat. La realitat que observem des de la nostra associació és una altra. Encara hui rebem amb freqüència testimonis i comunicacions relacionades amb insults, assetjament, discriminació i agressions físiques o verbals cap a persones LGTBI+ del nostre entorn, inclus els últims mesos al nostre poble. Molts d'estos casos no arriben a denunciar-se per por, vergonya o desconfiança. Per això és tan necessari continuar treballant en la sensibilització, l'educació i l'acompanyament.

La nostra labor als pobles d'Alfarb, Catadau i Llombai busca precisament això: construir espais segurs, oferir suport, generar activitats culturals i educatives, visibilitzar la diversitat i contribuir a una convivència basada en el respecte. Creiem fermament que els pobles són més forts quan totes les persones poden viure amb llibertat, sense amagar-se i sense por.

Encara queda camí per recórrer, però cada pas compta. Cada gest de suport, cada activitat compartida i cada persona que troba un lloc on sentir-se acollida contribuïx a construir una societat més justa. Per això continuarem treballant, fent comunitat i defensant la igualtat, perquè la diversitat no és un problema a resoldre, sinó una realitat humana que mereix ser respectada i celebrada.

FALLA DE LLOMBAI

Fer comunitat per a construir pobles més lliures

Estimats veïns i veïnes de Llombai:

Des de la Falla de Llombai i la seua Junta Directiva volem aprofitar aquestes pàgines del llibre de festes per a saludar a tot el poble i donar la benvinguda a totes aquelles persones que ens visiten durant aquests dies tan especials.

Les festes patronals són un moment de trobada, convivència i celebració, una ocasió perfecta per a compartir amb familiars, amics i veïns l'orgull de les nostres tradicions i de tot allò que ens uneix com a poble.

La nostra falla continua treballant durant tot l'any per mantindre viva la nostra cultura, fomentant la participació de grans i menuts i promovent valors com la germanor, la convivència i l'amor per les nostres tradicions. Per això, volem agrair sinceramente a tots els fallers i falleres, socis, col·laboradors i persones que, d'una manera o altra, fan possible que aquest projecte continue viu i creixent.

Aprofitem també per a convidar a tot el poble a participar en les activitats que organitzem al llarg de l'any i, especialment, en els actes fallers que compartim amb tanta il·lusió.

Finalment, volem felicitar les festeres i festers d'enguany i desitjar-los que gaudisquen intensament d'unes festes inoblidables. Així mateix, expressem el nostre agraïment a l'Ajuntament de Llombai pel seu suport i col·laboració.

Que aquests dies estiguen plens d'alegria, amistat i bons moments per a tots.

Bones festes!

GRUP D'ACCIÓ MEDIAMBIENTAL

Llombai, Alfarb i Catadau

Per fi celebrem les nostres tradicionals festes d'estiu en honor a Sant Francesc de Borja. Des del GAMM, volem aprofitar l'ocasió per a compartir amb vosaltres tot el que fem als nostres pobles — d'Alfarb, Catadau i Llombai— i convidar-vos a formar part d'aquest projecte compromès amb la protecció de la nostra biodiversitat local. Perquè cada xicotet esforç compta i, junts, podem marcar la diferència.

❖ Projecte Emys: protegim les nostres tortugues

Una de les nostres tasques més emblemàtiques és el **Projecte Emys** (en col·laboració amb ***Acció Ecologista-Agró*** i el ***Grup Aventurer de Carlet***). Gràcies al suport de voluntaris que venen d'arreu del territori, treballem en el control de les poblacions de tortugues aquàtiques al riu Magre al seu pas per Alfarb i Catadau. El nostre objectiu és protegir les espècies autòctones enfront de les invasores, garantint així l'equilibri d'aquest valuós ecosistema fluvial.

- ✓ Hem col·laborat tambe amb **Acció Ecologista Agró,** en el **Projecte Emys** del riu Canyoles a Xàtiva.

❖ *Educació i conscienciació per al futur*

Creiem fermament que l'educació dels més menuts és la clau per a un futur millor. Hem de cuidar el nostre entorn perquè les pròximes generacions cresquen en un lloc més sa i net.

- ✓ Hem participat en el ***Festival del Sòl i al Mercat del l'aigua d'Albal*, de l'asossiació mediambiental del Camp a la Taula**).
- ✓ També estem presents habitualment en els **mercats locals d'Alfarb, Catadau i Llombai**, on ensenyem de manera divertida als xiquets i xiquetes la importància de reciclar i cuidar el nostre entorn.
- ✓ Hem col·laborat amb **l'associació mediaomabiental Bosc Primigeni de Xàtiva,** en la xarrada i penjada de caixes nius al parcs de Xàtiva.

❖ *Acció directa: neteja del riu Magre i control d'abocaments*

Tirar brossa en llocs no autoritzats danya el paisatge i posa en perill la fauna i la flora local. Per això, des del GAMM insistim en l'ús dels ecoparcs i organitzem periòdicament **jornades de neteja al riu Magre**.

- ✓ Estem col·laborat estretament amb **l'associació mediaomabiental AMA VALL de Barraca d'Aigües Vives**, fent netejes dels barrancs del terme,
- ✓ Hem col·laborat en el projecte de recuperació de la DANA de ***l'Agrupament Escolta Marquesat***, comtant amb el suport dels ajuntaments d'Alfarb, Catadau i Llombai, i de desenes de voluntaris que van vindre de manera desinteressada a deixar el riu net i viu.

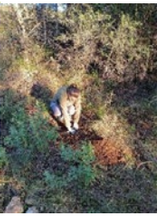

❖ El nostre viver de plantes autòctones

Treballem activament en la reforestació del nostre terme. Per a fer-ho, utilitzem plantes produïdes per nosaltres mateixos en un **viver propi**, a partir de llavors recollides en la nostra zona. Tot aquest procés es fa sota la supervisió de l'agent mediambiental per a garantir l'èxit i la sostenibilitat de les plantacions.

- ✓ Estem col·laborat estretament amb **l'associació mediaomabiental *AMA VALL* de Barraca d'Aigües Vives**, fent reforestacions al **Barranc de la Falzia**.

Un agraïment de cor

Ens complau comprovar com, dia a dia, les nostres accions tenen més suport per part dels veïns i dels ajuntaments de la Mancomunitat del Marquesat. La cura del medi ambient és una tasca que ens implica a tots.

Volem aprofitar aquestes línies per a agrair enormement a tots els voluntaris i veïns el gran suport que ens heu brindat en cada activitat. Vos recordem que qualsevol persona que vulga sumar-se al grup serà rebuda amb els braços oberts.

Xàtiva: Penjada de caixes nius i projecte Emys **Barraca d'Aigües Vives: Reforestació**

VOS DESITGEM A TOTS QUE PASSEU UNES BONES FESTES!

Grup d'Acció Mediambiental del Marquesat

https://www.facebook.com/AssociacioGAMM/

acciogrup@gmail.com

Instagram: @gamm.2023

UNIÓ PROTECTORA MUSICAL DE LLOMBAI

Estimats veïns i veïnes, un any més, la Societat Unió Protectora Musical de Llombai vos presenta les principals activitats realitzades.

Un dels principals esdeveniments ha sigut la participació de la nostra banda en el 38 Certamen de Muçúsica de Moros i Cristians d'Elda, el passat 2 de maig, en el teatre Castelar d'Elda. L'objectiu d'aquesta participació era, després de deu anys (amb una pandèmia pel mig), tornar a participar en certàmens i concursar, perquè el músic més jove coneguera l'esforç i sacrifici que representa en hores d'assaig i treball presentar-se a un certamen. Gràcies a esta participació la banda ha progressat i ha avançat musicalment. A més, ha obtingut un bon resultat, 2n premi, donada la gran participació que hi havia. Esta participació forma part d'un cami de e preparació en què més endavant participarem en certàmens de més prestigi i projecció.

Enguany tindrem una grata celebració: vora la llum el llibre ***Identitat d'un poble: més de 200 anys d'història de la Banda de Música de Llombai*** de l'escriptor Salvador Astruells. El llibre recull la història de la Banda en els últims 200 anys i té per objectiu posar en valor el gran patrimoni musical de Llombai. Es publicarà amb la col·laboració de l'Ajuntament de Llombai. Esteu atents a la data de presentació

Mentres escrivim estes línies, estem a punt de pujar al bus per a lesperat viatge musical que farem del 4 al 12 de Juliol a Weert, a Països Baixos, on farem un concert, participarem en desfiles i, en definitiva, tindrem uns dies de convivència amb la banda de L'Harmonie Sant Joseph 1880 de la citada ciutat neerlandesa. Tenim moltes ganes d'anar, ja que ens estan preparant uns dies de convivència musical, amb una grandíssima hospitalitat i carinyo.

L'escola de música, la base sobre la qual es construirà la banda, continua avançant a bon ritme, amb més de 80 alumnes. Audició darrere d'audició ens manifesta el bon treball que realitzen els alumnes i els Mestres, amb el magnífic suport de les mares i pares.

I com no, agraïm a l'Ajuntament, socis, a tot el poble de Llombai, el grandíssim recolzament que sempre tenim.

ASSOCIACIONS ESPORTIVES

CLUB DE CAÇADORS

Un any més, el club de Caçadors de Llombai agraïx a l´ajuntament de Llombai l'oportunitat que se'ns dona per col.laborar al llibre de festes 2026.

De la temporada passada volem ressaltar la batuda conjunta de porc senglar entre els termes de Montserrat i Llombai. Donant les gràcies, en primer lloc a proteccio civil de Llombai, per col·laborar durant tota la jornada en posar orde als camins i sendes per garantir la seguretat de tots els transeünts de la zona a caçar. I especialment, a Francisco Rafael Esteve per la seua implicació. En segon lloc, agrair tota l'ajuda rebuda per part dels socis en l'organització. En tercer lloc, als assistents i realeros, per participar i respectar totes les mesures de seguretat i en quart lloc, a l'ajuntament de Montserrat per deixar-nos un local on poder fer la junta de carns i el dinar.

Com ja sabreu, el senglar està declarat com a plaga, i és responsabilitat nostra reduir la població per tal de pal·liar els danys al camp, accidents a les nostres carreteres i evitar la propagació de la pesta porcina que tant a donat que parlar.

Quant a la caça menor, nomenar que la població de conill continua similar a les temporades passades, amb elevades captures al llarg de tota la temporada. Continuem respectant la caça de la llebre, que no s'ha recuperat del tot de la malaltia virica que l'embolica. Fins que no augmente la seua población no la caçarem.

Els resultats de les repoblacions de perdius, l'esforç de mantindre actius els punts de menjar i aigua durant tot l'any, mantindre la netexa de camps de secà perquè isca "l'herba tendrá", comencen a donar els primers fruits, apreciant un augment d'exemplars de perdiu al nostre entorn. Encara que no és per a "tirar coets", enguany hem pogut observar un elevat nombre de parelles i posteriorment amb les seues cries.

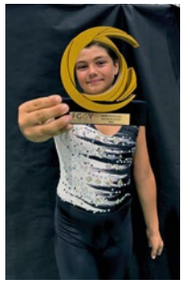
Des de la junta directiva, agrair tota l'ajuda rebuda, que no ha sigut poca, a membres del club, que han ajudat en tot moment a la preparació i manteniment de punts de aigua i menjar.

Dir també, que queda molt per fer. Hui dia, les superpoblacions de certes espècies continúen afectant l'agricultura. A Llombai, s'ha donat el càs, de l'estornell, que va fent de les seues, especialment als cultius de bacores, figa i oliva. Al club, tramitem els permisos adequats per reduir aquestos danys i fem una crida als socis a contribuir amb els agricultors per tal d'evitar-los.

El club de caçadors de Llombai us desitja unes bones festes d'Agost 2026!!

CLUB DE GIMNÀSTICA RÍTMICA EL MARQUESAT

Des del Club de Gimnàstica Rítmica El Marquesat volem expressar el nostre agraïment a l'Ajuntament per oferir-nos, un any més, l'oportunitat de formar part del Llibre de Festes i poder arribar a tot el veïnat. Així mateix, felicitem la Regina de Festes, el President dels Sant Roquers i tota la seua cort d'honor. Enhorabona per representar el nostre poble amb tanta il·lusió i dedicació!

Aquest any, el club ha continuat creixent de manera molt positiva. Gràcies a l'esforç conjunt de gimnastes, tècnics i famílies, hem aconseguit molt bons resultats tant en competicions escolars com federades. La constància, el compromís i el treball en equip han sigut claus per poder pujar al pòdium en la gran majoria de les competicions en què hem participat. **Resultats de competicions**:

Nivell mediterrani

Categoria cadete:

- Naiara Ferrando s'ha proclamat a les 3 fases realitzades 1 clasificada.

Categoria infantil:

- Lucia Elena Carp va quedar 1 clasificada en la primera fase i 3 clasificada en les dos fases segúents.
- Sofia Andruschack es va proclamar 2 clasificada en les 3 fases realitzades.

Nivell Lliga Valenciana

Categoria cadete:

- Pilar Soriano es proclama 1 clasificada a les 2 fases realitzades.

Categoria aleví:

- Alma Mateo va quedar 1 clasificada a la primera fase, 6 clasificada a la segon fase.
- Carolina Prieto va quedar 3 clasificada a la primera fase.

Nivell Lliga Cup

Categoria benjamí:

- Naira Merino va quedar 2 clasificada a la primera fase, 6 clasificada a la segona fase i octava clasificada a la tercera fase.
- Adriana Año va quedar 3 clasificada a la primera fase, 5 clasificada a la segona fase i 3 clasificada a la tercera fase.
- Sara Martinez va quedar 5 clasificada a la primera fase.

Nivell Federació

Infantil masculí:

- Juan Angel Añó campió provincial, i campió autonómic

Infantil femení:

- Emma Curcsi, 8 classificada en el provincial
- Noa Ferrando 18 classificada en el provincial

Cadete:

- Clara Mateo 19 clasificada en el provincial

El nostre principal objectiu continua sent fomentar una pràctica esportiva saludable, educativa i divertida. Treballem perquè cada xiquet i xiqueta que forma part del club no sols millore com a esportista, sinó també com a persona, transmetent valors com el respecte, l'amistat, la superació i l'esforç.

Volem agrair de manera molt especial a totes les gimnastes pel seu treball i dedicació, així com a les famílies pel seu suport constant des del primer moment. També donem les gràcies a l'Institut de Catadau per cedir-nos les seues instal·lacions i fer possible els entrenaments setmanals.

Finalment, vos animem a vindre a gaudir de les nostres exhibicions i a descobrir la feina que realitzen les nostres gimnastes. I si hi ha algun xiquet o xiqueta amb ganes de provar la gimnàstica rítmica, estarem encantats d'acollir-vos i compartir aquest esport tan complet i apassionant.

Bones festes a totes i tots!

CLUB DE PILOTA MARQUESAT

Benvolgudes llombaïnes i llombaïns,

Des de l'Escola i el Club de Pilota volem desitjar-vos molt bones festes a totes i tots, veïns i forasters, però especialment a les festeres i festers d'enguany.

Últimament hem tingut molts esdeveniments, i alguns gens bons; però malgrat tot, celebrarem les festes d'estiu amb alegria.

Enguany ha sigut any de canvis i renovació. Com bé sabreu, just abans de la DANA es renovà la junta directiva del Club de Pilota d'Alfarb-Catadau-Llombai (Marquesat). El començament no ha sigut gens fàcil, però esperem que no ens falten ganes ni forces. La riuada, entre d'altres, va inundar les instal·lacions esportives del riu, però gràcies a la gent del club, veïns, voluntaris i el personal de neteja aconseguírem posar de nou en juncionament el carrer de pilota i el frontó. I també amb l'ajut d'entitats públiques i privades. Gràcies a tots.

Així al març, acabat de reobrir el carrer de pilota, i a proposta de la Federació de Pilota Valenciana per reactivar les activitats als pobles damnificats, en col·laboració amb el club i l'ajuntament, es celebraren al carrer "Conrado Casanova" les **finals provincials de galotxa dels 43ns Jocs Esportius de la Comunitat Valenciana**. On el nostre **equip infantil**, amb Josep, Jaume, Declan, Khadine i Miquel, es proclamà **campió provincial**. Equip que la setmana següent participà en les finals autonòmiques que tingueren lloc a Montserrat.

L'equip femení de galotxa, el Marquesat F, amb Meritxell Añó, Laura i Andreea, continua imparable. El desembre passat revalidaren per tercer any consecutiu el títol de **campiones** del **Trofeu Interpobles Edicom de galotxa femení,** al carrer de pilota de Foios. I el 22 de desembre es tornaren a problamar campiones en les finals de la **Supercopa de Galotxa 2024**. I un dia abans l'equip masculí es problamava subcampió de la **Supercopa d'Escala i Corda** al trinquet de Pelaio. A més, l'Ovocity Marquesat ha guanyat la **Copa d'Hivern de Galotxa 2025** en la categoria **Curtes C**. I a més de competir en quasi totes les categories i trofeus de galotxa, el club competix també en raspall, tant masculí com femení.

I quan llegiu aquest escrit l'Ovocity Marquesat B ja haurà disputat contra Montserrat C la final de 3a del **50é Campionat Autonòmic El Corte Inglés Galotxa 2025**. Trofeu en el qual hem competit en 9 categories i 10 equips. Els desitgem molta sort.

A pesar de les dificultats, cal dir que estem molt orgullosos de l'**Escola de Pilota**, que entrena i coordina Pau Juanes, junt amb Eloy Herrero i Ferran Donat. L'escola, amb el suport de la Mancomunitat del Marquesat, compta amb més de 30 alumnes dels tres pobles i de pobles veïns. I, com deien al web de Federació, té futur: https://fedpival.es/noticies/marquesat-una-escola-amb-molts-projectes-de-futur

I com a novetat per a l'escola de pilota, dirvos que esperem poder utilitzar prompte el minitrinquet, el frontó i el carrer de pilota de l'institut de Catadau, perquè els jóvens i xiquets i xiquetes puguen entrenar a escala i corda, raspall i galotxa també en estes instal·lacions el proper curs. Per a açò compten amb el suport dels ajuntaments, la Mancomunitat del Marquesat i de la direcció de l'**Institut Mestre Ramon Esteve**.

Pel que fa al club, les expectatives són bones, i prompte amb l'ajut i suport dels aficionats, institucions i patrocinadors, tornarem a estar de nou en els primers llocs, com mereixen els 3 pobles i el club. I per descomptat, no ens oblidem de la **tasca feta pels jugadors i directives anteriors**, i pels aficionats que els recolzaven.

A més a més, pensem que amb ganes i il·lusió, i amb l'ajut dels aficionats, veïns i entitats dels tres pobles, la pilota té futur. Comptem ja amb figures com Carlos Donat i ara esperem que quallen promeses com Pau Anyó, campió amb Joan Orts i Fèlix Blasco, del **8é Circuit sub-23 d'Escala i Corda 2025**. https://www.instagram.com/p/DJ1NkCHsszQ/?utm_source=ig_web_copy_link

A més, Laura Muñoz, esportista carletina vinculada al nostre club, s'ha proclamat **campiona sub-23 del 10é Circuit de rendiment de raspall femení - Trofeu Caixa Popular.**

Amb tot, només dir que esperem que baixeu al carrer de pilota a vore les partides la pròxima temporada. I ara vos esperem en la **partida de festes** que es farà dimecres **20 d'agost**, a les **19.30 h**, al carrer del Forn del Mig.

Salut i pilota,
I molt bones festes a tot el poble!

La Junta Directiva del
Club de Pilota Valenciana

CLUB DE PATINATGE ARTÍSTIC DEL MARQUESAT

Primer que res volem donar les gràcies a l'Ajuntament per brindar-nos l'oportunitat un any més de poder donar-nos a conéixer i mostrar el que fan les nostres patinadores/ors al llarg de la temporada.

Enguany estem molt contentes perquè a més de patinadores, s'han apuntat quatre nous patidors.

Fem un repàs dels actes on han assistit esta temporada:

El 5 de juliol de 2025, les patinadores de territorials infantils, Vega Camarena, Belén Carrión i Carme García, participaren en el campionat Open a Alacant, destacant el tercer lloc de Vega Camarena.

El 12 de juliol, Maria Yahiaoui, participa en el Campionat Autonòmic en l'Eliana, obtinguen una octava posició en el seu primer any d'Aleví.

En novembre participaren en el Trofeu de la Tardo d'Alberic, on destaquem:

Nivell Mini
3ª posició d'Alexia Bono

Nivell 2:
1ª posició d'Eva Navarro

També en novembre organitzàrem el primer pas de colors de la temporada en el que participen el nostre club, CPA Alginet, CPA Turís i CPA La Murta. En estos actes, les patinadores/ors, comencen amb l'experiència de les competicions, a més de passar un matí amb harmonia i germanor amb els altres clubs.

En este pas destaquem per diplomes a les millors coreografies a:

Nivell rosa:
Daniela Pinto

Nivell Verd:
Carla Natalia Ghetu

En febrer, participaren al trofeu d'Hivern per nivells en Xeraco, on Emma Fernández va aconseguir pòdium amb la tercera posició en el nivell 3.

Les nostres patinadores de territorials, Vega Camarena, Belén Carrión, Carme García, Maria Yahiaoui i Mar Femenía, participaren en el Trofeu Nacional Vila d'Alginet. Destaquem els pòdiums de:

- Vega Camarena: 3ra posición en categoria infantil
- Maria Yahiaoui: 2na posición en categoria aleví.

En març celebrarem el segon pas de nivell de la temporada, esta vegada, en Alzira. Destaquem els diplomes a millor coreografia de:

- **Nivell blanc: Sofía Cursá**
- **Nivell Blau: Miquela Pilsa**

En març tornaren a Alginet, a la celebració del II Copa de la Comunitat Valenciana, on Maria Yahiaoui tornà a aconseguir una 2on posició, esta vegada millorant molt la seua última puntuació.

Les territorials en maig anaren un poc més lluny i es desplaçaren fins a Vinaròs, on Vega Camarena va obtindre la segon posición i Maria Yahiaoui la tercera.

Les patinadores del nivel provincial participaren en maig en el II Trofeu organitzat pel CPA Aura, a Alaquàs. Destaquem:

Nivell 1: Carla Natalia Ghetu, tercera posició

Nivell 2: Emma Añó, tercera posició

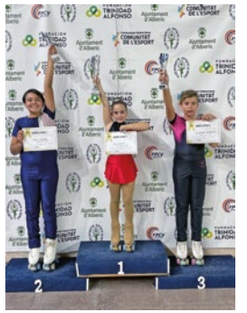
En juny participaren en el tercer pas de colors celebrat a Turís. Destaquem el diploma a millor coreografia de Ainhoa Llorens en el nivell Rosa.

El dia de hui tenim classificades per al campionat autonòmic que es celebrará en Alginet en el mes de juliol a Vega Camarena en categoría Infantil i a Maria Yahiaoui en categoría Aleví.

Estem molt contentes de totes les patinadores i patinadors del Club, perquè están millorant molt, a més d'estar disfrutant de la familia creada dins del Club.

Enguany fem mencions especials per diferents circumstàncies a:

– **Mar Femenia,** que en octubre va superar la prova d'accés al pas de Territorial en la categoria Aleví.

– A **Carme García**, que va ser proclamada l'abanderada per al curs 2025/2026, i que ha custodiat la bandera amb molt d'orgull.

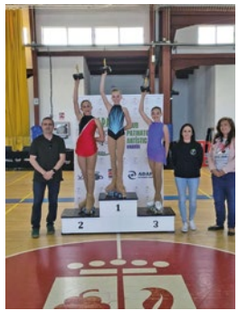
– A **Marta Sanz**, pel reconeixement que li ferem en la Gal·la de l'Esport, perquè a pesar d'estar retirada dels patins, continua molt vinculada al club gestionant les xarxes socials.

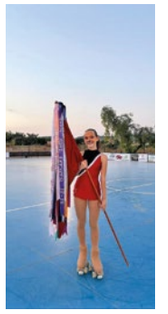
Volem donar les gràcies a M.Luz i a Aina pel seu suport en els campionats, a Pau Viñuelas per l'organització del festival i a Sofia i a Paula per estar ensenyant a les menudes.

Però sobretot, donem les gràcies a Àngel, l'entrenador, al que totes les patinadores i patinadors admiren.

Per finalitzar, volem convidar a totes les xiquetes i xiquets a les portes obertes d'entrenaments que celebrarem durant el mes de setembre. Vos esperem per a probar este esport tan gratificant i bonic.

Esperem que passen unes bones festes i us desitgem un bon estiu.

CLUB DE FRONTENNIS MARQUESAT

El Club de Frontennis Marquesat aprofitem l'ocasió per a comunicar al poble el balanç d'aquest últim any, on com ja venim fent sovint, ha estat participant en diferents competicions tant l'equip amateur, i l'escola, que com ja sabeu és un pilar fonamental en el nostre club, sempre en passat, present i futur.

En primer lloc, agrair als ajuntaments de Llombai, Alfarb i Catadau, així com a la Mancomunitat del Marquesat pel recolzament que rebem tot l'any, sense ells no seria possible aconseguir tots els reptes que ens proposem. Esperem seguir comptant amb ells, i junts fer crèixer l'esport del frontennis als tres pobles.

També estem molt orgullosos de comptar amb els nostres patrocinadors i col·laboradors que ens ajuden a seguir competint amb molta il·lusió i poder aconseguir els nostres objectius. Menció especial mereixen els patrocinadors oficials què donen nom als equips, com són Ovocity, Airsip i Atmòsfera Sport Benetússer. De part de tots els membres del club moltes gràcies i esperem seguir comptant amb el vostre suport!

Este any en el club hem tingut competint per segona vegada a tres equips en les seues respectives categories; Tercera, Primera i Autonòmica.

Els resultats han sigut prou diferents este any, tot i que han acabat complint els objectius previstos a l'inici de temporada.

En tercera divisió, el nostre equip Atmòsfera esport Benetússer ha quedat campió de lliga, i l'any que ve competiran en 2ª divisió.

En primera el Ovocity Marquesat ha aconseguit mantenir-se en la categoria; i respecte a l'equip Airsip Marquesat, que un any més ha estat competint en Autonòmica, la màxima categoria de la nostra comunitat, després de patir molt este any tot i estar amb els membres justets durant tota la temporada, podem dir que l'any que ve seguirem ahí dalt, sent un orgull per al club i per als pobles.

Des d'ací donem l'enhorabona a tots els membres del club que han ajudat en major o menor manera a que açò fora possible, i esperem milorar estos resultats si és possible la pròxima temporada.

I si parlem de l'escola, sobren qualificatius, perquè els alumnes no deixen de progressar i deixar el nom del club i del poble ben alt allà on competixen. Des del club és un gran orgull vore com el treball dels monitors, famílies i sobretot els xiquets, dóna fruits i no deixa de millorar. Intentarem que açò no pare, i que puga seguir creixent els pròxims anys, encara que al nivell que està a dia de hui la nostra escola de frontennis, el més important serà mantindre'ns i intentar augmentar el nombre de xiquets i xiquetes que des d'ací animem a vindre i provar sense cap compromís .

L'escola ha participat en nombroses competicions a nivells escolar, destacant que hem sigut campions provincials i autonòmics en diferents categories que els mostrem a continuació.

- Provincial pre Aleví
  Subcampeons
  Óscar Barbera i
  Andreu Aparisi

  Tercers clasificats
  Guillem Ballester
  Isaac Gregorio

- Infantil
  Subcampió

  Aarón López

- Autonomic pre Aleví
  Subcampions
  Óscar Barbera i
  Andreu Aparisi

- Infantil
  Subcampio
  Aarón López

- Provincial olímpica Infantil
  Campió Aarón López

- Autonomic
  Subcampió Aarón López

- Campionat de España Olímpica
  Subcampió Aarón López

- Juvenil
  Autonomic pre Joan López

- Campionat de España
  Subcampió
  Joan López

- Autonomic pala
  Subcampio juvenil
  Joan López

- Campionat de España pre
  Campio juvenil pala
  Joan López

La junta directiva i tots els membres del Club Frontennis Marquesat us desitja a tot el poble, Bones Festes!!!!

CLUB ESPORTIU
LA PORTE FRESCA

Estimats veïns i veïnes, un any més arriben les tan esperades festes patronals i no volíem deixar escapar l'oportunitat d'aprofitar aquest espai per a fer balanç del que ha segut el nostre any.

Aquest 2026 com a club em competit en moltes curses portant el nom dels tres pobles per tot arreu, però també ens em juntat per a practicar l'esport que més ens agrada amb entrenaments cada mes.

Com a organitzadors, el passat mes d'abril hem tornat a celebrar una nova edició de l'Alèdua Trail a Llombai, cursa que any darrere d'any segueix reunint corredors de la província per les nostres muntanyes.

A més, aquest any hem celebrat la quinta edició de la Cursa Nocturna d'Alfarb fent un memorial per al nostre company Voret. Des del club sols podem agrair-te el compromís, l'ajuda desinteressada i tot el que ens has aportat a tots, et portarem sempre amb nosaltres.

Des del C.E. La Porte Fresca vos desitgem unes bones festes plenes d'alegria i germanor. També vos animen a que practiqueu esport amb tots els beneficis que l'exercici implica, i si la vostra opció es el running i el bon ambient no dubteu en apuntar-vos al nostre club!

GRUP EXCURSIONISTA DE CATADAU

Un any més, l'aventura ens crida!

Som un grup de persones unides per una mateixa passió: la natura, els senders i la vida a l'aire lliure. Per a nosaltres, el més bonic de cada eixida no és només el paisatge, sinó la felicitat de compartir camí, rialles i experiències amb gent que sent la muntanya de la mateixa manera.

Cada any preparem amb tota la il·lusió un calendari d'activitats molt variat, pensat perquè tothom trobe el seu lloc. Ens esforcem de valent per oferir rutes de diferents nivells i estils, garantint que cada persona puga triar la caminada o l'aventura que millor s'adapte al seu ritme, gust o forma física.

Les nostres activitats són completament gratuïtes i un motor de salut, però sobretot són una finestra oberta a les sensacions úniques que ens regala l'entorn. Som un punt de trobada obert a tothom qui vulga gaudir de la nostra terra i, alhora, cuidar i respectar les nostre muntanyes.

El més destacat de la temporada 2025/2026

Aquest últim cicle ens ha deixat moments inoblidables i excursions intenses. Ací teniu el resum de les rutes i reptes que hem compartit i gaudit al màxim en aquesta temporada:

– Excursió nocturna per l'Estepar
– Barranc de la Guatleta
– Excursió Rambla Barrachina
– Pirineus
– La Colaita
– Excursió Serra d'Aledua
– Excursió Sierra del Ave
– Cicloruta Villena-Gandia
– Pico del Tejo
– Excursió per la Font Roja
– Excursió per la Serra de la Falaguera
– Ruta de Peña Cortada
– Ruta cultural a València
– Penyal d'Ifac

Reconeixements especials i pròxims desafiaments

En la passada Gala de l'Esport de 2025, vam tindre l'immens honor de veure homenatjat el nostre company Xema Ortiz, qui va rebre el premi a tota la seua carrera. Un guardó ben merescut que reconeix no només la seua llarga i admirable trajectòria en el món de la muntanya, sinó també tota una vida de dedicació, treball i valuosa contribució al creixement del nostre grup excursionista. Gràcies, Xema, per ser un pilar fonamental i un exemple per a tots nosaltres!

El nostre viatge de germanor al Vall de Tena

Enguany, el nostre tradicional viatge de germanor va tindre un caire ben blanc i especial, ja que vam aprofitar el pont de desembre de 2025 per a posar rumb al Pirineu aragonés, concretament a l'espectacular Vall de Tena, allotjant-nos a Sallent de Gállego. Vam gaudir d'uns dies increïbles fent rutes de muntanya i, gràcies a la neu que ens va rebre, vam poder viure l'experiència de calçar-nos les raquetes de neu per a coronar paisatges de postal. Un cap de setmana redó d'esport, rialles i convivència que guardarem amb molt d'afecte a la motxilla dels records compartits!

Un camí de superació: Uneix-te a l'aventura!

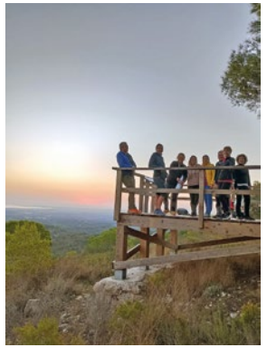
Venim de temps que han sigut realment difícils i costera amunt per a molts de nosaltres, especialment per l'impacte de la tràgica DANA que ens va colpir en l'inici d'aquest cicle. Com que el nostre grup batega en molts pobles de la comarca, alguns companys van patir pèrdues materials molt importants; afortunadament, la millor notícia és que tots estem bé. En els moments més durs, la muntanya ha continuat sent el nostre refugi, el nostre espai de pau i el nexe que ens ha ajudat a tirar endavant amb el cap ben alt, més força i optimisme.

Aquest pròxim setembre de 2026 ens tornarem a reunir per a dissenyar el nou i apassionant calendari de la pròxima temporada. No us en despisteu!

Si voleu sumar-vos a les pròximes eixides, estar al corrent de tot o fer un colp d'ull a les nostres fotografies, ens podeu trobar a les nostres xarxes socials:

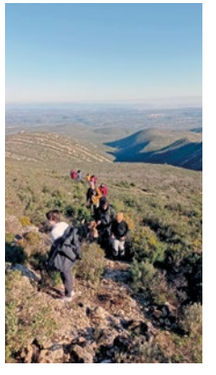
grupexcursionistadecatadau

grupexcursionistadecatadau

UE MANCOMUNITAT

Quan arriba l'agost, Llombai es banya de llum, tradició i retrobaments. Són dies per a deixar a un costat la rutina, obrir les portes de bat a bat i compartir moments únics en família i amb els amics. Des de la **U.E. Mancomunitat**, la vostra escola de futbol base, no volíem deixar passar l'oportunitat de sumar-nos a esta celebració tan estimada per tots nosaltres.

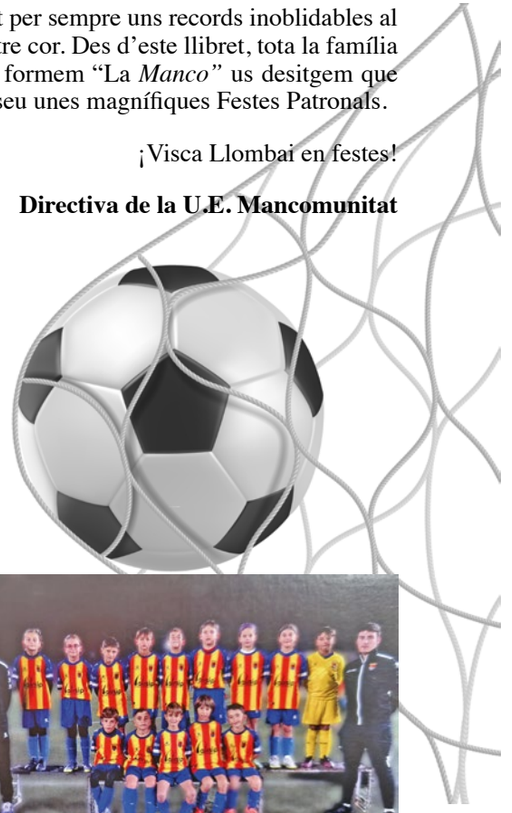
Per al nostre club, cada temporada és un repte que va molt més enllà dels terrenys de joc. El futbol és el fil conductor, però el nostre verdader objectiu és formar persones. Eixe camí seria impossible sense els **cossos tècnics de cadascun dels nostres equips**; entrenadors i delegats que, amb una dedicació incansable, passió i molta paciència, eduquen diàriament en el respecte, el treball en equip i la superació.

Volem agrair profundament la seua tasca, així com el suport de l'**Ajuntament de Llombai** i la confiança de totes les famílies que ens esteu al costat any rere any.

De manera molt especial, volem felicitar la **Regina de les Festes i la seua Cort d'Honor**. Estem segurs que representareu el vostre poble amb l'orgull, l'elegància i l'alegria que mereix esta gran ocasió, guardant per sempre uns records inoblidables al vostre cor. Des d'este llibret, tota la família que formem "La *Manco*" us desitgem que passeu unes magnífiques Festes Patronals.

¡Visca Llombai en festes!

Directiva de la U.E. Mancomunitat

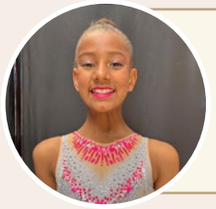

PREMIS ESPORTIUS

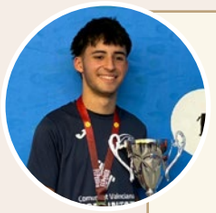
LIAM BAJILS MARTÍNEZ

Campió d'Espanya en la seua categoría de Combat Ju- Jutsu

SOLEIL DIOUF VICENTE

Club de Gimnàstica Rítmica Ciutat de Carlet s'ha proclamat campiona autonòmica del nivell Jocs Esportius de la Comunitat Valenciana, junt a les seues companyes de conjunt en la categoria aleví

JOAN LOPEZ ESCRIVA

Jugador de Frontenis al Club Frontenis Marquesat.
Temporada 2025-26

- Subcampió Autonòmic Frontenis Categoria Juvenil
- Subcampió Autonòmic Frontenis Pre Categoria Juvenil
- Subcampió d'Espanya Paleta Goma Categoria Juvenil
- Campió d'Espanya Frontenis Pre Categoria Juvenil

AARÓN LÓPEZ PINTO

En modalitat preolímpica Infantil
Subcampio provincial
Subcampio autonomic

En modalitat olímpica infantil
Campio provincial
Subcampio autonomic
Subcampio de España amb la selecció Valenciana

Campio de lliga de tercera provincial zona 3

Al circuit nacional de fepelota.
Subcampio en infantil shoft i speed en Cocentaina

Subcampio shoft en Castelló

IZAN GIMENO CAMPOS

2025

- SUBCAMPEÓN DE ESPAÑA Infantil pre(Canals)
- CAMPEÓN Open nacional infantil pre(Llombai)
- TERCER CLASIFICADO Provincial olímpica (Nazaret)
- CAMPEÓN MÁSTER Infantil pre (Vilavella)
- TERCER CLASIFICADO Autonómico infantil pre (Silla)
- CAMPEÓN AUTONÓMICO Infantil olímpica (Nazaret)
- SUBCAMPEÓN DE ESPAÑA Infantil olímpica (Íscar Valladolid)
- CAMPEÓN Open nacional infantil pre (Torredelcampo, Jaén)
- CAMPEÓN Open nacional infantil olímpica (Torredelcampo, Jaén)
- TERCER CLASIFICADO Open nacional infantil olímpica (Marbella)
- CAMPEÓN Open nacional infantil pre (Santurde, Rioja)
- CAMPEÓN Open nacional infantil pre (Llombai)
- CAMPEÓN Open nacional cadete pre (Llombai)
- CAMPEÓN MÁSTER Nacional infantil olímpica (Tenerife)
- CAMPEÓN MÁSTER Nacional infantil pre (Guadasuar)
- CAMPEÓN MÁSTER Nacional Cadete pre (Guadasuar

2026

- *CAMPEÓN PROVINCIAL Infantil pre (Paterna)*
- *CAMPEÓN AUTONÓMICO Infantil pre (Paterna)*
- *SUBCAMPEÓN PROVINCIAL Cadete olímpica (Nazaret)*
- *CAMPEÓN Open nacional Infantil modalidad pre lenta (Cocentaina)*
- *CAMPEÓN Open nacional Infantil modalidad pre rápida (Cocentaina)*
- *CAMPEÓN Open nacional infantil modalidad pre lenta (Castellón)*
- *CAMPEÓN Open nacional infantil modalidad pre rápida (Castellón)*
- *SUBCAMPEÓN DE ESPAÑA Infantil olímpica (Íscar Valladolid)*

NOA SERRANO DONAT

Campiona Autonómica XCO 2026.Catagoría Promesa 2.

JAVIER CIUDAD REAL CLIMENT

Reconeximent de la Federació Valenciana de Futbol com a MILLOR PORTER
Campio de lliga Tercera Juvenil Grup 15
Ascens a lliga Segona Juvenil
U.E MANCOMUNITAT

DANIELA I ANDREA CURSÁ

Daniela i Andrea Cursá tanbe an sigut canpiones junt al seu equip Ovocity Marquesat de la copa d'hivern de galotxa.
Daniela y Andrea campeones categoría juvenil de one world autonomic femeni per parelles
Daniela y Andrea Cursá junt al seu equip de pilota valenciana ovocity Marquesat es proclamaren campeones autonomiques categoría cadet en raspall femení
Subcampiones trofeu Corte Inglés femení

AIMAR RADAL ALACREU

Club Dinàmic Frontenis Silla
Frontennis Preolímpica, categoria infantil
Mèrits 2025/26;

OPENS NACIONALS 2025:
- CAMPIÓ en Torredelcampo (Jaen). /amb Izan/
- Subcampió en Alcàntera de Xúquer.
- CAMPIÓ en Santurde de Rioja (La Rioja). /amb Izan/
- Segon Classificat en la General per punts nacional.
- Subcampió Master Nacional en Guadassuar. /amb Aarón/

TERRITORIALS:
- CAMPIÓ PROVINCIAL a Paterna. /amb Izan/
- CAMPIÓ AUTONÒMIC a Paterna. /amb Izan/
- Primera convocatòria amb la Selecció de la Comunitat Valenciana.
- CAMPIÓ D'ESPANYA amb la Selecció de la Comunitat Valenciana a Ontinyent.

TORNEJOS NACIONALS 2026:
- CAMPIÓ en Cocentaina (Alacant), bola lenta. /amb Izan/
- Subcampió en Castelló de La Plana (Castelló), bola ràpida.

ANDREA DONAT RUBIO

14 anys
Karate Shinkyokushinkai
4ta classificada en kata
4ta classificada en kumite
Zona Llevant

JUAN ANGEL AÑO DONATE
CLUB GIMNÀSTICA RÍTMICA MARQUESAT

Campio Provincial
Campió Autonòmic

IZAN SERRANO DONAT

Campió Autonómic Ciclocross 2025.Categoría Aleví 2.
Campió Challenge Ciclocross Comunitat Valenciana 2025. Categoría Aleví.
Tercer classificat Open XCO 2026 Comunitat Valenciana. Categoría Aleví 2.

ELIZABETH LOPEZ DONAT

PRIMER PUESTO
Trofeo real nacional en Aranjuez en federación A.A.F.A.F en culturismo en bikini máster +40
SEGUNDO PUESTO en culturismo

JESÚS SORIANO ADAM

Campeó Junior Slalom Comunitat Valencia
Subcampeó Slalom Comunitat Valenciana
Subcampeó Clase4 Muntanya Comunitat Valenciana

REGINA DE LES FESTES 2026

JESSICA
PONS SANCHIS

Estimats veïns i veïnes,

Mai hauria imaginat que arribaria el dia de poder representar el nostre poble com a **Regina de les Festes 2026**. És un privilegi que visc amb molta il·lusió, emoció i un immens orgull. Espere estar a l'altura d'aquest honor i gaudir d'aquesta experiència al costat de tots vosaltres.

Les festes són el millor moment per compartir, retrobar-nos amb la gent que estimem i continuar mantenint vives les tradicions que ens identifiquen com a poble. Espere que aquests dies estiguen plens d'alegria, convivència i records que perduren en el temps.

Voldria expressar el meu més sincer agraïment a l'Ajuntament, a la Comissió de Festes, a les associacions i a totes les

persones que fan possible aquesta celebració. També a la meua família i als meus amics, pel seu suport i per estar sempre al meu costat.

Vos convide a participar en cada acte, a gaudir de la música, de les tradicions i del bon ambient que omplirà els nostres carrers. Desitge de tot cor que siguen unes festes inoblidables per a tots.

Vos desitge unes molt bones festes.
Visca Llombai!

PRESIDENT DE LES FESTES 2026

ÁLVARO
BARRACHINA SOLÁ

Llombaïnes i llombaïns,

la setmana més esperada de l'any per fi ha arribat! JA ESTEM EN FESTES! Encetem una setmana plena de il·lusió, festa i germanor. Uns dies en els que guadirem amb la gent que més estimem i crearem tants records inoblidables i especials. Una setmana on la música, l'alegria i el comboi inundaran els carrers del nostre estimat poble.

Aprofite per donar les gràcies a la meua família i als meus amics pel seun suport incondicional i per tot el que fan per tal de que tot açò siga possible. I com no a l'Ajuntament i als meus companys de les Festeres i Festers, sense els quals açò no eixiria avant.

Ara sí, i en nom de les Festeres i Festers de Llombai 2026, vos desitjem de tot cor que passeu unes festes màgiques. Visca Llombai!

CLAUDIA
CERVERA CORBERA

EMMA
CLIMENT LEÓN

JANIS
JUANES TEJEDOR

ÁNGELA
DUART CANET

Patges

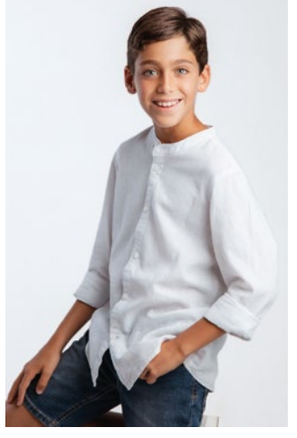
CARLES
PONS SANSIXTO

ELISSA
PONS VENTO

EIDAN
RAMOS SANCHIS

JOSEP
PONS SANZ

SOFIA
LLUNA PONS

MARTÍ
PONS SANZ

SAMUEL
BUJ HERNÁNDEZ

CARLOS DANIEL
CRISAN

JOAN
BERTÍ ORTIZ

JORDI
AÑÓ PASTOR

EDUARDO
SEBASTIÁN GARCÍA

JAIME
BOIX VIÑUELAS

JOSE
BARBERÀ ÁLVAREZ

PABLO
BARBERO RUBIO

INDICACIONS PER A LA SETMANA FESTERA

L'acte de presentació de les Festes Patronals serà en l'Avinguda Marqués de Llombai.

El concert de festes serà en la Plaça Major.

Concurs de tapes durant la setmana de festes. Podeu passar pels bars del poble i degustar tapa+beguda per 3.50 €.

Hi haurà paperets per a votar les tapes (de l'1 al 5 si vos han agradat menys o més). El divendres es farà recompte de vots i s'entregarà un premi al bar guanyador.

BERENAR DELS MAJORS

Cal passar per l'Ajuntament a traure tiquet, des del 6 fins al 12 d'agost. El cost és gratuït.

ESMORZAR DEL DIA DE LA DONA I L'HOME

Cal passar per l'Ajuntament a traure tiquet, des del 10 fins al 17 d'agost. El cost és de 3 €.

NIT DE LA TORRADA

Se celebrarà el dijous 20, l'Ajuntament farà els entrepans. Cal passar per l'Ajuntament a traure tiquet, des del 6 fins al 17 d'agost. El cost és de 4 €.

NIT DE LES PAELLES

Se celebrarà el dissabte 23 per la nit. L'Ajuntament Se celebrarà el dissabte 22 per la nit. L'Ajuntament prepararà una paella gegant. Cal passar per l'Ajuntament i traure tiquet, des del 6 fins al 17 d'agost. El cost és de 4 €.

CONCURS DE DISFRESSES

Des del 6 fins al 20 d'agost podreu passar per l'Ajuntament a inscriure-vos en el concurs de disfresses.

CONCERTS

VIII CURS D'ESTIU TUBA BOMBARDÍ LLOMBAI '26

DEL 24 AL 28 D'AGOST

DIMARTS, 25 D'AGOST

PATROCINAT PER: aldoen, Granja Rinya, A UN TONO

CONCERT DE PROFESSORS I ENSEMBLE DE CORDA

DIRECCIÓ: SERGIO SÁEZ

SOLISTES:

RAÚL SABIOTE · VIKENTIOS GIONANIDIS · FLORIAN WIELGOSIK · STEVEN MEAD

DIMECRES, 26 D'AGOST

PATROCINAT PER: AJUNTAMENT Llombai

CONCERT DE PROFESSORS AMB PIANO ACOMPANYANT

DIRECCIÓ: ADOLFO GARCÍA

SOLISTES:

ROLAND SZENTPALI · FLORIAN WIELGOSIK · STEVEN MEAD · MIGUEL VICTORIO · DANIEL THOMAS

DIJOUS, 27 D'AGOST

PATROCINAT PER: DECERSA

CONCERT DE PROFESSORS I ENSEMBLE DE METALLS

DIRECCIÓ: EDMUNDO VIDAL

SOLISTES:

ROLAND SZENTPALI · DANIEL THOMAS · BASTIEN BAUMET · MIGUEL VICTORIO

DIVENDRES, 28 D'AGOST

PATROCINAT PER: PERANTUCCI

CONCERT DE CLOENDA

DIRECCIÓ A CÀRREC DEL PROFESSORAT EL CURS SOLISTES

GRAN ENSEMBLE DE TUBES I BOMBARDINS DEL FESTIVAL

PROGRAMACIÓ FESTES 2026

10 agost

19:30
XII Volta a peu Festes de Llombai a la pista d'atletisme organitzada pel club Esportiu "La porte fresca" i patrocinat per l'Ajuntament. Categories fins a cadet.

11 agost

XIV JORNADES DE MÚSICA RAFAEL SANZ-ESPERT

20:30
Als Claustres de l'Església de Santa Creu de Llombai amb l'actuació de **LES PERCUDONES**. Amb l'espectacle "Quan les deesses tocaven els tambors

12 agost

XIV JORNADES DE MÚSICA RAFAEL SANZ-ESPERT

20:30
A la plaça de l´Església amb l'actuació de **VASKO VASSILEV**. Amb l'espectacle "Spanish fantasy".

13 agost

19:30
Carrrera ciclista organitzada per la BTT. Al Parc de Sant Antoni.

14 agost

NIT DE QUINTOS

Concurs de tapes Festes de Llombai amb la col·laboració dels bars del poble.

21:00
Concentració de quintos en la plaça Major i cercavila pel poble. Tot seguit pregó d'inici festes a càrrec de la Regina de les festes Jessica Pons 2026, i el President Àlvaro Barrachina.

22:30
Sopar de quintos i ball en la Plaça Major amb actuació de ORQUESTRA "LA BESTIA"

02:30
Macrodiscomòbil NIT DE QUINTES al poliesportiu, organitzada per les Festeres i Festers.

15 agost

PRESENTACIÓ DE FESTERES I FESTERS 2026

Concurs de tapes Festes de Llombai amb la col·laboració dels bars del poble.

11:00
Concurs de petanca..

21:00
Concentració d'autoritats a l'Ajuntament per a l'arreplega de les Festeres i Festers 2026."

23:00
Acte de presentació de les Festeres i Festers 2026 a l´avinguda Marqués de Llombai

02:30
Macrodiscomòbil SUMMER PARTY al poliesportiu organitzada per les Festeres i Festers..

16 agost

FESTIVITAT DE SANT FRANCESC DE BORJA

Concurs de tapes Festes de Llombai amb la col·laboració dels bars del poble.

18:45
Concentració d'Autoritats Festeres i Festers 2026 a la plaça Major.

19:00
Eucaristia solemne en honor a Sant Francesc de Borja

20:00
Processó en honor a Sant Francesc de Borja. Tot seguit Castell de Focs artificials. A continuació s'oferirà un vi d'honor a la Llar dels Jubilats.

23:00
Concert de festes a la Plaça Major oferit per la banda Unió Protectora Musical de Llombai

17 agost

DIA DELS MAJORS

Concurs de tapes Festes de Llombai amb la col·laboració dels bars del poble.

12:00
Festa REMEMBER a la plaça de la Creu organitzada per les Festeres i Festers 2026.

12:00
Jocs populars al carrer Major per a xiquets (Sambori, carreres de sacs, etc.)

19:30
Berenar a la Llar dels jubilats organitzat i patrocinat per l'Ajuntament de Llombai amb actuació musical

20:30
Entrega de trofeus del Torneig de Petanca patrocinat per l'Ajuntament de Llombai a la Llar dels Jubilats.

22:00
Sopar i NIT D´ALBAES a càrrec de **l'Associació Cultural Cant i Més**".

Després animació amb D.J. Local

18 agost

DIA DEL XIQUET

Concurs de tapes Festes de Llombai amb la col·laboració dels bars del poble.

11:30
Macrotobogan al carrer Verge del Roser. És convenient dur flotador.

12:00
Festa de l'aigua a la plaça de la Creu organitzada per les Festeres i Festers 2026.

18:30
Taller de confecció de fanalet al PARC DELS JUBILATS.

21:00
Cercavila del Fanalet organitzada per l'Associació de Veïns de Llombai, amenitzada per la colla de dolçainers LA XAMOSIA . Acte patrocinat per l'Ajuntament de Llombai.

22:00
Sopar i ball amb l´actuació de La **XARANGA DE LLOMBAI**.

19 agost

DIA DE LA DONA I L'HOME

Concurs de tapes Festes de Llombai amb la col·laboració dels bars del poble.

10:00 Esmorzar de germanor.

11:30 Campionat de Truc i Burro a la Llar dels Jubilats.

12:00
Activitats infantils plaça de la Creu amb castells d'aigua.

12:00
Festa de la bromera a la plaça de la Creu organitzada per les Festeres i Festers 2026.

19:30
Partida de pilota al carrer Forn del Mig, organitzada pel Club de Pilota Valenciana Ovocity Marquesat.

22:00
Sopar i Ball amb l´actuació de ORQUESTRA "**LA PATO**"

20 agost

DIA DE LA JOVENTUT

12:30
Concentració a la plaça Major per a degustació de tapes als bars del poble, acompanyats de la colla de dolçainers LA XAMOSIA.

19:00
Remenber the music amb l´actuació de JOSE COLL i VÍCTOR PÉREZ a la plaça Major

22:30
Sopar torrada i ball amb l´actuació de ORQUESTRA **WANDA**.

02:30
Macrodiscomòbil ANTICRISIS al poliesportiu organitzada per les Festeres i Festers.

21 agost

NIT DE DISFRESSES

12:30
Concentració a la plaça Major per a degustació de tapes als bars del poble acompanyats de la XARANGA DE LLOMBAI.

18:00
Carrera Ciclista. MEMORIAL PACO JUANES.

21:30
Concentració de colles de disfresses en LA FONTETA.

22:00
Desfilada de disfresses amb jurat i premi acompanyats per FESTUC BATUCADA I LA XARANGA DE LLOMBAI.

23:00
Sopar i ball amb ORQUESTRA NEXUS.

02:30
Macrodiscomòbil NIT DE DISFRESSES al poliesportiu organitzada per les festeres i festers

22 agost

NIT DE LES PAELLES

20:00
Partida d'exhibició de frontenis organitzada pel Club de Frontenis al poliesportiu.

22:20
Projecció del curmetratge " LA GENT NORMAL" de la directora llombaína Isabel Ferrando.

22:30
Paella gegant patrocinada per l´Ajuntament de Llombai. Tot seguit, ball amb ORQUESTRA CÓDIGO. En el descans projecció vídeo de Festes.

02:30
Macrodiscomòbil CLOSING PARTY al poliesportiu organitzada per les Festeres i Festers.

23 agost

19:30
Concentració a la plaça Major, cercavila a càrrec de l'escola de dolçaina i tabal HONORAT GIL.

20:00
Concert de l'Agrupació CORAL DEL MARQUESAT.

21:00
Projecció de fotos i vídeo de les Festes 2026.

VIII EDICIÓ DEL CURS D´ESTIU PER A TUBA I BOMBARDÍ

DIMARTS 25 D'AGOST
CONCERT DE PROFESSORS I ENSEMBLE DE CORDA

20:30 Als Claustres de l´Església de Santa Creu de Llombai. Direcció: SERGIO SÁEZ.

DIMECRES 26 D'AGOST
CONCERT DE PROFESSORS AMB PIANO ACOMPANYANT

20:30 Als Claustres de l´Església de Santa Creu de Llombai. Direcció: ADOLFO GARCÍA.

DIJOUS 27 D'AGOST
CONCERT DE PROFESSORS I ENSEMBLE DE METALLS

20:30 Als Claustres de l´Església de Santa Creu de Llombai. Direcció: EDMUNDO VIDAL.

DIVENDRES 28 D'AGOST
CONCERT DE CLOENDA. ENSEMBLE DE TUBES I BOMBARDINS

20:30 Als Claustres de l´Església de Santa Creu de Llombai. Direcció: PROFESSORAT.

TELÈFONS D'INTERÉS

SEGURETAT

POLICIA LOCAL ..... 962 550 487 / 647 703 871
GUÀRDIA CIVIL (LLOMBAI) 962 550 406
GUÀRDIA CIVIL (VALÈNCIA)..... 062
GUÀRDIA CIVIL TRÀNSIT..... 963 695 899
CONSORCI DE BOMBERS 963 481 252
AGENT MEDIAMBIENTAL DE LLOMBAI 669 819 561 / 112

SANITAT

CONSULTA SANITÀRIA DE LLOMBAI 962 980 270
CENTRE DE SALUT CATADAU . 962 802 210/962 980 212
CENTRE DE SALUT ALFARP..... 962 980 290
CENTRE DE SALUT CARLET..... 962 980 250
URGÈNCIES C.S. CARLET 962 980 245
HOSPITAL DE LA RIBERA ALZIRA..... 962 458 100
AMBULÀNCIA DE LA RIBERA 961 281 832
FARMÀCIA LLOMBAI 962 991 045
FARMÀCIA CATADAU 962 553 013
FARMÀCIA ALFARP..... 962 991 029

EMERGÈNCIES

CENTRE DE COORDINACIÓ GENERALITAT 112

AJUDES

INFORMACIÓ GENERALITAT (TELÈFON PROP)..... 012
TREBALLADORA SOCIAL ..... 962 550 403 / 962 553 043
ASISTÈNCIA AL MENOR 900 100 033
CENTRE DE LA DONA 24 HORAS 900 580 888
INFORMACIÓ A LA DONA AFERS SOCIALS... 900 191 010
INFORMACIÓ AL CIUTADÀ 963 100 010
INFORMACIÓ AL CONSUMIDOR 963 511 237
INFORMACIÓ TOXICOLÒGICA..... 915 620 420
SERVEI DE DROGODEPENDÈNCIES 900 161 515
TELÈFON DAURAT TERCERA EDAT 900 222 223
TELÈFON ESPERANÇA 963 916 006

INSTITUCIONS

AJUNTAMENT DE LLOMBAI 962 550 403
AJUNTAMENT DE CATADAU 962 550 002
AJUNTAMENT D'ALFARP 962 990 569
BIBLIOTECA PÚBLICA 962 990 563
COOPERATIVA AGRÍCOLA MARQUESADO .. 962 550 434
LLAR DELS JUBILATS 662 103 633
C.E.I.P. SANT FRANCESC DE BORJA..... 962 980 080
I.E.S CATADAU 962 990 754
E.F.A. LA MALVESÍA 962 550 420
E.F.A. TORREALEDUA 962 990 878
PARRÒQUIA DE LLOMBAI 962 550 432
PARRÒQUIA DE CATADAU 962 550 037
PARRÒQUIA D'ALFARP 962 550 037

ALTRES SERVEIS

AIGUA POTABLE LLOMBAI 962 990 992
AIGUA POTABLE (AVERIES) 963 860 638
IBERDROLA (ATENCIÓ AL CLIENT) 901 202 020
REPSOL BUTÀ 901 100 100
SERVEF (CARLET)..... 962 531 062
CONF. HIDR. DEL XÚQUER (GUARDA)..... 669 843 436

COMUNICACIONS

ESTACIÓ D'AUTOBUSOS VALÈNCIA 963 466 266
AUTOBUSOS BUÑOL ..... 963 491 425 / 963 495 113
AUTOBUSOS CÁNOVAS ..... 962 550 591 / 607 636 595
RENFE (INFORMACIÓ I RESERVES) 902 240 202
METRO VALÈNCIA (INFORMACIÓ) 900 461 046
AJUDA EN CARRETERA..... 900 123 505
AEROPORT MANISES 961 598 500
TAXI ALGINET..... 687 535 763
TAXI CATADAU ..... 960 703 737 / 607 017 387

ANUL·LACIÓ DE TARGETES BANCÀRIES

4 B (MASTERCARD, VISA, VISA ELECTRÓN).. 913 626 200
AMERICAN EXPRESS 902 111 135
DINNER'S..... 917 015 900
EL CORTE INGLÉS 901 122 122
RED 6000 ..... 915 965 335
SERVI - RED (MASTERCARD, VISA)..... 915 192 100
TARGETA AURORA 900 121 414

emprende mos

deltr3s asesores
deltr3s letrados
deltr3s verificaciones

www.deltr3s.es
correo@deltr3s.es
902.333.060

VALENCIA:
C/ Andrés Mancebo,
34-36 bajo
46023 Valencia

LLOMBAI:
Av. Ausias March, 19
bajo
46195 Llombai

IBIZA:
C/ Bartolomeu Vicent
Ramón, 10 bajo
07800 Eivissa

Entredents

CLÍNICA DENTAL

Amamos vuestra sonrisa

Dra. Bibiana Moya Ferrer

Avda. Alfarp, 16,

46196 Catadau, Valencia

963 111 800

664 353 410

FISERALIA SE INTEGRA EN

ACRISURE®

CORREDURÍA DE SEGUROS

La confianza de siempre.

El respaldo de un líder mundial.

Seguimos a tu lado, más fuertes que nunca.

HOGAR AUTO SALUD VIDA COMERCIO EMPRESA AGRARIOS

¿QUÉ CAMBIA?

- Más compañías aseguradoras
- Más capacidad de negociación
- Más soluciones para particulares y empresas
- Más recursos y mejores soluciones

¿QUÉ NO CAMBIA?

- Tu asesor de confianza
- La misma oficina
- La atención personalizada
- El compromiso con nuestros clientes

FISERALIA

Ahora formamos parte de

ACRISURE®

Una de las 10 mayores correduría de seguros del mundo.

Calle Mayor, 6
46195 Llombai (Valencia)
96 299 08 50

www.fiseralia.es
fiseralia@summaseguros.com
@fiseralia

La confianza de siempre. Ahora con más fuerza que nunca.

Talleres Osca

Carpintería en hierro,
aluminio y acero inoxidable

C/. Blasco Ibañez, 21 - LLOMBAI (Valencia)
Tel. 962 550 596 - Fax 962 990 610
jose@talleresosca.com
www.talleresosca.com

EMBALAJES
Serraenvas
Sociedad Limitada

FABRICACIÓN
DE ENVASES
PARA FRUTAS

www.serraenvas.com
e-mail: serraenvas@serraenvas.com
Ctra. Catadau - Benifayó, km. 3

colaita
autoescola

ae.colaita@gmail.com
Avda. de Alfarp, 6
46196 CATADAU (València)
96 115 36 14 722 158 533

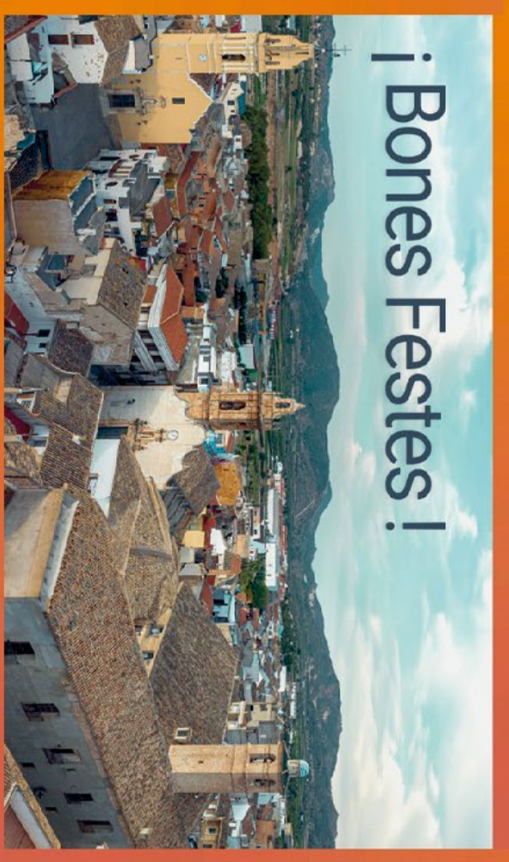
Atmósfera Sport
BENETÚSSER

- CALZADO - TEXTIL - COMPLEMENTOS
- SERVICIO DE SERIGRAFIA - BORDADO
- TROFEOS - ENCORDADO DE RAQUETAS

C/ Marqués del Turia, 95 B izq. - Benetússer
96 117 17 83 633 632 476
atmosferasportbenetusser benetuser@atmosferasport.es

ESCANEA QR
AS-BENETUSSER

REGISTRATE EN NUESTRA WEB.
DESCUENTO EN TU PRIMERA COMPRA ONLINE.

ASESORÍA / FISCAL
LABORAL / MERCANTIL
SEGUROS / CONSULTORÍA
AYUDAS / SUBVENCIONES

962 55 00 35
962 990 295

Joares
CONSULTORES

Avinguda d'Ausiàs March, 2
46195 Llombai

www.joares.com
info@joares.com
seguros@joares.com

@InfoJoares
Joares Consultores

Senda
Vivir seguros.

VENTA – INSTAL.LACIÓ – MANTENIMENT

ULISES-SANZ

- ELECTRODOMÈSTICS
- CLIMATITZACIÓ
- MAQUINARIA D'HOSTELERÍA
- TELECOMUNICACIÓ (ANTENES)

¡BONES FESTES!

CONSULTA LES MILLORS OFERTES AL FULLET MENSUAL

mi electro

C/ CATADAU, 20 – ALFARP

96 299 02 54 – 646 72 30 68 / e-mail: ulises-sanz@hotmail.com

CARNICERÍA SANZ

CARNES SELECTAS
EMBUTIDOS Y FIAMBRES CASEROS
CARNE DE CABALLO

C/ MAYOR, 19
962 550 534
46195 LLOMBAI (VALENCIA)
SANZBISBALJJ@GMAIL.COM

Y ESTRUCTURAS
CIMENTACIONES
de valencia

LA SOLIDEZ DE UN Gran Trabajo

☎ 610 450 657

TALLER MARQUESA

e-mail: tallermarquesat@gmail.com

- Diagnosis e inyección
- Mecánica y electricidad
- Plancha y pintura
- Aire Acondicionado

Avda. de Alfarp, s/n | Tel. 962 550 400 | 46196 CATADAU (Valencia)

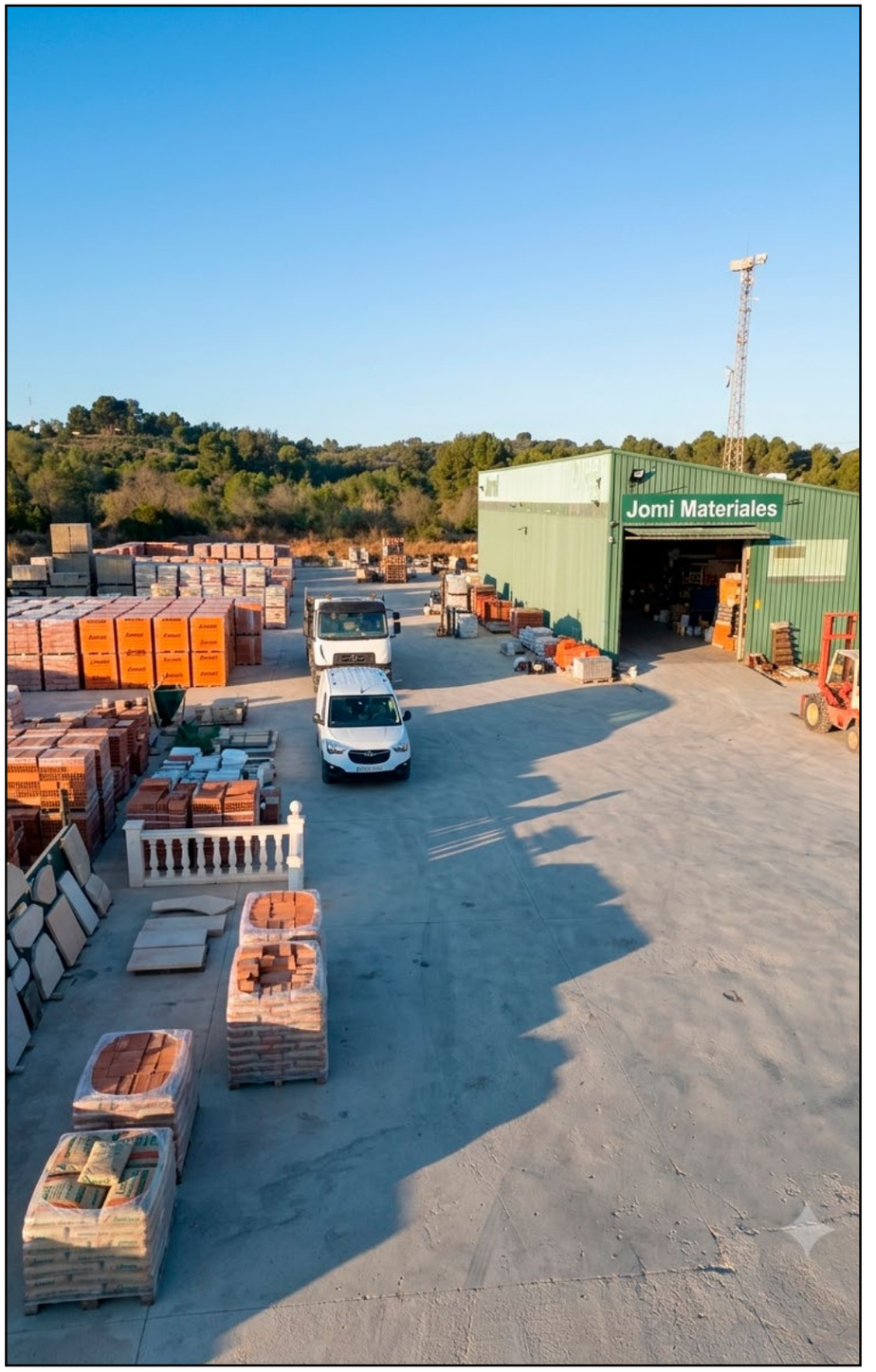
Electricidad e Ingeniería Marquesat SL

Calle Favorita, 12 Bajo - Llombai (Valencia)

marquesat.ei@gmail.com

Tlf: 687 41 44 22 - 629 28 31 88

Instalaciones Industriales
Instalaciones Vivienda
Alumbrado Público
Cuadros Eléctricos
Automatización
Videoporteros
Proyectos
Boletines
Antenas

SENTANO

MATERIALES DE CONSTRUCCIÓN

MONTÓ pinturas

eOSS Estufas Pellet

TLFN.: 96.255.02.22

C/RODRIGUEZ DE LA FUENTE, 1 - CATADAU

INFO@SENTANO.ES

Talleres Osca

Carpintería en hierro,
aluminio y acero inoxidable

C/. Blasco Ibañez, 21 - LLOMBAI (Valencia)
Tel. 962 550 596 - Fax 962 990 610
jose@talleresosca.com
www.talleresosca.com

Desde 1999
CALADIO

PLAT DEL DÍA - ESMORZARS - MENJAR PER A EMPORTAR
ARROSSOS PER ENCÀRREC - POSTRES CASOLANS

☎ 962 550 332 656 915 722 @restaurantcaladio

Verge dels desamparats, 10. Llombai

Papereria Nanos

Papereria Nanos

nanospape_llombai
Papereria Nanos

Papereria
Llibreria
Premsa
Complements de moda
Maletes
Regals

Ausiàs March, 39-B 46195-LLOMBAI (València)
Tel. 962 55 04 07 / 661369510 Correu: nanospape@gmail.com

ASSEGURANCES LLISO MARTÍNEZ S.L.

REALE SEGUROS

Ausiàs March, 39-B 46195-LLOMBAI (València)
Tel. 962 55 04 07 / 661369510 Correu: llisomartinez@gmail.com

Juan Luis Climent Conchell

Mecánica general

Bones festes!

c/ Francisco Cerdà Reig, 41 B
46195 Llombai (Valencia)

Tel. 96 299 04 15 - 640 04 65 69
elperellis@gmail.com

PLACER
FORÉS
FOTOGRAFÍA
Festes
Populars
Boudoir
Retratos
Famílies
Infantil
Parelles
Mascotes
666780390
@plaerforesfotografia
@placerforesfotografia
placerforesfotografia@gmail.com

Cristina Climent
Saló de Perruqueria
Av. Ausias March, 35 b
46195 LLOMBAI (València)
652 81 04 49

Style
Magardo
Tel.647647896
Avda Pais Valencià Nº40

SERVINET PONS
SERVICIS DE NETEJA
I MANTENIMENT
@servinetpons
www.servinetpons.es
SERVINET
PONS
Cases
Edificis i locals
Oficines i comerços
Esdeveniments
Gimnasos
Clíniques
653320219 - Alfarb
servinetpons@gmail.com

NICO FLORS

@NicoFlors

Avda. San Antoni,
Nº13 baix

661 500 030

96 082 41 34

info@nicoflors.com

Panaderia - Pasteleria

José Pons

Plaça nova, 9 46197 Alfarp | 677 408 218 - 962 990 001

Tendeta de Llombai Av. Ausias March, 39 46195 Llombai

640 658 839 | 960 892 541

ponstomas@hotmail.com

FERRETERIA AVINGUDA

Ací trobaràs tot el que necessites

- Esmolats cadenes motoserra
- Atenció al client 962 990 718
- Pagament amb targetes
- Còpies claus seguretat
- Personal qualificat

25 anys al seu servici

Avinguda d'Alfarp, 20 • Tel. 96 299 07 18
46196 CATADAU (Valencia)
e-mail: ferreteriaavinguda@gmail.com

SANDU JOIERS

C/ Maestre Torres, 18
46195 Llombai
(València)

T. 96 255 09 35
M. 658 43 60 95
sandujoiers@gmail.com

Acoal
ASSESSORS
+INFO AQUÍ
ASSESSORAMENT INTEGRAL D'EMPRESES
CONSULTORIA LABORAL
DECLARACIONS DE LA RENDA
JUBILACIONS
TRÀMITS DE TRÀFIC
ASSEGURANCES
• MABEL TÉBAR SIFRE
DIPLOMADA EMPRESARIALS
• TRINI LLISO ESTEVE
• ANA ZARAGOZÁ BORRÁS
GRADUADES SOCIALS
AVDA ANTONI ALMELA, 87 · L'ALCÚDIA
96 299 64 03

Al Gallet
BAR JUBILATS LLOMBAI
ESMORZAR POPULAR
I SOPARS ELS CAPS DE SETMANA
C/ València, 21. — Llombai
Reserves: 676 886 185

ART DIGITAL TRÉBOL
COPISTERÍA IMPRENTA
Revelado digital Kodak
Fotos:
10 x 15 - 13 x 18 - 15 x 20
Cartas, Tarjetas, Talonarios, Rifas,
Participaciones bodas y comuniones,
Fotocopias,
Impresión fotografías, Ampliación, reducción
Encuadernaciones, plastificados
Venta de folios,
Sellos de caucho automáticos
Impresión Gran formato:
Carteles, Lonas, Vinilos Impresión y Corte
C/. Maestro Torres, 9 - 46195 LLOMBAI
Tel. 678 72 29 38 - artditrebol@gmail.com

HB
INSTALACIONES ELÉCTRICAS
HERMANOS BERNAT S.L.
especialistas en:
MEDIA Y BAJA TENSIÓN
TELECOMUNICACIONES
INSTALACIÓN FOTOVOLTAICA (tramitación incluida)
ILUMINACIÓN DECORATIVA Y EVENTOS
615 214 266 - 648 025 675
hnosbernat@aselec.es
C/ NUEVA, 54 bajo - CATADAU

neuroNel®
FISIOTERÀPIA I
NEUROREHABILITACIÓ

Especialitzat en Neurofisioteràpia.

Fisioteràpia integrativa.

Readaptació esportiva.

Nelo Villanueva. Col·legiat 2409

21 ANYS D'EXPERIÈNCIA, AL SERVEI DE LA TEUA SALUT

AMB CITA PRÈVIA:

681 96 96 34 | www.neuronel.es

C/ Verge del Carme, 37 - Baix - Catadau.

RESTAURANT D10 GOT I TAULA

962 990 939
627 472 372

VERGE DESAMPARATS, 4
LLOMBAI (Valencia)

D_10 GOT I TAULA

CUINES CASAMAR

MARMOLES ALFARP SL

C/. Vista Alegre,1
46195 Llombai (Valencia)
info@cuinescasamar.com
marmolesalfarp@gmail.com

Tels. 96 299 05 27
651 85 42 61
615 46 71 98
www.cuinescasamar.com

talleres Ismael Esteve

- REPARACIÓN DE MAQUINARIA EN GENERAL
- CARPINTERÍA METÁLICA
  - ·Hierro
  - ·Inoxidable
  - ·Aluminio

Pol. Ind. Els Olivars, C/ Colmeners, 5 • 46196 CATADAU (Valencia)
Móvil 667 626 581 • Tel. 96 299 06 06
talleres_ismael_esteve@hotmail.es

CA FEDERICO
"EL RULL"

DESDE 1946
Plaça de la Creu, 9
Llombai
962550959 676630367
apaferrando@gmail.com

CÁMARA
CENTRE ÒPTIC I AUDITIU

AVENIDA ALFARP,14 46196 CATADAU
960076236 665776370
camaracentreopticiauditiu@gmail.com

BAR NELA

Avd. Pais Valencia n13
642665061

espectáculos Gargallo

CONCIERTOS
ORQUESTAS
DISCO MÓVILES
HINCHABLES
SILLAS Y MESAS
ESCENARIOS
EVENTOS PRIVADOS

TODO PARA TÚ FIESTA

Av. Plata, II - 1º - 2ª | 46013 Valencia
Teléfonos: 96 373 62 54 - 606 429 406
www.espectaculosgargallo.com

osteofisio
osteopatía y fisioterapia avanzada
Sergio Jordán
Colegiado 2360
Av. Ausias March, 35 bajo
46195 LLOMBAI Valencia
M.615 29 56 29

625327883
LLOMBAI · VALENCIA

BOTANICAL
LA NATURALEZA ES TU MEJOR MEDICINA.
PLAÇA DEL REGNE DE VALÈNCIA Nº5
LLOMBAI (VALÈNCIA)
644 98 88 44
@botanicaltienda

REFORVAL
Construcción y Reformas
Tel: 617031742 y 606808550

METALICAS XIMO

HIERRO | ACERO INOXIDABLE | ALUMINIO

Tel. 96 299 09 77 - 661 74 15 35
C/ Llauradors, 4. Pol. Ind. Els Olivars, 46196 - Catadau (Valencia)
www.metalicasximo.com I info@metalicasximo.com

Santander

Plaza de La Cruz,8. Local 2.
LLombai
606.834.490
5390@gruposantander.es

La Casona del Abuelo Enrique
Alojamiento Rural

644.155.337
lacasonadelabueloenrique@gmail.com
www.lacasonadelabueloenrique.com

ESTIL CAN ROUS

PERRUQUERIA CANINA
ALIMENTACIO
ACCESSORIS
ANTIPARASITARIS
SERVICI DE GUARDERIA

HORARI
Dilluns a Divendres
09:30 a 13:30
16:00 a 19:00
Dissabte
09:30 a 13:30

Pl. Regne Valencia,3
Llombai
660 76 35 77
Estil Can Rous
estil_can_rous

coral
DISSENY GRÀFIC
Fes una ullada
@coraldisseny
+34 611 488 852
(WhatsApp)
Identitat visual i disseny
per a marques amb essència

Fustek s.l.
CIF B46665147
Camino Tejar, s/n.
Tel. 96 299 05 09
Fax 96 299 07 36
46195 **LLOMBAI** (Valencia)
e-mail: fabrica@fustek.es

STYLE
-BEAUTY STUDIO-
helen_style_nail_pmu
642 370 165
Av.Ausias March 35, bajo
Valencia, Llombai

Vivian
ESTILISME + INTEGRAL
Ben guapa!
671983290
C/ Baixos, 49

CONSTRUCCIONS E-DONAT

construccionesedonat@gmail.com

662 950 645

ASSEGURANCES LLISO MARTÍNEZ S.L.

REALE SEGUROS

Ausiàs March, 39-B 46195-LLOMBAI (València)

Tel. 962 55 04 07 / 661369510 Correu: llisomartinez@gmail.com

Juan Luis Climent Conchell

Mecánica general

Bones festes!

c/ Francisco Cerdà Reig, 41 B
46195 Llombai (Valencia)

Tel. 96 299 04 15 - 640 04 65 69
elperellis@gmail.com

bar
restaurant

Marquesat

Avda. Maestro Torres, 26

46195 LLOMBAI

Tel. **96 299 10 32**

Funerària Tanatori Marquesat

Serveis funeraris de totes les companyies d'assegurances i particulars

Servei de floristeria

SEGURS DE DECESSOS

active

Protegix els teus en els moments més difícils.

· Gestió completa del servici funerari
· Assessorament legal i suport familiar
· Cobertura nacional i internacional
· Fàcil contractació i quotes adaptades a tu

No deixes preocupacions als que més vols.
Informa't hui mateix i garantix la seua tranquil·litat.

SERVEI 24 HORES
675896113 - 670568696

Cl. Francisco Cerdà Reig, 50 - Llombai

clínica dental
DRA. Mª DEL PILAR ADAM RIBES

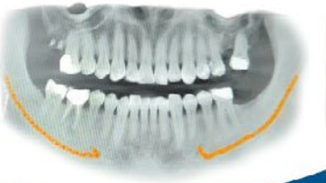
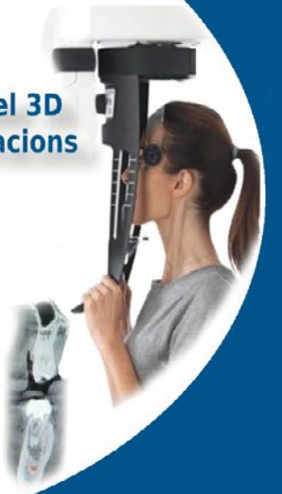
ORTODONCIA | PERIODONCIA
IMPLANTOLOGIA

Llombai
C/Favorita,5
Tel:962990321 Mòbil:616545068 Odontóloga Colegiada 2060

NOVETAT 2025
TAC DENTAL 3D

- Planificació de colocació d'implants en model 3D
- Visualització de molars incluits i altres alteracions
- TAC obert, ràpid i amb resultats a l'instant
- Ortopantomografia d'ortodòncia

ZENTRAL DE COMPRAS

OCIO NOCTURNO

DISTRIBUCIÓN BEBIDAS

666 37 42 43 - 673 82 20 88

BENETUSSER VALENCIA